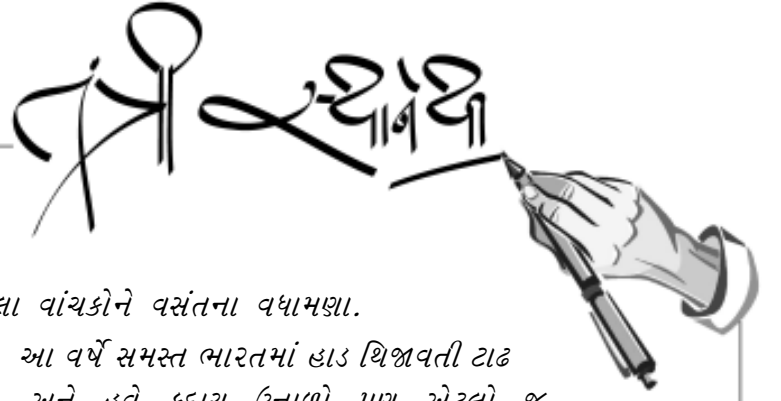

મુખ્ય તંત્રી	
હંસરાજ કંસારા	૦૭૯ ૨૬૮૭ ૨૩૫૦
તંત્રી મંડળ	
અતુલ સોની	૯૭૨૫૦ ૩૮૧૪૦
કુ. એકતા કટ્ટા	૯૮૭૯૧ ૯૪૩૩૪
જાહેરાત, લવાજમ, નાણાકિય વ્યવસ્થા	
જયમીન સોની	૯૮૨૪૫ ૪૬૬૫૦
ડિઝાઈન, મુદ્રણ	
જયેશ ઘડિયાળી	૯૮૨૪૦ ૪૮૪૮૭
વિતરણ વ્યવસ્થા	
પ્રશાંત બિજલાની	૯૪૨૮૩ ૫૬૬૪૬
વેબ સાઈટ	
ચિરાગ બુદ્ધભટ્ટી	૯૮૯૮૬ ૩૦૧૨૯
કાર્યાલય વ્યવસ્થા	
રાજેન્દ્ર સોની	૯૮૨૫૦ ૧૮૩૧૮
માનદ્ સલાહકાર	
મનુભાઈ કોટડીયા	અમદાવાદ
તુલસીદાસ કંસારા	અમદાવાદ
સૂર્યકાન્ત સોની	અમદાવાદ
શૈલેષ કંસારા	ભુજ
કાન્તીભાઈ કંસારા	રાજકોટ
માનદ્ સંયોજક (ભુજ)	
પી.જી. સોની 'દાસ'	૯૯૭૯૬ ૭૨૪૦૭
સુધા બુદ્ધભટ્ટી	૯૯૨૫૩ ૧૩૭૩૪
કાર્યાલય	
ધવલ જવેલર્સ	
ચાંલ્લા ઓળ, માણેકચોક, અમદાવાદ -૧	
ફોન : ૦૭૯-૨૨૧૪ ૪૦૦૮	
વેબ સાઈટ	
www.gnyatisetu.com	
ઈ-મેલ	
editor@gnyatisetu.com	
છૂટક કિંમત	રૂ. ૨૦/-
વાર્ષિક લવાજમ	રૂ. ૧૦૦/-

'શાંતિસેતુ' માં પ્રસ્તુત રચનાઓમાં રજૂ કરેલા વિચારો જે ને લેખકોના છે. 'શાંતિસેતુ' નું એની સાથે સંબંધ હોવું આવશ્યક નથી.

વહાલા વાંચકોને વસંતના વધામણા.

આ વર્ષે સમસ્ત ભારતમાં હાડ થિજવતી ટાઢ હતી. અને હવે કદાચ ઉનાળો પણ એટલો જ અકળાવનારો હશે. પણ અત્યારે મોસમ ખુશનુમા છે, ત્યારે આ અંકમાં 'સેતુ' વિષે જ, એકાદ બે હળવી ભારે વાતો કરી લઈએ.

ગત માસે 'સેતુ પરિવાર'માં ૭૦થી વધુ નવા સભ્યોની વૃદ્ધિ થઈ. આ થઈ ખુશીની વાત. પણ સામે પક્ષે થોડી અકળાવનારી વાત પણ છે. 'સેતુ'નું લવાજમ વાર્ષિક ધોરણે છે. જે દરેક સભ્યે વર્ષે ભરવાનું હોય છે. આ બાબતનો ખ્યાલ કદાચ બધા વાંચકોને નથી. પરિણામે ઘણા વાંચકોએ એમનું સભ્યપદ રીન્યુ કરાવવા, લવાજમ મોકલ્યું નથી. આશા છે, વાંચકો એમને મળેલા અંકોનો આંક છ થી ઉપર થઈ ગયો હોય તો લવાજમ (માત્ર વાર્ષિક રૂ. ૧૦૦/- લેખે) મોકલી આપશે. આ વાત તંત્રી સ્થાનેથી કહેવા પાછળનો ઉદ્દેશ એટલો જ છે કે 'સેતુ' કોઈ વ્યાપારિક ધોરણે કાર્ય કરતું નથી. લવાજમ માત્ર એના પ્રકાશન-વિતરણ અંગે થતા ખર્ચની આંશિક પૂર્તિ જેટલું જ છે.

બીજી ખુશીની વાત... ગત અંકમાં એક પ્રતિભાવમાં સામયિકને સૂચન હતું કે સેતુને માસિક બનાવવું. બીજા ઘણા વાંચકો પણ એ જ ઈચ્છે છે. વાંચકોની આ અપેક્ષા 'સેતુ'ને ગૌરવ બક્ષે છે. હકીકતમાં અમારું તો સ્વપ્ન છે કે 'સેતુ' આપણા સમસ્ત પરિવારને ઘેર બેઠાં દર માસે નિઃશુલ્ક મળતું રહે. પરંતુ સામયિક પ્રકાશન વિતરણ પ્રક્રિયા... સમય, શક્તિ અને અર્થપૂર્તિ આધારીત હોય છે. સૌ વાંચકો જાણે છે તેમ 'સેતુ'ના પ્રકાશન વિતરણ કાર્ય સાથે સંલગ્ન પ્રત્યેક વ્યક્તિ એમના વ્યસ્ત સમય, શ્રી અને ક્ષમતાના ભોગે માનદ્ સેવાઓ આપે છે. 'સેતુ' દર માસે પ્રગટ કરવું હોય અને આપણા સમાજના દરેક પરિવારને ઘેર નિઃશુલ્ક પહોંચતું કરવું હોય તો હાલના પ્રમાણથી બમણી માનદ્ સેવાઓ તેમજ ખર્ચની કાયમી વ્યવસ્થા કરવી પડે. આ માટે થોડા વિકલ્પો વિચારાધીન છે. વાંચકો પણ આ વિષયે એમના વિચારો 'સેતુ'ને મોકલી શકે છે. અમને વિશ્વાસ છે કે, 'સેતુ'ને આપણે પ્રત્યેક ઘરમાં ગૂંજતું કરવાના આપણા સ્વપ્નને અવશ્ય સાકાર કરશું. અસ્તુ.

અતુલ સોની મનુભાઈ કોટડીયા હંસરાજ કંસારા
માનદ્ મંત્રી પ્રમુખ મુખ્ય તંત્રી

સુભાષિત ચિંતન

• કુ. એકતા કટ્ટા - અંબાર (કચ્છ) •

येषां न विद्या न तपो न दानं ज्ञानं न शीलं न गुणो न धर्मः ।
ते मृत्युलोके भुवि भारभूता मनुष्यरूपेण मृगाश्चरन्ति ॥

- ભર્તૃહરિ રચિત નીતિશક્તમાંથી

અર્થાત્ જેઓની પાસે નથી વિદ્યા કે નથી તપ, નથી દાન (આપવાનું) કે નથી જ્ઞાન, નથી ચારિત્ર્ય, નથી સદ્ગુણ કે નથી ધર્મ - મૃત્યુલોકમાં ધરતી પર ભારરૂપ બનેલા તેઓ મનુષ્યના રૂપમાં પશુઓની જેમ ચરી ખાય છે.

ઉપરોક્ત સુભાષિતમાં બે સંજ્ઞાઓ મનુષ્ય અને પશુનો તફાવત દર્શાવેલ છે. મનુષ્યને જંગલી જીવનથી સભ્ય (civilized) જીવન બક્ષનાર વિદ્યા, તપ, દાન, જ્ઞાન, શીલ (ચારિત્ર્ય), સદ્ગુણ અને ધર્મની મહત્તા સુભાષિતકારે પ્રકટ કરી છે. ઉપરોક્ત બધા જ ગુણોને જો મનુષ્ય ન કેળવે તો તેનું જીવન અને વિકાસ ફક્ત દૈહિક હશે. 'ચાર પગે દોડતો પ્રાણી બે પગે જ દોડતો થયો' જેના જેવું.

જીવન સતત પરિવર્તનશીલ રહ્યું છે. સમય પરિવર્તનનું ચાલક બળ છે. જેના દ્વારા જીવન સતત ગતિશીલ રહે છે. પરંતુ આ ગતિના બે રૂપ પ્રગતિ - સભ્ય માનવીય જીવન અને અધોગતિ - પાશવી જીવન. વર્તમાનકાળ કહેવાતાં સભ્ય માનવીય જીવનનો પ્રગતિકાળ છે. જ્યાં નજર દોડાવો ત્યાં વિદ્યા (શિક્ષણ)ની બોલબાલા છે. પ્રત્યેક માણસને તપ કરતાં જોઈ શકાય છે. (અહીં તપનું તાત્પર્ય આંખ બંધ કરી સમાધિ લગાડવાની ક્રિયા નહીં પરંતુ પોતાના લક્ષ્ય માટે બધી જ અડચણો સહન કરવાની તૈયારી) અને દાન એટલે કે સમર્પણ તો તે ડગલે ને પગલે કરતો દેખાય છે. જ્ઞાનનું સ્તર તો એટલી ઝડપે વધી રહ્યું છે કે, જે તે ક્ષેત્રનાં જ્ઞાનીઓની ઉપાધિ દિવસે દિવસે બદલાય છે. ચારિત્ર્ય અને સદ્ગુણોની તો આજે સ્પર્ધા થતી હોય તેવું જણાય છે અને ધર્મ તો આ બધાની ટોચ પર જઈ બેઠો હોય તેવું ભાસે છે. આમ, વર્તમાનકાળ માનવીય જીવનનું પ્રગતિકાળ કહી શકાય.

પરંતુ આ માનવીય જીવનનું વાસ્તવિક પ્રગતિકાળ છે? સુભાષિતકારે દર્શાવેલ ગુણોનું મૂલ્યાંકન શું બદલાઈ ગયું છે? માનવીય જીવનનાં આ પ્રગતિકાળમાં કંઈક ખૂટી રહ્યું છે! જાણે પોતાના બે હાથોમાં સમુદ્ર ભરવો છે પરંતુ એક ખોબો પાણી પણ હાથે રહેતું નથી! વિદ્યા (શિક્ષણ)ની મહત્તા વધી પણ તે શિક્ષણ કેવું છે? જે માણસનું સ્વાવલંબન ઘડવામાં નિષ્ફળ નીવડે છે માત્ર આર્થિક સ્વાવલંબન જ નહીં, જીવનનાં પ્રત્યેક ક્ષેત્રે સ્વાવલંબન વગર અધૂરપ જ રહેવાની. વગર સ્વાવલંબનના કારણે તેના પ્રત્યેક તપ (સહન શક્તિ)નાં ફળ (પરિણામ)થી તે નિરાશ થઈ શકે છે. પરિણામે યોગ્ય - અયોગ્યનાં નિર્ણય

વગર અહં, બુદ્ધિ કે મનનું સમર્પણ દર્શિગોચર થઈ રહ્યો છે. યોગ્ય - અયોગ્યનાં નિર્ણય વગર માત્ર સમય સાથે ચાલવા માટે મેળવેલ જ્ઞાન જીવનોપયોગી ઓછું અને બોજ વધારે બની સમય અને બુદ્ધિનો દુરોપયોગ સિદ્ધ થાય છે. સારું ચારિત્ર્ય અને સદ્ગુણો આત્મ-સંતોષ અને જીવનની સૌથી મોટી મૂડી કહેવાય પરંતુ આ બંને કેળવવા માટે આજે જે બાહ્ય દેખાવો આવશ્યક બન્યા છે તેનાં કારણો કદાચ તે બંને વ્યવહારમાં સિદ્ધ તો થઈ શકે પરંતુ તેનાથી આત્મસંતોષનો અભાવ વર્તાય છે. ત્યારે, ધર્મ કે જેનું સાંદર્ભિક અર્થ તો 'ફરજ' છે તે પણ વિવિધ ધાર્મિક વિધિઓ કે સાંપ્રદાયિકતા સુધી જ સીમિત રહ્યો છે. માણસ-માણસ પ્રત્યેનો ધર્મ (ફરજ) ચૂકી જઈ સ્વાર્થસિદ્ધ કરવા જ તેનો ઉપયોગ દર્શિગોચર થઈ રહ્યો છે. માનવીય જીવનનો મૂળભૂત ગુણ 'લાગણીઓ'નો વ્યાપ દિન પ્રતિદિન ભૌતિકતા કે ટેકનોલોજીમાં રૂપાંતરીત થઈ રહ્યો છે.

વિટંબણા છે કે, સુભાષિતનાં બધા જ ગુણોનું અત્ર - તત્ર - સર્વત્ર વર્ચસ્વ દેખાય છે પરંતુ તે ગુણોના મૂળભૂત મૂલ્યોનું અવમૂલ્યાંકન કદાચ પ્રગતિને અધોગતિમાં તબદીલ કરી રહી છે. કોઈ પણ ગુણની અધૂરી કેળવણીનાં કારણે કોઈપણ મનુષ્ય તેને પૂરી નિષ્ઠાથી સમર્પિત નથી થઈ શકતો. જેના કારણે કોઈ પણ પ્રકારનાં લક્ષ્યનું જ નિર્ણય યોગ્ય છે કે અયોગ્ય તે નિશ્ચિત થઈ શકતું નથી અને જ્યારે પરિણામ આવે છે ત્યારે સંપૂર્ણ સંતોષનો અભાવ રહે છે. આ અભાવ જ કોઈપણ ગુણના અવમૂલ્યાંકનનું કારણ બની રહે છે.

સુભાષિત તો બે લીટીનું પણ તેના ચિંતનમાં કદાચ અતિશયોક્તિ છે, પરંતુ ચિંતનીય બાબત જરૂર છે!

માતા-પિતા

- ★ તેં જ્યારે ધરતી પર પહેલો શ્વાસ લીધો ત્યારે તારા માતા-પિતા તારી સાથે હતા હવે જ્યારે તારા માતા-પિતા છેલ્લા શ્વાસ લે ત્યારે તું એમની પાસે રહેજે.
- ★ નાનો હતો ત્યારે તું માની પથારી ભીની રાખતો મોટો થયો ને હવે તું માની આંખડી ભીની રાખે છે. પુત્રને તો માને ભીનાશમાં રાખવાની ટેવ પડી છે.
- ★ દોઢ કિલોની દુધી ચાર કલાક ઊંચકીને ઉભા રહેતાં તારો હાથ દુઃખી જાય છે. તો તને નવ મહિના માં એ પેટમાં કેવી રીતે ઊંચક્યો હશે?
- ★ બચપણના આઠ વર્ષ આંગળી પકડીને મા-બાપ તને સ્કુલ લઈ જતાં તો એ મા બાપને ઘડપણમાં આંગળી પકડીને મંદિર લઈ જજે.

કટ્ટા દેવી કમલેશ કુમાર - નખત્રાણા

કર્મનું ફળ

● ગીતા આર. મહીયા - અમદાવાદ ●

આજકાલ ફાસ્ટ યુગમાં દરેક માનવી પોતાની જાતને કોમ્પ્યુટર યુગ સાથે તાલમેલ મેળવવા એટલો બધો વ્યસ્ત થઈ ગયો છે કે તે પોતાની જાતને જ ભૂલી ગયો છે. જેના લીધે જીવનના અમૂલ્ય અંગો જેમ કે સુખ, શાંતિ, પ્રેમ, આનંદ અને સહકારનો નાશ થઈ ગયો છે. સમજો કે ઈનસાનિયત મરી પરવારી છે. કુટુંબ કબીલાનો પ્યાર જોવા મળતો નથી અને જેનાથી સ્વાર્થ ઈર્ષ્યા, દ્વેશ, નફરત, કજ્યા, કંકાસનો જન્મ થયો છે.

આમ થવાનું મુખ્ય કારણ છે — આપણે ભૂલી ગયા છીએ કે હું કોઈ વ્યક્તિ, શરીર, એન્જનીયર, ડોક્ટર કે શિક્ષક નથી. હું એક આત્મા છું અને પરમપિતા પરમાત્માનું શ્રેષ્ઠ સંતાન છું. પરમાત્માએ જેમ મારા ઉપર કૃપા કરી છે તેવી રીતે મારે પણ બીજા ઉપર કૃપા દ્રષ્ટિ રાખી કાર્ય કરવાનું છે. મારે જેમ બીજાનો સ્નેહ, સહકાર, પ્રેમ, સહયોગ જોઈએ છે એમ મારે આપવાનો પણ છે. ગીતામાં કૃષ્ણએ અર્જુનને કહ્યું છે કે, 'અર્જુન, સાથ સહકારથી આ સૃષ્ટિમાં તમે જે ઈચ્છશો તે મળી જશે.' આવા મહાવાક્યો બધાને માટે લાગુ પડે છે. જેમકે એક ઉદાહરણ નીચે મુજબ છે.

એક ભાઈ સાવ સામાન્ય પરિવારના હતા. બેશક ખાતા પિતા કહી શકાય, પણ, સ્વભાવથી બિલકુલ પરગજુ. ઉચ્ચ વિચાર સરણીવાળા સહકારી અને આનંદી પણ એટલા જ કે ગમે તેવા સમયમાં પણ ખુશ રહે. ગમે તેના કામ કરવામાં પોતાની જાતને ધન્ય સમજતા હતા. જેથી સમાજમાં તેમનું માન વધવા માંડ્યું. વાહવાહ થવા લાગી અને સમજો ઉપડ્યા ન ઉપડે. આવા સારા વર્તન અને કાર્યથી ધંધો પણ સારો ચાલ્યો અને થોડા ટાઈમમાં અમીર પણ બની ગયા અને તેમની ગણના ઉચ્ચ પ્રભાવશાળી

વ્યક્તિમાં થવા લાગી. આમ સમય પસાર થયો ત્યાં એને માયાનો પ્રભાવ પડવા લાગ્યો. ભાઈના મગજમાં ભૂલાઈ ગયું કે હું કોણ છું. પોતાનું કર્તવ્ય ભૂલવા લાગ્યા, અહંકાર આવી ગયો અને વિચારવા લાગ્યા કે જોયું, ભગવાને મને એવી બુધ્ધિ આપી છે જેનો ઉપયોગ કરી હું આ સ્થાને પહોંચ્યો છું. 'હું' ના અભિમાનથી વ્યવહારમાં ફર્ક આવ્યો. મને બોલાવશે તો જઈશ, સ્વાર્થ વગર ક્યાંય જવાનું ટાળતા, ગરજ હશે તો આવશે. માનો સામેના માણસને જોઈને કામ કરવું એવું એમનું વર્તન થઈ ગયું અને વાણી વર્તનમાં ફરક લાગવા માંડ્યો. બીજાના કામ માટે કંઈ નવરા નથી. આમ માયા બળવાન થતી ગઈ.

માયા કોણ ખબર છે? (૧) કામ, (૨) ક્રોધ, (૩) લોભ, (૪) મોહ, (૫) અહંકાર — માયાના રૂપ છે. માયાએ પરચો બતાવ્યો અને એનો એકનો એક દીકરો સારી જગ્યાએથી કુસંગે ચડી ગયો, ગેરમાર્ગે દોરાઈ ગયો અને બાપના બધા (પૈસા) (મિલકત) ફના થઈ ગઈ અને બિઝનેસ પણ ચોપટ થઈ ગયો અને બેહાલ થઈ ગયા.

આ બધું એની પત્ની લક્ષ્મી જાણતી અને સમજતી. તે સમજુ હતી અને ધાર્મિક વૃત્તિની હતી. તેણે સમજાવી પોતાના પતિને કહ્યું, 'સાચું કહું તો આનું કારણ એ છે કે તમારો વ્યવહાર, રીત આત્મિક ભાવના, પ્યાર રહ્યો નથી. જેનું પરિણામ આપણે ભોગવી રહ્યા છીએ. અગાઉ તમે પરમાત્માના બતાવ્યા રાહ પર ચાલતા હતા ત્યારે કેટલું સુખ અને આનંદ લાગતો હતો. માટે ફરીથી આપણે ભૂલેલી રાહ પર ચાલીયે. એટલે માયાએ જે જંપ લગાવ્યો છે તો એમાંથી પાર ઉતરી જઈશું. બસ પછી તો બધું બરાબર થઈ ગયું.

વિશેષ ઉપયોગી નિષ્ફળતા

● ભરત તુલસીદાસ ભગવા - ગાંધીધામ ●

સફળતા કરતાં નિષ્ફળતા વિશેષ ઉપયોગી અને લાભદાયી છે. સફળતાના પૂર્ણવિરામે વ્યક્તિ સ્થિર અને સ્થગિત થઈ જાય છે. જ્યારે નિષ્ફળતાના અલ્પવિરામે, એ આગળ ધપવાનો અહર્નિસ પડકાર અનુભવે છે. સફળતા કરતાં નિષ્ફળતા વધુ સમજ અને શિક્ષણ આપનારી છે.

નિષ્ફળતા આપણને આપણા વિશે અને આપણી આસપાસની પરિસ્થિતિ વિશે ગંભીર ચિંતન કરવા પ્રેરે છે. નિષ્ફળ વ્યક્તિ એની નિષ્ફળતાની ચિકિત્સા કરશે ત્યારે વિચારશે કે મારા સ્વભાવની, આદતની કે વ્યક્તિત્વની કોઈ મર્યાદા આ નિષ્ફળતામાં કારણભુત છે ખરી? નિષ્ફળતા એ આંતરદર્શનનો અમૂલ્ય અવસર આપે છે. વ્યક્તિ પોતાની કાર્યપદ્ધતિ અંગે પણ વિચાર કરશે અને આમાંની કોઈ ત્રુટિ નિષ્ફળતાનું કારણ બની હોય

તો એના નિવારણ અંગે યત્ન કરશે. એમ વિચારશે કે પરિસ્થિતિની યોગ્ય પરખનો અભાવ કે પછી વ્યાપક દ્રષ્ટિએ જોવાની મર્યાદા, એ તો નિષ્ફળતાના કારણ બન્યા નથી ને?

આ રીતે નિષ્ફળતા વ્યક્તિને આત્મપરખ અને દિશાદર્શન આપે છે. એને પાર કરીને આગળ વધનારી વ્યક્તિ વધુ દ્રઢતા અને આત્મવિશ્વાસથી આગેકૂચ કરે છે. નિષ્ફળતાથી અટકી જનારો આરંભે જ આથમી જાય છે. પરંતુ નિષ્ફળતાને વટાવીને આગળ ચાલનારો મધ્યાહ્ને પહોંચે છે. નિષ્ફળતા પછી વ્યક્તિ વધુ ખમીરવંતી, વધુ દૃઢનિશ્ચયી અને વધુ દ્રષ્ટિવંત બને છે અને પરિણામે એ વ્યક્તિ પોતાના ધ્યેય પ્રતિ બમણા વેગથી ગતિ કરે છે. જીવનમાં ગતિ પામવા માટે પણ નિષ્ફળતા ઉપયોગી બને છે અને એ જ પ્રગતિમાં પરિણમે છે.

મહામંડળનો મર્મ

● હરીલાલ લખમશી સોની - અંજાર ●

આપણા મહામંડળના ઉપપ્રમુખ શ્રી હરીલાલભાઈની આ લેખમાળાનો ઉદ્દેશ સમાજના સમગ્ર વિકાસ હેતુ મહામંડળ કેવા પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન પ્રયોજન કરે, તે વિશે આમ જનમત જાણવાનો તેમજ કેળવવાનો છે. સામાજિક પ્રવૃત્તિના ત્રણ આયામ હોય છે : એક, વ્યક્તિ અથવા પરિવારલક્ષી, બીજો, સ્થળ અથવા સમસ્યા વિશેષલક્ષી અને ત્રીજો આયામ, સમગ્ર સમાજને આવરી લેતી સમસ્યાઓના સમાધાન તેમજ વિકાસ હેતુ આયોજીત પ્રવૃત્તિઓલક્ષી હોય છે. આ અંગે સમાજના આમ સભ્યોની માન્યતાઓ, અપેક્ષાઓ અને આકાંક્ષાઓ વ્યક્ત થાય અને એના પર વિચાર-વિમર્શ થાય તે આવશ્યક છે. આ ઉદ્દેશ સાથે લેખકશ્રી એમના વ્યક્તિગત વિચારો વ્યક્ત કરે છે. પ્રસ્તુત લેખ, શિક્ષણ સંદર્ભે છે. ગત માસે મહામંડળની શિક્ષણ - સમિતિની બેઠકમાં પણ આ વિષય વિગતે ચર્ચાયો છે, જેનો અહેવાલ આ અંકમાં અલ્પ આપેલ છે. આશા છે, સુઝા વાંચકો આ સંદર્ભે એમના પ્રતિભાવો, અભિપ્રાયો 'સેતુ'માં પ્રકાશન હેતુ પાઠવે. - મુખ્ય તંત્રી

મહામંડળ - એની સ્થાપના પછી, પ્રથમ વર્ષે સારી એવી સંગઠનાત્મક પ્રવૃત્તિઓથી ધમધમતું રહ્યું. ત્યારબાદ સમાજ અનુલક્ષી પ્રવૃત્તિના શ્રીગણેશ રૂપે પરિચય મેળો અને પરિચય પુસ્તિકાનું પ્રકાશન.

ભારતના વિવિધ ભાગોમાં છુટાછવાયા વસતા આપણા જ્ઞાતિબંધુઓ, આ પુસ્તિકા તેમજ સેતુમાં પ્રકાશિત આ પ્રવૃત્તિની વિગતોથી વાકેફ થયા.

બનવાજોગ છે કે હજી 'મહામંડળ' વિશે આપણા ગણા પરિવારોને પૂરતી માહિતી ન હોય. એનો એક અનુભવ એવો છે કે સમસ્ત ગુજરાત કંસારા સમાજ અને આપણા મહામંડળ વિશે ઘણાને સ્પષ્ટ ખ્યાલ નથી. વાત સાફ છે. મહામંડળને હજી પોતાની identity establish કરવાની છે. અને એ કરવી હોય તો જરૂરી છે કે, મંડળ દ્વારા કોઈને કોઈ પ્રવૃત્તિનું આયોજન થતું રહે. જેનો ટપાલ તેમજ 'સેતુ' દ્વારા પ્રસાર થતો રહે અને મહામંડળના બધા જ ઘટક સમાજો સાથે નિયમિત રીતે interaction થતું રહે. એને પરિણામે, મહામંડળના સામાજિક ઉદ્દેશને પ્રેરણા અને બળ મળતું રહેશે.

સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ માટે આવશ્યક initiative ક્યાંથી આવશે? આપણે વિભિન્ન સાંસ્કૃતિક, સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ માટે અલગ અલગ પેટા સમિતિઓનું આયોજન કર્યું છે. પરંતુ એ બધી હજી સુષુપ્ત ન કહું તો પણ Gestation અવસ્થામાં છે. વિભિન્ન સમિતિઓ પોતપોતાના ક્ષેત્રે કંઈક કરવા વિચારે પણ છે. શિક્ષણ સમિતિની પ્રથમ મિટીંગમાં પણ આ અંગે વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા થયેલ. ત્યારે આ મુદ્દે સૂચનો ઘણા ઉપયોગી થયા હતા. આપણા સમાજના શિક્ષણ ક્ષેત્રે "Felt needs" (માંગ) અંગે અને એની પૂર્તિ માટેના પ્રયાસો વિશે વિચારોની આપ-લે થાય તે માટે થોડાં સૂચનો કહું છું. આશા છે, મહામંડળના પ્રત્યેક ઘટક, બલકે, પ્રત્યેક સભ્ય આ બાબત થોડો વિચાર કરશે. એટલું જ નહીં, જો કોઈ વિચાર એમના મનમાં ધબકતો હોય તો તેને 'સેતુ' મારફત અથવા પત્ર દ્વારા

મહામંડળને જણાવશે.

● શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ :

કોઈ પણ 'સમાજ'ના વિકાસમાં શિક્ષણ (Formal તેમજ Non formal)નું મહત્વનું યોગદાન રહે છે. તો આ મહત્વના વિષયે, ટુંકા કે લાંબાગાળાની પ્રવૃત્તિઓ વિચારી શકાય! શિષ્યવૃત્તિઓ, પુસ્તક વિતરણ - પ્રતિભા, પુસ્કારો આદી બાબતો તો ઘટક-લક્ષી થતી જ હોય છે. શિક્ષણ સમિતિના સભ્યોએ મિટીંગ દરમ્યાન આ બાબતો પર ચર્ચા-વિચારણા કરી છે. પરંતુ લાંબાગાળાના infrastructural ઈનપુટ વિષે તો મહામંડળ થોડા અનુભવ પછી જ વિચારી શકે. દરમ્યાનમાં એવી લાંબાગાળાની યોજના (છાત્રાલયો - ટેકનીકલ શિક્ષણ સંસ્થાની સ્થાપના વિગેરે)ને મૂર્તિમંત કરવા સર્વપ્રથમ આવશ્યક છે, Data base. આપણા સમાજની હાલને તબક્કે, આ ક્ષેત્રે સ્થિતિનું અવલોકન 'માંગ'નું મૂલ્યાંકન અને એની પૂર્તિ માટે આવશ્યક સંશોધનો ઊભા કરવાની ક્ષમતા. આ બાબતોનો ડેટા-બેઝ તૈયાર કરવો જરૂરી છે. એ માટે માફ નમ્ર સૂચન છે કે સર્વપ્રથમ આપણે પ્રત્યેક ગામ, કસબા કે શહેરમાં આપણી જ્ઞાતિના શિક્ષિત અને શિક્ષણ લેતી વ્યક્તિઓની મોજણી કરી શકીએ. આ બાબત શિક્ષણ સમિતિએ પણ સૂચન કર્યું જ છે. પ્રારંભે - પ્રત્યેક ઘટકને તેમના વિસ્તારની માહિતી એકત્ર કરવાનું સૂચન કરી શકે. આ વિષયે યોગ્ય પ્રસાર કરવા 'સેતુ'નો સહયોગ પણ લઈ શકાય.

સેતુના વાંચકો આ વિષે એમના અભિપ્રાયો પાઠવશે તો આભારી થઈશ.

કમ્પ્યુટર આજના યુગની અનિવાર્ય આવશ્યકતા છે. આ વિષયે વાંચકોને રસ લેતા કરવા, 'સેતુ'એ 'કમ્પ્યુટરનો કક્કો' શ્રેણીનો આરંભ કર્યો છે. આ ભલે તદ્દન નાનું પરંતુ આવકારણીય કદમ છે. આ જ રીતે 'સેતુ' દ્વારા બીજી વ્યવસાયીક શિક્ષણ માર્ગદર્શન અથવા તેને લગતા વિષયો વિશે - સમાજનો પ્રબુધ વર્ગ કંઈક આપતો થાય તે આવશ્યક છે. અસ્તુ.

શિક્ષણ સમિતિની મિટીંગનો અહેવાલ

● રસીકલાલ રવજી મહીચ્છા - કન્વીનર ●

તા. ૬-૧-૨૦૦૮ના રોજ અખિલ ભારતીય માડુ કંસારા સોની જ્ઞાતિ મહામંડળની પ્રથમ મિટીંગ માનનીય પ્રમુખ શ્રી પ્રભુદાસભાઈના અધ્યક્ષપદે જ્ઞાતિની ઓફિસમાં યોજવામાં આવી હતી. શિક્ષણ સમિતિના કન્વીનર શ્રી રસીકભાઈ રવજી મહીચ્છાએ મિટીંગનું સંચાલન કર્યું હતું. શરૂઆતમાં મિટીંગનો એજન્ડા સ્પષ્ટ કરી કન્વીનરશ્રીએ હાજર રહેલા સભ્યશ્રીઓ અને આમંત્રિતોને આવકાર્યા હતા.

આપણી જ્ઞાતિમાં શિક્ષણના પ્રસાર હેતુ મહામંડળ દ્વારા કયા કાર્યક્રમો/પ્રવૃત્તિઓ/ પ્રોજેક્ટો હાથ ધરવા જોઈએ — એ મુદ્દે ઉપસ્થિત સભ્યોએ વૈચારિક આદાન પ્રદાન કરીને વિસ્તૃત ચર્ચા કરી હતી. તે સાથે મુખ્યત્વે કયા કાર્યક્રમો અગ્રીમતાના ધોરણે હાથ ધરવા જોઈએ તેના સૂચનો કરવામાં આવ્યા હતા. સર્વસંમતિએ એવું જણાયું હતું કે આ મુજબના કાર્યક્રમો શરૂઆતના તબક્કે મહામંડળ દ્વારા કરવામાં આવે તો તે ઘણું જ યોગ્ય થશે.

૧. ધોરણ ૧૨મા પછી વિદ્યાર્થીને પોતાની કારકીર્દીની પસંદગી કરવાની હોય છે. તેવા સમયે તેમને જરૂરી માર્ગદર્શન મળી રહે એ માટે કારકીર્દી માર્ગદર્શન સેમિનારનું આયોજન કરવું જોઈએ. તેમાં નિષ્ણાતો દ્વારા વિવિધ અભ્યાસક્રમો ડિગ્રી/ડિપ્લોમા યુનિવર્સિટી/કોલેજો, પ્રવેશના નિયમો વગેરે બાબતોની માહિતી આપવી. ઘણા સભ્યોએ એવો અભિપ્રાય દર્શાવ્યો હતો આ પ્રકારના સેમિનારમાં વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓને પણ સાંકળી લેવા જોઈએ. ધોરણ આઠથી દસ સુધીના વિદ્યાર્થીઓને પણ આવી માહિતી આપવી જોઈએ. સભ્યશ્રીઓ તરફથી એવા સૂચનો મળ્યા હતા કે શિક્ષણને સ્પર્શતા કાર્યક્રમો જેવા કે નિબંધ સ્પર્ધા, વક્તૃત્વ સ્પર્ધા, ક્વીઝ કોમ્પીટીશન વગેરે કાર્યક્રમો અવારનવાર ગોઠવવા જોઈએ. તેથી વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓમાં શિક્ષણ પ્રત્યેની જાગૃતિ કેળવાય. શિક્ષણ પ્રવૃત્તિ વધુ વિસ્તરે.

૨. ઉચ્ચ શિક્ષણ લેવા માંગતા ઘણા વિદ્યાર્થીઓને નાણાકીય પ્રતિકુળતાઓનો સામનો કરવો પડતો હોય છે. તેમને લોન-સ્કોલરશીપ અથવા શૈક્ષણિક લોનની સુવિધા મળે તે હેતુથી એક ફંડ ઉભું કરવું જોઈએ. તેમાંથી અ.ભા.મા. કં. સોની જ્ઞાતિ મહામંડળ દ્વારા શૈક્ષણિક લોન મળે તેવી વ્યવસ્થા ઉભી કરવી જોઈએ.

૩. સમસ્ત જ્ઞાતિમાં પ્રતિ વર્ષ બહાર પડતા ગ્રેજ્યુએટો, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટો અને ડિપ્લોમા હોલ્ડર્સનું સન્માન કરી પ્રોત્સાહન રૂપે ઈનામ વિતરણ સમારંભ ગોઠવવો

જોઈએ.

૪. આપણી સમસ્ત જ્ઞાતિમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓનું એક સર્વેક્ષણ હાથ ધરવું જોઈએ. આવા સર્વેક્ષણ દ્વારા આપણી જ્ઞાતિમાં યુવાનોનું એજ્યુકેશનલ સ્ટેટસ શું છે તે જાણી શકાય. દા.ત. કયા વિદ્યાર્થીઓ હાલ કયા પ્રકારના અભ્યાસક્રમમાં ભણી રહ્યા છે, તેઓ તે અભ્યાસક્રમમાં પોતાનો અભ્યાસ ચાલુ રાખે છે કે છોડી દે છે? છોડી દેવાના શું કારણો છે? વિગેરે વિગેરે. આવા સર્વેક્ષણ દ્વારા જ્ઞાતિના યુવાનોનું વર્તમાન સ્તર શું છે તે જાણી શકાય છે અને તેના દ્વારા શિક્ષણ પ્રસારના કાર્યક્રમો હાથ ધરવા જોઈએ.

૫. જ્ઞાતિના યુવાનો માટે અભ્યાસ કરવાની સાથે રહેવાની સગવડતા મળી રહે તો તેમને ભણવામાં અનુકુળતા રહે છે. આવા હેતુસર હોસ્ટેલ જેવી વ્યવસ્થા પણ સમયાંતરે ઉભી થાય તેવી પ્રવૃત્તિ હાથ ધરવી જોઈએ. આ સંદર્ભે શ્રી રસીકભાઈ રવજી મહીચ્છાએ અમદાવાદથી આવેલ શ્રી જયમીનભાઈનો પત્ર વાંચી સંભળાવીને તેમના સૂચનની નોંધ લીધી હતી.

૬. શ્રી હરિલાલભાઈ એલ. સોનીએ એવું સૂચન કર્યું હતું કે શિક્ષણ સમિતિ દ્વારા થનાર તમામ પ્રવૃત્તિઓનું અસરકારક અમલીકરણ તેમજ સંચાલન થઈ શકે તે માટે કન્વીનરશ્રીને મદદ કરવા એક કોર કમીટી અથવા કોર ગ્રુપની રચના કરવી જોઈએ. જ્ઞાતિના જે ભાઈ બહેનો આવા કોર ગ્રુપમાં જોડાવા માંગતા હોય તેમના નામો કન્વીનરશ્રીને અથવા મહામંડળના પ્રમુખ-મંત્રીશ્રીને મોકલી આપે. હવે પછીના કાર્યક્રમોનું આવી કોર કમિટી દ્વારા આયોજન કરવામાં આવશે.

મિટીંગના અંતમાં કન્વીનરે ઉપરોક્ત મુદ્દાઓ હાઈલાઈટ કરી બતાવ્યા હતા. આ મિટીંગમાં મહામંડળના પ્રમુખશ્રી પ્રભુદાસભાઈ, ભુજ જ્ઞાતિના પ્રમુખ શ્રી અમૃતલાલભાઈ, શ્રીમતિ જયશ્રીબેન પરમાર, કંસારા સમીરભાઈ, હરિલાલ એલ. સોની, શિશિરભાઈ સોની, કિશોરભાઈ એન. સોની, મુળજીભાઈ કટ્ટા, વિજયભાઈ દયારામ બુધ્ધભટ્ટી, સુનીલભાઈ કે. કંસારા, હિતેશભાઈ બીજલાણી, પ્રદીપભાઈ બીજલાણી, શ્રીમતિ સ્મિતાબેન એચ. સોની ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

આપણી જ્ઞાતિમાં શિક્ષણનું પ્રમાણ એની દશા અને દિશા વિશે વિચારોતેજક આ લેખના પ્રતિભાવરૂપે સુઝા વાંચકો એમના અભિપ્રાયો અવશ્ય સૂચવે. — મુખ્ય તંત્રી

શિક્ષણ એટલે શું?

રસીકભાઈ આર. મહીચ્છા - આદિપુર, કચ્છ

આપણે ઘણી વખત એવું સાંભળતા હોઈએ છીએ કે
“આપણે ભણ્યા નહિ એટલે રહી ગયા.... જો ભણ્યા હોત તો આજે ક્યાંય હોત..!”

માનવે આજે જે કંઈ વિકાસ કર્યો છે તે તેના શિક્ષણને આભારી છે. શિક્ષણને આપણે ભણતર પણ કહીએ છીએ.

યેષામ્ ન વિદ્યા ન તપો ન દાનમ

ન જ્ઞાનમ ન શીલમ ન ગુણો ન ધર્મમ્ ।

તે મર્ત્ય લોકે ભુવિ ભાર ભૂતા

મનુષ્ય રુપેણ મૃગાશ્ચરંતિ ।

જે માણસમાં વિદ્યા, તપ, દાન, જ્ઞાન, શીલ અને ધર્મના ગુણો નથી તે મૃત્યુલોકમાં ભૂમિ પર ભારરૂપ છે અને માણસના સ્વરૂપમાં મૃગ સમાન છે. જે માણસ ભણેલો નથી તેનું જીવન અંધકારમય છે એવું કહેવામાં જરા પણ અતિશયોક્તિ નથી. શિક્ષણ એ જીવન જ્યોત છે. એક જ્યોત દ્વારા બીજી જ્યોત જલાવી શકાય છે તેમ એક શિક્ષિત વ્યક્તિ બીજાને શિક્ષણ આપી શકે છે અને શિક્ષિત બનાવી શકે છે.

આપણે કદી એ વિચાર કર્યો છે કે શિક્ષણ એટલે શું? શિક્ષણ દ્વારા માણસને શું પ્રાપ્ત થાય છે? આપણે સારી રીતે જાણીએ છીએ કે એન્જનીયરીંગનું ભણેલો વ્યક્તિ એન્જનીયર બને છે અને ડોક્ટરી લાઈનમાં ગયેલો વિદ્યાર્થી ડોક્ટર બને છે. એક ખ્યાતનામ શિક્ષણ શાસ્ત્રીના મંતવ્ય મુજબ કોઈપણ શિક્ષિત વ્યક્તિ તેના શિક્ષણ દરમ્યાન છેવટે ત્રણ બાબતો મેળવે છે.

૧. જ્ઞાન (Knowledge)

૨. નિર્ણયશક્તિ (Judgement)

૩. ઉદાપણ (Wisdom)

ચાલો આપણે એ સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ આ ત્રણ બાબતો શું છે?

જ્ઞાન (Knowledge) એટલે વિવિધ વિષયો જેવા કે ભુગોળ, ગણિત, ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન, ભાષા, એન્જનીયરીંગ, મેડીકલ ફાર્મસી વિગેરેનું જ્ઞાન અથવા માહિતી. આ માહિતી (Information) આપણા મગજની હાર્ડડિસ્કમાં સ્ટોર થઈ જાય છે.

બીજી બાબત **નિર્ણયશક્તિ** છે. તેને આપણે Judgement કહીએ છીએ. જ્યારે આપણી સમક્ષ એક કરતાં વધુ વિકલ્પો હોય અને તેમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરવાનો હોય તો આપણને નિર્ણય શક્તિની જરૂર પડે છે. નાની મોટી

દરેક બાબતમાં આપણે નિર્ણય લેવાની (decision-making) પ્રક્રિયા કરતા હોઈએ છીએ. આ દરમ્યાન આપણે મેળવેલ જ્ઞાનનો ઉપયોગ કરીએ છીએ. તેથી આપણે વધુ સારા નિર્ણયો લઈ શકીએ.

ત્રીજી બાબત છે **ઉદાપણ (Wisdom)**. આ એક એવો માનવીય ગુણ છે કે આપણા વાણી, વર્તન અને વ્યવહારનું નિયંત્રણ કરે છે. ક્યારે, કોની સાથે, કેવી રીતે અને કેમ વર્તવું તેની સતત જાગૃતિ રાખવાના આવા ગુણોને ઉદાપણ કહેવાય છે. વિદ્યા અભ્યાસના ત્રણથી પાંચ વર્ષના ગાળામાં ઉદાપણ (Wisdom)ના ગુણો પૂર્ણ કક્ષાએ કેળવાતા હોય છે. યુનિવર્સિટીમાં મેડીકલ, એન્જનીયરીંગ કે મેનેજમેન્ટમાં અભ્યાસ કરતો યુવાન કે યુવતી બે-ત્રણ વર્ષ પછી આપણને અચાનક મળી જાય ત્યારે તેમાં વિકસિત થયેલા આ ગુણોની તેના બોલવા, ચાલવાની છટાથી આપણને ખબર પડતી હોય છે. આપણે તેનાથી ઈમ્પ્રેસ થઈ જઈએ છીએ તે શિક્ષણ દ્વારા મેળવેલ ઉદાપણ (Wisdom)નું પરિણામ છે.

આમ વ્યક્તિના સર્વાંગી વિકાસમાં શિક્ષણનું ખૂબ જ મહત્વનું યોગદાન છે. અલબત્ત અભણ વ્યક્તિમાં પણ અનુભવ ને પરિણામે નિર્ણયશક્તિ અને ઉદાપણ જેવા ગુણોનો વિકાસ થાય છે, પરંતુ તે સીમિત અને દિશાહીન હોય છે. ઘણા લોકોને આપણે એવી દલીલ કરતા સાંભળ્યા છે.

“અમે ક્યાં કોલેજમાં ભણવા ગયા હતા?” છતાં જુઓ આટલા મોટા ધંધા-રોજગાર સંભાળીને ચલાવીએ છીએ.

કોઈપણ વ્યક્તિને તેને જીવનમાં પ્રાપ્ત થતા શિક્ષણના બે પ્રકાર છે :

૧. અવૈધિક શિક્ષણ (Non-Formal education)

૨. વૈધિક શિક્ષણ (Formal education)

અવૈધિક શિક્ષણ એટલે જે વિધિસર શાળા-કોલેજમાં આપવામાં આવતું નથી. બાળક જન્મે છે ત્યારથી જ તે અવૈધિક શિક્ષણ કુદરતી રીતે પ્રાપ્ત કરવા લાગે છે. અવૈધિક શિક્ષણ સતત, નિરંતર, મૂલ્યરહિત અને મૃત્યુપર્યંત ચાલુ રહે છે. અવૈધિક શિક્ષણમાં માતા-પિતા અહમ ભૂમિકા નિભાવે છે. તેની સાથે કુટુંબીજનો જેવા કે ભાઈ, બહેનો અને અન્ય સગાસંબંધીઓ આ પ્રકારનું શિક્ષણ આપવામાં યોગદાન આપે છે. વ્યક્તિમાં કલા, સાહિત્ય, સંગીત, સંસ્કાર અને વિશિષ્ટ ક્ષમતાઓનો વિકાસ આ પ્રકારના શિક્ષણમાં ખૂબ જ અસરકારક રીતે થાય છે. ઉદાહરણ તરીકે સંગીતકારના ખાનદાનમાં કોઈ વિશિષ્ટ પ્રકારના સંગીત કે ગાયકી કે જેને

(અનુસંધાન : જુઓ પાના નંબર-૧૦ ઉપર)

વિદ્યાર્થીઓને અને વાલીઓને પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન

મારા અવલોકન પરથી મેં એવું નોંધ્યું છે કે ૭૫થી ૮૦% વિદ્યાર્થીઓ કોઈપણ વિષય ગોખીને તૈયાર કરે છે. જ્યારે ખૂબ ઓછા એવા વિદ્યાર્થીઓ છે જે વિષયના ઊંડાણને સમજીને મગજમાં ગોઠવે છે. જેમ આપણા ઘરની તિજોરી કે ચોપડા મૂકવાના કબાટમાં ગોઠવણી વ્યવસ્થિત ન હોય તો કોઈ વસ્તુ આપણે શોધી શકતા નથી. તે જ રીતે આપણે આપણા દિમાગમાં જ્ઞાન એ રીતે ગોઠવવાનું છે કે જેથી જરૂર પડે કે તરત આપણે તેને બહાર કાઢી શકીએ. પણ આવું કેવી રીતે બને તે તમારે જાણવું છે? તો તે માટે કેટલાક મુદ્દાની માહિતી તમને આપું છું જે તમારા ભાવિ ઘડતરમાં ઉપયોગી બનશે.

૧. **દૃઢ આત્મશ્રદ્ધા :** ઘણા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા વખતે ભગવાનની બાધાઓ રાખે છે. શું આ યોગ્ય છે? હું એવું માનું છું કે આપણામાં એક ભગવાન છે અને તે આપણો આત્મા. આપણને આપણા આત્મા પર શ્રદ્ધા હોવી જોઈએ. આ શ્રદ્ધા જેટલી મજબૂત હશે તેટલું પરિણામ સારું આવશે. હું “શ્રદ્ધા” એટલા માટે કહું છું કારણ કે “વિશ્વાસ ડગી” જવાના ઘણા દાખલા મેં જોયેલા છે. આથી સ્વસ્થ, હળવું, પ્રફુલ્લીત અને દૃઢ આત્મશ્રદ્ધા ધરાવતું મન એટલે કે, “આ કામ મારાથી જ થશે” તેવી આત્મશ્રદ્ધા સફળતાનું પ્રથમ સોપાન બનશે.

૨. **માહિતીનો સંગ્રહ :** હું તમને એમ કહું કે તમારા મામાના ઘરે ટી.વી.ની ઉપર શું મૂક્યું છે? તો તમે કહેશો : ઘડીયાળ, શો પીસ.... વગેરે કંઈપણ. હાલ તમે ભલે ત્યાં નથી ગયા પણ તમને જવાબ આવડી ગયો. તેજ રીતે આપણે ચોપડી કે નોટને ખૂબજ ઝીણવટપૂર્વક વાંચવાની છે. કોઈપણ પ્રશ્નમાં આવતા અગત્યના મુદ્દાને કમબધ્ધ રીતે મગજમાં ગોઠવવાના છે જેથી કોઈપણ પ્રશ્નનો જવાબ સહજતાથી લખી શકાય. ઘણા લોકો માટેથી વાંચે છે. ઘણા મનમાં વાંચે છે. ઘણા પોઈન્ટ લખીને યાદ રાખે છે..... પણ આ પધ્ધતિઓમાંથી કઈ પધ્ધતિ તમારા માટે યોગ્ય છે? એ તમારે નક્કી કરવાનું છે.

૩. **યાદ રાખવાની કળા :** હું એવું માનું છું કે કોઈપણ પ્રશ્નનો જવાબ યાદ રાખવા માટે તેને સમજવો જોઈએ. આ ઉપરાંત એકાદ વાર લખેલો પણ હોવો જોઈએ. યાદ રાખો : પરીક્ષામાં લખવાના માર્ક્સ હોય છે. આમ, તમે જેટલું લખીને અને સમજીને તૈયાર કરશો તેટલું પરિણામ સારું આવશે. આ ઉપરાંત યાદ

રાખવા માટે તમારી અવલોકન-શક્તિ ખૂબજ તીવ્ર હોવી જોઈએ. એટલે કે તમે જ્યારે વાંચતા હોવ ત્યારે તમારી નોટના એક એક અક્ષરને ઝીણવટપૂર્વક જુઓ. તે અક્ષરોના મરોડ, નોટમાં તમે કરેલી છેક-છાક આ બધું જો તમે ઝીણવટપૂર્વક જોયું હશે તો નોટમાં પડેલી ભૂલ તમારી ઉત્તરવહીમાં સુધરી જશે. એક તારણ એવું કહે છે : “માણસ જોયેલું ભૂલતો નથી”. આથી વર્ષ દરમ્યાન દરેક વિષયની તમારી નોટ બનાવો અને તેમાંથી તૈયારી કરો.

૪. **વિષયનો ગહન અભ્યાસ :** આપણે જે વિષય ભણતા હોઈએ તે વિષયનો સંપૂર્ણ મહાવરો કેળવવો જોઈએ. કોઈપણ વિષયનું પેપર લખવા પૂરતું જ જ્ઞાન મેળવવામાં આવે તો આ વલણ આપણને ટૂંકાગાળાનો ફાયદો કરાવે છે. પરંતુ આ જ્ઞાનને સમજીને જો મગજમાં ઉતારી શકાય તો તે ક્યારેય ભૂલાતું નથી. તેમજ લખાણની પ્રેક્ટિસથી પરીક્ષાનો ડર રહેતો નથી. આમ, કોઈપણ વિષયનો ઊંડાણપૂર્વકનો અભ્યાસ હોવો જોઈએ.

૫. **જ્ઞાનની ચકાસણી ખતે કરો :** આપણે તૈયાર કરેલ વિષયની જાતે ચકાસણી કરવાથી આત્મવિશ્વાસ ખૂબ જ વધે છે. પરીક્ષા એ વિદ્યાર્થીનું જ્ઞાન નહિ પરંતુ તેની સમજશક્તિને ચકાસવાનો ઉત્તમ માર્ગ છે. જો તમે જાતેજ તમારા જ્ઞાનની ચકાસણી કરશો તો જે-તે વિષય રસપ્રદ થશે. પરિણામ સારું પ્રાપ્ત થશે.

● પરીક્ષાના મહિના પહેલાં.....

- ★ અઘરા અને લાંબા તેમજ રૂચિ ન હોય તેવા વિષયોને અગ્રતા આપવી અને તૈયારી શરૂ કરવી.
- ★ આ ઉપરાંત દિવસના જે ભાગમાં મન પ્રફુલ્લિત અને વાતાવરણ શાંત હોય તેવી જગ્યાએ વાંચવું.
- ★ વાંચવાનું સમગ્ર આયોજન એ રીતે કરવું કે જેથી વધારાના રીવીઝન માટે એક અઠવારિયું બચે.
- ★ કોઈપણ વિષય તૈયાર કરતા હો ત્યારે કાગળ-પેન સાથે રાખો, જેથી સમજણ ન પડતા મુદ્દાઓ નોંધી શકાય અને શિક્ષકને પૂછી શકાય.
- ★ વિષય તૈયાર થઈ ગયા બાદ પેપર લખવાની પ્રેક્ટિસ કરો અને જે તે વિષય શિક્ષક પાસે પેપરમાં ખોટા પડેલ પ્રશ્નોના સાચા જવાબ મેળવી લો.
- ★ એક પેપરમાં કરેલ ભૂલ બીજા પેપરમાં પુનરાવર્તિત ન થાય તેની કાળજી રાખો.
- ★ બહુ ઊજાગરા ન કરો.

● પરીક્ષાના ૩ કલાક પહેલાં.....

- ★ માનસિક રીતે સ્વસ્થ રહેવું.
- ★ પરીક્ષાનો ભય મનમાંથી દૂર કરો.
- ★ યોગ્ય માત્રામાં ખોરાક લો.
- ★ ચરબીવાળો તેમજ ગળ્યો ખોરાક ખાવાનું ટાળો.
- ★ કંપાસમાં ફૂટપટ્ટી, રબર, પેન્સિલ, પેન..... વગેરે સાધનોની ચકાસણી કરો.
- ★ પરીક્ષાની રીસીપ્ટ લેવાનું ચૂકશો નહીં.
- ★ પરીક્ષાના સમય સુધી વાંચવાનું ટાળો.
- ★ જે આવડે છે તેનું મનમાં શાંત ચિત્તે રટણ કરો.
- ★ પરીક્ષામાં સૌપ્રથમ ક્યા સવાલનો જવાબ લખવો છે તેનો ક્રમ અગાઉથી નક્કી કરો.

● પરીક્ષા ખંડમાં ૩ કલાક :

- ★ મનને શાંત અને ટેન્શનથી મુક્ત રાખો.
- ★ ઊંડા શ્વાસ લો જેથી ટેન્શન થોડું હળવું બનશે.
- ★ ઉત્તરવહી પર તમારો નંબર અને ઉત્તરવહીનો ક્રમ લખો.
- ★ કોઈ સૂચના ન સમજાય તો જે તે શિક્ષકને પૂછો.
- ★ સવાલ વ્યવસ્થિત વાંચો. ઉતાવળ ન કરો.
- ★ સહેલા સવાલના જવાબ પહેલા લખો જેથી તમારો આત્મવિશ્વાસ વધશે.
- ★ જે સવાલ ન આવડે તેને છોડી બીજો સવાલ કરો.
- ★ અક્ષરો છૂટા અને વંચાય તેવા કાઢો.
- ★ છેક-છાક શક્ય તેટલી ઓછી કરો.
- ★ નવો પ્રશ્ન હંમેશા નવા પાને લખો.
- ★ ઉત્તરવહીમાં જવાબનો ક્રમ અને પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો ક્રમ એકસરખા જ રાખો.
- ★ અંતિમ દસ મિનિટમાં, લખાયેલા પેપરને વાંચી જાવ.

● આપનો સહકાર :

ભણતરની સફળતા એ વિદ્યાર્થી, વાલી અને શિક્ષક પર આધારીત છે. જેમાં વિદ્યાર્થી ૭૦% જ્યારે વાલી અને શિક્ષક ૩૦%નું યોગદાન આપે છે. મેં જોયું છે, હાલના તબક્કે બધા જ સગા-સંબંધી તેમજ મિત્રવર્તુળ પરીક્ષાના આગલા દિવસે શુભેચ્છા પાઠવવા જાય છે. જેથી વિદ્યાર્થીઓનો ઘણો સમય બગડે છે અને વિદ્યાર્થીને મનમાં ટેન્શન થઈ જાય છે. વિદ્યાર્થીએ પરીક્ષા આપવા જાય છે, જંગ લડવા નહીં. શું આપણે કાર્ડ દ્વારા કે ફોન દ્વારા અઠવાડિયા પહેલા શુભેચ્છા પાઠવી તેને સફળતા મેળવવામાં સહકાર ન આપી શકીએ? આપના સહકારની અપેક્ષા સહ....

શિક્ષણ એટલે શું?

(અનુસંધાન : પાના નંબર-૮ ઉપરથી ચાલુ)

આપણે ઘરાના અથવા સ્ટાઈલ કહીએ છીએ તે પરંપરાગત પ્રાપ્ત થતા અવૈધિક શિક્ષણની નીપજ છે. તેમાં કોઈ ડિગ્રી કે ડિપ્લોમા આપવામાં આવતા નથી. ઘણી વખત આ પ્રકારના અવૈધિક શિક્ષણ દ્વારા મળતી કોઈ વિશિષ્ટ સંગીત કે નર્તન કલાનું શિક્ષણ મેળવવા ગુરૂને ઘરે રહી તેમના ઘરના ઘરકામ કરીને ઘણા જ્ઞાન પીપાસુઓ-વિદ્યાર્થીઓ જતા હોય છે. દક્ષિણ અને ઉત્તર ભારતમાં આવી પાઠશાળાઓ-આશ્રમો ચાલતા હોય છે. તેઓ ક્રમશઃ વૈધિક શિક્ષણ પધ્ધતિ અપનાવી લેતા હોય છે.

વૈધિક શિક્ષણ એટલે વિધિસર શાળા-કોલેજમાં-યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા આપવામાં આવતું Formal education. સામાન્ય સંદર્ભમાં આપણે જેને શિક્ષણ કે ભણતર કહીએ છીએ તે આ પ્રકારનું શિક્ષણ છે. બાળક જ્યારે ત્રણ વર્ષનું થાય ત્યારે તેને આવું ફોર્મલ એજ્યુકેશન અથવા વૈધિક શિક્ષણ આપવાનું શરૂ થાય છે અને તે ગ્રેજ્યુએટ/પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અથવા ડોક્ટરેટ સુધીનું શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. વૈધિક શિક્ષણમાં પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. વ્યક્તિએ મેળવેલ શિક્ષણનું પ્રવર્તમાન માપદંડ પરીક્ષા છે. સામાજિક, આર્થિક અને વ્યાવસાયિક દરજ્જો પ્રાપ્ત કરવા માટે આવું શિક્ષણ મેળવવું અનિવાર્ય છે. આ પ્રકારના શિક્ષણની લેવલ પણ સુનિશ્ચિત હોય છે. દશમા ધોરણ ભણેલા કરતા સ્નાતક થયેલા વધુ ભણેલા ગણાય. સ્નાતક કરતાં અનુસ્નાતક વધુ શિક્ષિત ગણાય.

ઝળહળતી અને સફળ કારકિર્દી બનાવીને સફળ વ્યક્તિ બનવા માટે પૂરતા પ્રમાણમાં અવૈધિક અને વૈધિક શિક્ષણ મળવું આવશ્યક છે. ત્યારે જ કુટુંબ, સમાજ અને દેશના ઉત્થાનમાં યોગદાન આપી શકાશે.

તકદીર માં....

ફરતો હતો હું એ મસમોટી ભીડમાં,
ઉભો ત્યાં મળ્યા કંઈક દર્દો આ તકદીરમાં
મારી એકલતાને મિત્ર બનાવી રડી લીધું,
મળ્યા બધા મિત્રો એવા મને આ તકદીર માં.
ગયો સાગર વચાળે હું મારી તરસ છુપાવવા,
મળ્યા પારા આંસુઓના ઝરણા આ તકદીરમાં.
શબ્દો વિનાનો શૈશવ હતો, દિશા વિહોણી હતી યુવાની,
મળ્યા વિધોમાં ડૂબેલા કફન આ તકદીરમાં.
હતી સુંદર સપનાઓની ભ્રમણામાં સવારો,
મળ્યા કાળી રાતના ઉજગરા આ તકદીરમાં.
વહેમોને નથી હોતા કોઈ દ્વાર “નંદન”,
મળ્યા હંમેશ પ્રેમરૂપી મજાક આ તકદીરમાં.

પરિચય મેળાનું સાતત્ય

• અતુલ સોની •

આપણા મહામંડળ દ્વારા ગત ડિસેમ્બર માસે આયોજીત ‘પરિચય મેળા’ વિશે અનેક પ્રતિભાવો મળ્યા. જેમણે આ મેળામાં ભાગ લીધો હતો અથવા જેઓ ત્યાં ઉપસ્થિત હતા તેમણે તો એની મુક્ત કંઠે પ્રશંસા કરી જ હતી પરંતુ એનાથીય વિશેષ ખુશીની વાત એ રહી કે ‘સેતુ’ને સંબોધીને અનેક વાંચકોએ પણ એની પ્રશંસા કરી. મેળાની સૌથી ધ્યાનાકર્ષક વાત એ રહી કે આપણા સમાજમાં આ પ્રકારનો પ્રથમ પ્રયાસ અત્યંત સરળ અને શિસ્તબધ્ધ રીતે આયોજીત હતો.

આ મેળાની ઉપલબ્ધિ રૂપે કેટલા યુગલોના સંબંધ બંધાયા એ વાતનો અંદાજ ન મેળવી શકાય કે એની કોઈ નક્કર સંખ્યા આપી ન શકાય કારણકે પરિચયની પ્રક્રિયાનું આ માત્ર પ્રથમ કદમ હતું. એ પરિચય પછી - બીજી અનેક સંભાવનાઓનો સ્વાભાવિક રીતે જ વિચાર થાય, પરિણામ કદાચ મોડું આવે અથવા ન પણ આવે. અને એટલે જ પરિચય મેળાની બીજી થોડી ઉપલબ્ધિઓ વિશે વિચારવું રહ્યું. અને અહીં એમાંની કેટલીક બાબતો વાંચકોના ધ્યાનમાં લાવવાનો મારો નમ્ર પ્રયાસ છે.

૧. પરિચય મેળાના સંયોજક શ્રી હરીલાલભાઈ સોનીએ એમના વક્તવ્ય દરમ્યાન એક બહુ જ મુદ્દાની વાત કહી હતી. એમણે કહેલું કે અહીં બંધાયેલા સંબંધ તૂટે નહીં. એટલે કે લગ્ન વિચ્છેદની ઘટનાઓ ઓછી થાય. આ વાત હાલના તબક્કે આપણા સમાજે ખાસ વિચારવા જેવી છે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને આપણી પરંપરામાં લગ્ન - જીવનભરનું બંધન છે. આજના ઉપભોગવાદી સમાજમાં લોકોની અપેક્ષાઓ પર કોઈ લગામ નથી અને બધી અપેક્ષાઓની પૂર્તિ (બંને પક્ષે) ક્યારેય સંભવ નથી. એટલે જ આજના યુવા-યુવતીઓ અને એમના વાલીઓએ પણ અપેક્ષાઓને વાસ્તવિક ધરાતલ પર મૂલવી - પૂર્તિ ન થાય તો અથવા તો બીજી કોઈ નાની મોટી ક્ષતિઓ લગ્ન પછી નજરે ચડે તો, નિભાવી લેવાની ક્ષમતા કેળવવી જોઈએ અને એ બહુ મોટી વાત નથી જ. આપણા પૂર્વજો, વડીલો અને આપણી આસપાસ એવા અનેક યુગલો આપણે જોઈ શકીશું કે જેઓ ખૂબ જ સમભાવથી સામી વ્યક્તિઓની ‘ક્ષમતા’ ‘અક્ષમતા’ પ્રત્યે દુર્લક્ષ કરી, જીવનને હળવું બલકે વધુ સૌહાર્દપૂર્ણ બનાવી શક્યા છે.

ટુંકમાં મેળા દરમ્યાન થયેલો પરિચય ‘પરિણય’ પ્રણયમાં પલટાય અને એકબીજાને અનુકૂળ થઈ ખરા અર્થમાં ‘પ્રભુતા’નો અનુભવ થાય એમાં જ વ્યક્તિનું, એના પરિવારનું અને સમાજનું હિત છે.

૨. પરિચય મેળા પછી શું? ‘સેતુ’ને થોડા વાંચકોએ આ પ્રશ્ન કર્યો છે. ખરેખર આ પણ એક મહત્ત્વનો પ્રશ્ન છે. શું દર વર્ષે કે બે વર્ષે આવા મેળાનું આયોજન કરવું? કે પછી એની સાથે સાથે બીજી કોઈ રીતે પણ પરિચયના શરૂ થયેલા આ સિલસીલાને સાતત્ય બક્ષવું?

વાંચકોના આ પ્રશ્ન વિશે મારો એક વિચાર અત્રે પ્રસ્તુત છે.

પરિચય મેળાનું આયોજન - સમય, શક્તિ અને ખર્ચની વ્યવસ્થા માંગી લે છે. એટલે આવા મેળાનું પુનઃ આયોજન વિશે તો મહામંડળની કારોબારી સમગ્ર રીતે વિચારીને જ કહી શકે પરંતુ એક બીજી સંભાવના છે અને એ છે ‘સંબંધ સેતુ’. ‘સેતુ’ની વેબસાઈટ આ સેવા આપી શકે છે. લગ્ન ઈચ્છુક યુવા-યુવતી એમનો પરિચય સેતુને મોકલી શકે છે. જેને વેબસાઈટ પર નિશ્ચિત સમય સુધી મામૂલી ફી બરીને મૂકી શકાય. અને જે વ્યક્તિ એની માહિતીનું ‘સેતુ’માં પ્રકાશન ઈચ્છે એને એક વખતની જાહેરાતના ભાવે પ્રકાશન થઈ શકે. આ બાબતમાં ‘સેતુ મંડળ’ કોઈ અંતિમ નિર્ણય લે તે પહેલાં વાંચકોના અભિપ્રાય આમંત્રિત છે.

સાથે સાથે પ્રત્યેક શહેર કે ગામના જ્ઞાતિ મંડળ જો પ્રયત્ન કરે તો બીજી એક વાત. આપણા સમાજમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ (ગ્રેજ્યુએશન અથવા સમકક્ષ - કોઈ પણ ક્ષેત્રે (આર્ટ્સ, સાયન્સ, ટેકનીકલ, કળા આદિ) સફળતા પ્રાપ્ત કરનાર, આપણા સમાજના યુવા-યુવતીઓની મોજણી એમના ક્ષેત્ર પૂરતી કરીને તેની વિગતો ‘સેતુ’ને મોકલે તો તેને પણ વેબસાઈટ પર લઈ શકાય. એ માટે કોઈ ફી આપવાની રહેશે નહીં. સમાજ હિતમાં સેતુની વેબસાઈટ આ માહિતીનો નિઃશુલ્ક સમાવેશ કરશે. આવી સંકલીત માહિતીનું સમયાંતરે પ્રકાશન પણ થઈ શકે. આ માહિતીથી આપણા સમાજમા ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત યુવાધનનો સાચો અંદાજ મળી શકે.

શ્રી માડૂ કંસારા સોની યુવક મંડળ - ભુજ

શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિના માતાજી શ્રી મહાકાલીકા માતાજીનો ઉદ્દેશ્ય પાટોત્સવ તા. ૨૧-૧-૦૮ના પોષ સુદ-૧૪ને સોમવારે ધામધૂમથી ઉજવણી કરેલ હતી.

આ પાટોત્સવનું આયોજન શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિએ કરેલ હતું. આ પાટોત્સવ નિમિત્તે સવારે ૧૦ થી ૧૨ કલાક સુધી હવન થયેલ હતો. હવનના મુખ્ય યજમાન શ્રી વસંતભાઈ પી. પોમલ તેમજ શ્રી અનિલ બી. બગ્ગા રહ્યા હતા.

શોભાયાત્રાનું આયોજન શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિના યુવક મંડળે કરેલ હતું. શોભાયાત્રા શ્રી મહાકાલીકાના મંદિરેથી સવારે ૧૦ કલાકે શરૂ થયેલ. આ શોભાયાત્રામાં ઊંટગાડી, રથગાડી, ઘોડેસવારી તેમજ ઊંટગાડીમાં બેસીને લોકડાયરો થયેલ હતો તેમજ બેન્ડપાર્ટી સાથે પદયાત્રા સ્વરૂપે લોકો બહુ મોટી સંખ્યામાં જ્ઞાતિજનોએ ભાગ લીધો હતો.

આ શોભાયાત્રા શ્રી મહાકાલીકાના મંદિરેથી શરૂઆત થયા બાદ શહેરના મુખ્યમાર્ગો પરથી પરત મંદિરે આવેલ હતી.

આ શોભાયાત્રામાં શ્રી માડૂ કંસારા સોની યુવક મંડળના પ્રમુખ શ્રી અનિલ છત્રાળા, ઉપપ્રમુખ શ્રી સંજય બુધ્ધભટ્ટી, શ્રી મનોજ સોની, ગીરીશ સોલંકી તેમજ અતુલ બુધ્ધભટ્ટી તથા મંડળના સભ્યોએ આયોજનમાં જહેમત ઉઠાવી હતી.

આ ઉત્સવ નિમિત્તે જ્ઞાતિની દરેક કુમારીકાઓને દાતાઓ તરફથી ભેટ મળેલ હતી.

માતાજીના પાટોત્સવ નિમિત્તે જ્ઞાતિ તરફથી ભોજન પ્રસાદનું આયોજન કરાયેલ હતું. માતાજીના હવન બાદ સમૂહ ભોજન પ્રસાદની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ હતી.

આ પાટોત્સવ શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ પ્રમુખ શ્રી અમૃતલાલભાઈ સોલંકી, મંત્રી શ્રી દિલીપભાઈ બગ્ગા, ઉપપ્રમુખ શ્રી કિશોરભાઈ ચનાણી તેમજ જ્ઞાતિ અગ્રણી શ્રી સુનીલભાઈ કંસારા, નીતિનભાઈ હેડાઉ તેમજ પ્રાણલાલભાઈ બુધ્ધભટ્ટી તેમજ કારોબારી સભ્યો તેમજ જ્ઞાતિના દરેક કાર્યકરોએ આ ઉત્સવના આયોજનમાં જહેમત ઉઠાવી હતી.

અનિલ છત્રાળા - પ્રમુખ

શ્રી માડૂ કંસારા સોની યુવક મંડળ - ભુજ આયોજીત “ચેતન સ્મૃતિ ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટ-૨૦૦૮”

શ્રી માડૂ કંસારા સોની યુવક મંડળ આયોજીત “ચેતન સ્મૃતિ કપ-૨૦૦૮”ની ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટનું આયોજન કરેલ હતું. આ ટુર્નામેન્ટ મીરઝાપર ક્રિકેટ ગ્રાઉન્ડ પર રમાડવામાં આવેલ.

તા. ૬-૧-૦૮ના રવિવારે સવારે ૮.૩૦ કલાકે શ્રી રામદાસભાઈ લખમશી બુધ્ધભટ્ટીના વરદ્ હસ્તે દીપ પ્રાગટ્ય કરી આ ટુર્નામેન્ટને ખુલ્લી મૂકાઈ હતી.

આ ટુર્નામેન્ટની પ્રથમ મેચનો ટોસ માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ પ્રમુખ શ્રી અમૃતલાલભાઈ સોલંકીએ ટોસ ઉછાળી મેચને સ્ટાર્ટ આપેલ.

પ્રથમ મેચ સત્રી ઈલેવન - ભુજ V/s. વિક્ટોરીયા ઈલેવન વચ્ચે રમાયેલ હતી. ટોસ જીતીને દાવમાં આવેલ સત્રી ઈલેવને નિર્ધારિત ૨૦ ઓવરમાં ૧૬૫ રન બનાવ્યા હતા. જીત માટે ઉતરેલ

વિક્ટોરીયા ઈલેવન ફક્ત ૮૦ રનમાં ઓલઆઉટ થયેલ હતી. સત્રી ઈલેવન વતી જય બુધ્ધભટ્ટી મેન ઓફ ધી મેચ રહ્યા હતા.

આ ટુર્નામેન્ટના પ્રસંગે જ્ઞાતિ અગ્રણી શ્રી અનિલ છત્રાળા, સુનીલભાઈ કંસારા, શીશીરભાઈ હેડાઉ, મિતેશ પોમલ, અશોક બુધ્ધભટ્ટી વગેરે હાજર રહ્યા હતા.

આ પ્રસંગે વિશેષ આમંત્રિત મહેમાન તરીકે શ્રી માડૂ કંસારા સોની અખિલ ભારત મહામંડળના પ્રમુખ શ્રી પ્રભુદાસભાઈ ખેતશી ગુજરાતી ખાસ હાજર રહ્યા હતા. આ ટુર્નામેન્ટના આયોજન માટે શ્રી સમીર છત્રાળા, ડેની છત્રાળા, સંજય બુધ્ધભટ્ટી તેમજ રોહિત પોમલ, જયેશ બુધ્ધભટ્ટી તેમજ કાર્યકરોએ જહેમત ઉઠાવી હતી.

અનિલ છત્રાળા - પ્રમુખ

શ્રી નખત્રાણા માડું કંસારા સોની જ્ઞાતિ યુવક મંડળ

તા. ૨૧-૧-૨૦૦૮ના પોષ સુદ-૧૪ના શ્રી નખત્રાણા માડું કંસારા સોની જ્ઞાતિ યુવક મંડળની નવી કારોબારીની વરણી કરવામાં આવેલ હતી. જે આગામી ત્રણ વર્ષ માટે કાર્યરત રહેશે. જેમાં હોદ્દેદારો તથા ૧૬ સભ્યોની કારોબારીની રચના કરવામાં આવેલ હતી.

કારોબારી સદસ્યો

૧. દિનેશકુમાર બેચરલાલ બગ્ગા
૨. તરૂણ પરસોત્તમ બારમેડા (ચેરમેન - ઉત્સવ સમિતિ)
૩. રાજેશભાઈ મુળજી બગ્ગા (ચેરમેન - શિક્ષણ સમિતિ)
૪. પ્રકાશ કાંતિલાલ કટ્ટા (ચેરમેન - સ્પોર્ટ્સ ક્લબ)
૫. નીતિન મહેન્દ્રભાઈ બગ્ગા
૬. બ્રહ્મીન રમેશભાઈ બગ્ગા (ચેરમેન - આરોગ્ય સમિતિ)
૭. દીપક હિંમતલાલ કટ્ટા
૮. મહેશભાઈ એસ. બુધ્ધભટ્ટી (ચેરમેન - પ્રવાસ સમિતિ)
૯. કેતન લહેરીકાંત કટ્ટા
૧૦. હરેશ એન. બુધ્ધભટ્ટી
૧૧. નીતિન વિશ્રામ બુધ્ધભટ્ટી
૧૨. રાજેશ દયારામ હેડાઉ
૧૩. શૈલેષ હિંમતલાલ બગ્ગા (ચેરમેન - સાંસ્કૃતિક સમિતિ)
૧૪. કેલાશ ગંગારામ કટ્ટા

૧૫. બટુક વિશનજી સોની
૧૬. રમેશ લક્ષ્મીદાસ કટ્ટા

સ્કાઉટ કમિટી :

૧. નિહાલ દિનેશભાઈ બગ્ગા - પ્રોજેક્ટ ચેરમેન
- સંચાલક : સ્કાઉટ માસ્ટર : બગ્ગા દિનેશચંદ્ર જેઠાલાલ

સમાજવાડી સંચાલન સમિતિ

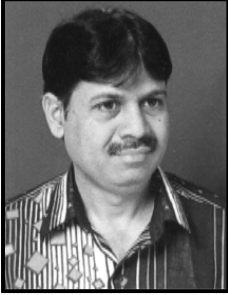
જેષ્ઠારામ હરિલાલ સોલંકી

સલાહકાર સમિતિ :

૧. સોની હિંમતલાલ બેચરદાસ
૨. સોની ભોગીલાલ હંસરાજ
૩. સોની ભરતભાઈ બેચરદાસ
૪. કંસારા હેમેન્દ્રભાઈ મોહનભાઈ
૫. સોની હીરાલાલ મોહનલાલ

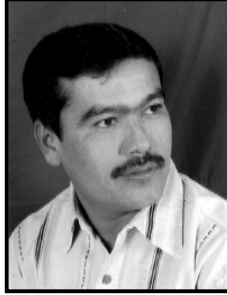
હોદ્દેદારો

પ્રમુખ

કંસારા પ્રદુલકુમાર મોહનલાલ (ગુજરાતી)

ઉપપ્રમુખ

સોની જયેશકુમાર રતિલાલ કટ્ટા

ઉપપ્રમુખ

સોની ભરતકુમાર વિશનજી કટ્ટા

મંત્રી

સોની ધીરજલાલ મનમુજલાલ બારમેડા

સહમંત્રી

સોની ભાવેશકુમાર સુરેશચંદ્ર બગ્ગા

પાજનચી

સોની કૌશિકકુમાર ભોગીલાલ કટ્ટા

સહ પાજનચી

સોની અનિલકુમાલ હરીલાલ સોલંકી

શ્રી માડું કંસારા સોની મહિલા મંડળ - માંડવી

ડિસેમ્બર મહિનામાં માંડવીની જ્ઞાતિના મહિલા મંડળની પુનઃરચના થઈ. તેમાં પ્રમુખ શ્રીમતી ગીતાબેન એન. બુધ્ધભટ્ટી, ઉપપ્રમુખ શ્રીમતી શારદાબેન એસ. બીજલાણી, મંત્રી કુસુમબેન મૈયા, સહમંત્રી વીણાબેન કોટડિયા અને ખજાનચી દમયંતીબેન બીજલાણીની નિમણૂક થઈ હતી. તેઓ સૌએ ભેગા મળીને જ્ઞાતિને સૌથી શ્રેષ્ઠ બનાવવાના તેમજ તેના ઉત્કર્ષ માટે પ્રયાસ કરવાનો સંકલ્પ કર્યો. આ જ્ઞાતિમંડળની રચનામાં સૌ જ્ઞાતિની મહિલાઓએ યોગ્ય સહકાર આપ્યો.

પોષીપૂનમ તા. ૨૨-૧-૦૮ના રોજ કાલીકા માતાના મંદિરમાં સત્યનારાયણની કથા રાખવામાં આવી હતી. તેમાં જ્ઞાતિની દરેક મહિલાઓ ઉપસ્થિત રહી હતી. સાંજે ૫.૦૦ કલાકે કથાનો આરંભ થયો હતો અને લગભગ ૬.૩૦ કલાકે કથા પૂરી થયા બાદ પ્રસાદ લઈ સૌ વિદાય થયા હતા.

તે ઉપરાંત ૨૬મી જાન્યુઆરીના દિવસે કાલીકા માતાના મંદિર મध्ये સૌ મહિલાઓએ રાષ્ટ્રગીતની ધૂન વહેવડાવી અને ત્યારબાદ નાનાં ભૂલકાંઓએ દેશભક્તિના ગીતોથી મંદિર ગજાવી મૂક્યું. દર મહિનાની પ્રથમ તારીખ અને પંદર તારીખે ભજન સંગીતનું આયોજન કરાય છે. તેમાં સૌ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લે છે તે ખુશીની વાત છે. જ્ઞાતિને મજબૂત બનાવવા માટે સહકારની અને સંગઠનની જરૂર છે. જો સંગઠન મજબૂત હોય ને તો તેને કોઈ જ પ્રકારની આંધી કે તૂફાન ડગાવી ન શકે. અને હા, કહેવાય છે ને -

“સંઘે શક્તિ કલૌ યુગે ॥”

વીણા ડી. કોટડિયા - સહમંત્રી, માંડવી-કચ્છ

કારોબારી સભ્યો

ગીતાબેન એન. બુધ્ધભટ્ટી	પ્રમુખ
શારદાબેન એમ. બીજલાણી	ઉપપ્રમુખ
કુસુમબેન મૈયા	મંત્રી
વીણાબેન ડી. કોટડિયા	સહમંત્રી
દમયંતીબેન સી. બીજલાણી	ખજાનચી
સાવિત્રીબેન એસ. બીજલાણી	સભ્ય
દયાબેન આર. બીજલાણી	સભ્ય
સંગીતાબેન બી. બીજલાણી	સભ્ય
કપીલાબેન વી. સાકરીયા	સભ્ય
રંજનબેન એ. સાકરીયા	સભ્ય
હેમલતાબેન આર. કોવાડીયા	સભ્ય
ઉષાબેન જે. કોવાડીયા	સભ્ય
ભાવનાબેન એમ. હેડાઉ	સભ્ય
સંગીતાબેન એસ. હેડાઉ	સભ્ય
કલ્પનાબેન એન. હેડાઉ	સભ્ય
રીનાબેન જે. હેડાઉ	સભ્ય
પ્રતિમાબેન જે. હેડાઉ	સભ્ય
ચેતનાબેન ડી. સોલંકી	સભ્ય
અર્યનાબેન કે. સોલંકી	સભ્ય
ભગવતીબેન કોવાડીયા	સભ્ય
જશુમતીબેન બુધ્ધભટ્ટી	સભ્ય
મંગળાબેન કે. બુધ્ધભટ્ટી	સભ્ય
સંગીતાબેન પી. બીજલાણી	સભ્ય
રીપાબેન પી. બુધ્ધભટ્ટી	સભ્ય
અનિષાબેન આર. બુધ્ધભટ્ટી	સભ્ય
જસ્મીન જી. બુધ્ધભટ્ટી	સભ્ય

શ્રી માડું કંસારા સોની જ્ઞાતિ કોટડા (જ.)

નવગઠિત કારોબારી સમિતિ

શ્રી માડું કંસારા સોની જ્ઞાતિ કોટડા (જ.) ની નવરચિત પ્રથમ કારોબારીની રચના પોષ સુદ ૧૪, તા. ૨૧-૧-૨૦૦૮ના શ્રી માતાજીના પાટોત્સવની ઉજવણી દરમ્યાન કરવામાં આવેલ જેમાં નીચેના સભ્યોની સર્વાનુમતે નિમણૂક કરવામાં આવેલ.

- (૧) પ્રમુખ : શ્રી રસીકભાઈ વેલજી બુધ્ધભટ્ટી
- (૨) ઉપપ્રમુખ : શ્રી રવિલાલ લાલજી બુધ્ધભટ્ટી
- (૩) મંત્રી : શ્રી જયંતીલાલ ખીમજી લાયયા

પ્રમુખ

ઉપપ્રમુખ

મંત્રી

પાટોત્સવ નિમિત્તે સવારના આરતી પૂજન તેમજ બપોરના અને સાંજના સમૂહ ભોજનમાં જ્ઞાતિના દરેક સભ્યોએ ઉમંગભરે કાર્યક્રમમાં ભાગ લઈ ઉજવણી કાર્ય સંપન્ન કરેલ.

અંજાર મધ્યે શ્રી મહાકાલીકા માતાજી પાટોત્સવ પરંપરાની હર્ષભીની ઉજવણી

● રાકેશ કે. સોની - પ્રમુખ ●

“...સંતન પ્રતિપાલી સદા ખુશાલી મૈયા જયકાલી કલ્યાણ કરે...” પોષ સુદ ચૌદસ એટલે આપણા જ્ઞાતિજનોનો અનિવાર્ય મિલન દિવસ. જ્ઞાતિનાં ઈષ્ટદેવી શ્રી મહાકાલીકા માતાજીનાં પાટોત્સવનો દિવસ. શક્તિનાં ઉપાસક આપણા જ્ઞાતિજનોની સર્વોપરી પરંપરા. તા. ૨૧-૧-૨૦૦૮ સોમવારના રોજ અંજાર મધ્યે આ પરંપરાની હર્ષભીની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. હવન, શોભાયાત્રા, આરતી અને સમૂહ પ્રસાદ જેવા કાર્યક્રમોના માધ્યમથી જ્ઞાતિજનોએ સહિયારો આનંદ માણ્યો હતો.

ગંગાબજાર સ્થિત જ્ઞાતિનાં શ્રી મહાકાલીકા માતાજી મંદિર મધ્યે સવારે ૮.૩૦ કલાકે હવનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેનું આચાર્યપદ અંજાર

જ્ઞાતિના પ.પૂ.ગોરબાપા શ્રી કનકચંદ્ર છગનલાલ વ્યાસે શોભાવ્યું હતું, તો હવન વિધિનું યજમાનપદ જ્ઞાતિશ્રેષ્ઠી શ્રી હરિલાલભાઈ લખમશીભાઈ વીસા પરમારે શોભાવ્યું હતું. સવારે ૮.૩૦ કલાકે શ્રી મહાકાલીકા માતાજી મંદિર મધ્યેથી શોભાયાત્રાનું પ્રસ્થાન કરવામાં આવ્યું હતું જે મચ્છીપીઠ, સચ્ચિદાનંદ મંદિર ચોક, મોહનરાય ચોક, માધવરાય ચોક અને કસ્ટમ ચોક જેવા મુખ્ય માર્ગોથી થઈ પુનઃ શ્રી મહાકાલીકા માતાજી મંદિર મધ્યે વિરામ પામી હતી. જ્ઞાતિની કળશ ઉપાડેલ કુમારીકાઓથી પ્રારંભ થતી આ શોભાયાત્રામાં અંદાજે ૮૦૦ જેટલાં જ્ઞાતિજનો જોડાયા હતા. જ્ઞાતિનાં

યુવાઓ અને મહિલાઓએ હર્ષોલ્લાસ સાથે રાસ-ગરબા દ્વારા શોભાયાત્રાનો આનંદ માણ્યો હતો. શોભાયાત્રાના સમાપન બાદ કળશ ઉપાડેલ કુમારીકાઓને હવનના યજમાન શ્રી તથા અન્ય જ્ઞાતિજનો દ્વારા ભેટ આપવામાં આવી હતી. શોભાયાત્રાના સમયસર સફળ સંચાલનનો શ્રેય જ્ઞાતિ કારોબારી સમિતિ ભ્યો, યુવક-મંડળ સભ્યો અને મહિલા મંડળ સભ્યોનાં ફાળે ગયો હતો. શ્રી મહાકાલીકા માતાજી મંદિર મધ્યે આરતી પશ્ચાત ગંગાનાકા બહાર જ્ઞાતિની વાડી મધ્યે બપોરે ૧.૦૦ કલાકથી સમૂહ પ્રસાદનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જે અંતર્ગત ૧૦૦૦ જેટલા જ્ઞાતિજનો પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. અત્રે એ ઉલ્લેખનીય છે કે, પાટોત્સવના સમગ્ર આયોજન અંતર્ગત સમૂહ

પ્રસાદના સફળ સંચાલન પર સમગ્ર આયોજનની સફળતા અવલંબે છે. કારણકે તે સમયે જ્ઞાતિજનોની ઉપસ્થિતિ અન્ય આયોજનની અપેક્ષાએ અધિક હોય છે. ત્યારે અંજાર જ્ઞાતિ પ્રમુખ શ્રી રાજેશભાઈ કેશવલાલ વીસા પરમારના સુચારૂ આયોજન અને માર્ગદર્શનના પરિણામે જ્ઞાતિજનોએ સુચારૂ સુવ્યવસ્થાની સાથે સમૂહ પ્રસાદનો સાનંદ લાભ લીધો હતો.

ઉપરાંત સમગ્ર આયોજનને સફળ બનાવવા અંજાર જ્ઞાતિ કારોબારી સમિતિ સભ્યો, યુવક મંડળ સભ્યો તથા મહિલા મંડળ સભ્યોએ જહેમત ઉપાડી હતી.

પ્રકૃતિ પ્રેમ કે પિતૃભોજ

સર્વે પક્ષીઓમાં કાગડો ચતુર પક્ષી ગણાય છે. ભાગ્યે જ તે કોઈના હાથમાંથી ખાવાનું લે છે. નાગપુર સ્થિત વિજયાબેન જગદીશભાઈ કટ્ટા દરરોજ સ્વ હસ્તે કાગડાને ભોગ ખવડાવે છે. શ્રી જગદીશચંદ્ર કટ્ટા જાયન્ટ્સ શ્રુપ ઓફ નાગપુર ગ્રીન સીટીના સક્રિય સભ્ય છે.

તસવીરો, ઘણી વખત શબ્દો કરતાં વધુ પ્રભાવક હોય છે. વાંચકો, જેમને તસવીરો ઝડપવાનો શોખ હોય, તેઓ કોઈ વિશિષ્ટ તસવીર, ‘સેતુ’માં પ્રકાશન હેતુ મોકલી શકે છે.

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા અંગે મારા વિચારો

છાત્રાળા મહેશકુમાર તુલસીદાસ - અંજાર

મહામંડળ આયોજીત નિબંધ સ્પર્ધામાં દ્વિતીય વિજેતા કૃતિનો પૃષ્ઠ મર્યાદા અનુલક્ષીત સંક્ષેપ

● પ્રસ્તાવના :

આપણા ભારત દેશની ભૂમિ પવિત્ર છે. અહીં ઘણાં યુગ-પુરુષો, વીરો અને મહાત્માઓ થઈ ગયા છે. જેમણે સમાજમાં કલ્યાણ માટે મોટું યોગદાન આપ્યું. સમાજનું નાનું અંગ એટલે જ્ઞાતિ. મહાસાગરની શક્તિનો અંદાજ આપણને છે જ. એનું નિર્માણ પાણીનાં એક-એક બુંદમાંથી થાય છે. તેવી જ રીતે એક-એક વ્યક્તિ થકી જ્ઞાતિનું નિર્માણ થાય છે. જ્ઞાતિની શક્તિ જ્ઞાતિમાં રહેલા જ્ઞાતિજનની છે. વૃક્ષની શરૂઆત ડાળમાંથી થાય છે, તેવી જ રીતે જ્ઞાતિની શરૂઆત જ્ઞાતિજનથી થાય છે. જ્ઞાતિ એની આગવી ઓળખ છે.

છાત્રાળા મહેશકુમાર

● જ્ઞાતિનાં વિકાસમાં આપણો ફાળો :

જ્ઞાતિજનોના વિકાસ હેતુ મંત્રીઓ અને પ્રમુખશ્રી પોતાની સુઝ-બુઝથી નવા-નવા કાર્ય કરીને જ્ઞાતિનાં વિકાસને વેગ આપવાનો પ્રયત્ન કરે જ છે. સમસ્ત જ્ઞાતિજનો સમાજના કાર્ય માટે સક્રિય હશે તો જ્ઞાતિની સંગઠન શક્તિમાં વધારો થશે. જ્ઞાતિનાં નવા-નવા કાર્યો શક્ય બનશે. વાડીનું નિર્માણ, મંદિરનું નિર્માણ, આ બધા કાર્યો સંગઠનને આભારી છે.

સાથે-સાથે ધનની પણ જરૂર પડશે. તેના ભાગરૂપે દરેક જ્ઞાતિજને ઘરદીઠ રોજનો એક-એક રૂપિયો જ્ઞાતિનાં વિકાસ માટે જમા કરવો. આવી નાની બચત જ્ઞાતિનાં વિકાસ માટે ઉપયોગી થશે. જ્ઞાતિજનો જાગૃત થાય અને તન-મન-ધનથી જ્ઞાતિની બધી જ પ્રવૃત્તિમાં રસ લેતા થાય. તેને પરિણામે પ્રવૃત્તિઓ ચલાવનારા કાર્યકરોને કોઈપણ કાર્યમાં આરંભથી કાર્યક્રમનાં અંત સુધી દોડધામ કે માનસિક તાણ ન અનુભવવી પડે. આપણે આપણા કાર્યક્રમને પ્રથમથી જ લોકભાગીદારીયુક્ત બનાવવા માટે વાતાવરણ ઊભું કરવું જોઈએ.

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા માટેનાં વિચારો

● પ્રતિભા પ્રોત્સાહન :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા જ્ઞાતિ વડીલોનાં માર્ગદર્શન હેઠળ પરિચય મેળા યોજવા, ઉચ્ચ અભ્યાસાર્થે તેજસ્વી તારલાઓને પૂરતી મદદ અને માર્ગદર્શન મળે તે માટે પણ આયોજન કરવું જોઈએ. તે સાથે આપણા શ્રેષ્ઠ કારીગરોને, રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ યોજાતા વિવિધ વેચાણ પ્રદર્શનમાં તેમનાં વડે બનાવેલા કલા-કારીગરીયુક્ત આભૂષણો. મંજીરા, ઝાલર,

આરતી, મૂર્તિ કે સુડી-ચપ્પુ તેમજ ચાંદીમાં કરેલ 'કચ્છ વર્ક'નાં નમૂનાઓ પ્રદર્શિત થાય તેવું આયોજન કરવું જોઈએ. ઉત્તમ કારીગરીનાં માધ્યમથી દેશ-વિદેશમાં આપણી જ્ઞાતિ ઊંચું સ્થાન મેળવે. કારીગરોને ઈનામો અને માન-સન્માન મળે. રોજ-રોટીની નવી-નવી દિશાઓ ઊભી થાય. સંગઠન શક્તિનાં પરિણામે આપણી જ્ઞાતિનો નાનકડો કારીગર દેશ વિદેશમાં નામના મેળવે.

● મહિલા સશક્તિકરણ :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા માટે દર અગીયારસ અથવા પૂનમને દિવસે બહેનોએ જ્ઞાતિનાં મંદિરમાં સમૂહ ભજનનું આયોજન કરવું જોઈએ. જેથી સમાજની બહેનો એક જગ્યાએ સંગઠિત થાય. તેનાથી બહેનો એકબીજા સાથે સંવાદમાં આવે. એકબીજામાં પ્રેમ અને સહકારની ભાવના વધે. બહેનોને નવું-નવું જાણવા મળે છે. નારી શક્તિનું સંગઠન આખી જ્ઞાતિને વિકાસ તરફ લઈ જાય છે.

● મહિલા મંડળની રચના :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા મહિલા મંડળની રચના થવી જોઈએ. જેમાં અનુભવી બહેનો પોતાનો અમૂલ્ય ફાળો આપે. જ્ઞાતિની બહેનોને સીલાઈકામ, કુર્કીંગ, પેઈન્ટીંગ, જરદોશીવર્ક, બ્યુટી કોર્ષ, પરફ્યુમીંગ કોર્ષ, મડવર્ક વગેરે પ્રવૃત્તિઓથી બહેનોને શીખવાડે. આવી અનેક અનેરી તાલીમનું આયોજન કરી બહેનોને રોજગારી આપી શકાય. આજના યુગમાં બહેનો સ્વરોજગારી મેળવી આત્મનિર્ભર બને તે ખૂબ જરૂરી છે અને તેના માટે મહિલા મંડળ સક્ષમ રહે તે જરૂરી છે.

● જ્ઞાતિજન સંપર્ક :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા દરેક ગામો કે શહેરોમાં દર ત્રણ મહિને એક જનરલ મિટીંગનું આયોજન કરવું જોઈએ. તેમાં જ્ઞાતિજનોએ ભાગ લઈ જ્ઞાતિનાં વિકાસ માટે પોતાના મંતવ્યો રજૂ કરવા જોઈએ જેથી જ્ઞાતિનાં આગેવાનો અને કાર્યકરો સાથે પરસ્પર સંપર્કમાં રહી, જ્ઞાતિના વિકાસ કાર્યો માટે સહવિચારણા કરી શકાય. નવા-નવા આયોજન વિશે માહિતી મળી શકે.

● જ્ઞાતિ સંગઠિતતામાં 'જ્ઞાતિ સેતુ'નો ફાળો :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા માટે 'સેતુ' ખૂબ જ ઉપયોગી માધ્યમ છે. 'જ્ઞાતિસેતુ' જ્ઞાતિ સમાજનાં સર્વાંગી વિકાસમાં એક વિશિષ્ટ પ્રદાન આપી રહ્યું છે. 'જ્ઞાતિસેતુ'ની દિવસે-દિવસે

પ્રગતિ થાય તે માટે જ્ઞાતિજનોએ વાર્તા, નવું-નવું જાણવાનું, નવલકથા, કાવ્યો, સારા લેખો લખીને મોકલવા જોઈએ. તેનાથી પરસ્પર વિચારોની આપ-લે થાય છે. જ્ઞાતિ 'સેતુ' સમાજનું દર્પણ છે. 'જ્ઞાતિસેતુ'નાં માધ્યમથી જ્ઞાતિજનો સંગઠિત થાય છે અને જ્ઞાતિનાં કાર્યોને વેગ મળે છે.

● યુવક મંડળની રચના :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા યુવક મંડળની રચના કરવી જોઈએ. નિમાયેલા યુવકોએ થોડા-થોડા સમયે પોતાની મિટીંગ ભરવી જોઈએ. જ્ઞાતિના શિક્ષણક્ષેત્રે નબળા બાળકોને 'ફી' ટ્યુશન આપી સંગઠનની ભાવના વધારી શકાય. ઉચ્ચ અભ્યાસ કરવા માંગતા અને આર્થિક રીતે નબળા વિદ્યાર્થીને મદદરૂપ થવા પ્રયત્ન કરવા જોઈએ. જ્ઞાતિજનો પૂરતા 'બ્લડ ગ્રુપ' કેમ્પનું આયોજન કરવું જોઈએ જેથી જે-તે સમયે બ્લડની જરૂર ઊભી થાય તો કામ આવે.

● બાળસંસ્કાર કેન્દ્રો :

બાળકો આપણી જ્ઞાતિનું ભવિષ્ય છે. આ બાળકો માટે સંસ્કાર કેન્દ્રો ચલાવવા જોઈએ. જેમાં રામાયણ અને યોગેશ્વર પ્રેરીત ગીતાનાં પાઠની સાથે-સાથે વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ, સુતળી વર્ક, આરતી-ડેકોરેશન જેવી વ્યવસાયલક્ષી આપી શકાય. બાળકો ભણતરની સાથે-સાથે પોતાનો અભ્યાસ ખર્ચ પૂરો કરી શકે. આજનાં કોમ્પ્યુટર યુગમાં બાળકો અને બહેનોને કોમ્પ્યુટર તાલીમ આપવી જોઈએ. બાળકોને નવું-નવું શીખવાનાં હેતુસર જ્ઞાતિજનો સંગઠિત થાય છે. આવી પ્રવૃત્તિઓ અવિરત ચાલુ રાખી જ્ઞાતિજનોને સંગઠિત રાખી શકાય.

● રમત-ગમતનો ફાળો :

યુવાનોમાં રહેલી રમત-ગમત ક્ષેત્રે પ્રતિભા બહાર આવે તે માટે ચેસ, ક્રિકેટ, વોલીબોલ, ટેનીસ જેવી સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરવું જોઈએ. આ બહાને યુવાનો વચ્ચે સંપર્ક વધે અને એમની પ્રતિભા ઝળકે. જ્ઞાતિનું ગૌરવ વધે. સારા ખેલાડીને રાજ્યકક્ષાએ રમવા માટે જ્ઞાતિજનોએ આર્થિક મદદ અને સહકાર આપવો જોઈએ. એક પ્રગતિશીલ સમાજના આવા વાસ્તવદર્શી છબીરૂપી કાર્યો દરેક ગામોમાં થવા જોઈએ.

● જ્ઞાતિની સંગઠિતતામાં ધાર્મિક મહત્વ :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા માટે નિવૃત્ત વડીલો માટે સવાર-સાંજ રામધૂન, ભજન, કીર્તન, ગીતા-રામાયણનાં પાઠ વગેરેનું આયોજન કરવું જોઈએ. આવા કાર્યક્રમોથી સંગઠન શક્તિમાં વધારો થાય છે. વડીલો ઈશ્વરની ભક્તિમાં લીન થાય છે. પોતાના સુખ-દુઃખ ભુલી જાય છે. ભક્તિનાં માધ્યમથી પોતાનું, ઘરનું, સમાજનું અને દેશનું કલ્યાણ થાય છે.

● 'જીવનસાથી પસંદગી મેળા'નું આયોજન :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા માટે તાલુકા પ્રમાણે વરસમાં

એક વખત 'જીવનસાથી પસંદગી મેળા'નું આયોજન થવું જોઈએ. આજના સમયમાં લગ્નસંબંધ બાંધવાનો યક્ષ પ્રશ્ન છે. જ્ઞાતિ યુવાનો અને યુવતીઓએ શરમ, સંકોચ રાખ્યા વિના 'જીવનસાથી પસંદગી' મેળામાં ભાગ લેવો જોઈએ. જો સંખ્યા વધારે ને વધારે થશે તો જ આયોજન શક્ય બનશે. ઝડપી, ઓછા ખર્ચમાં અને સારો જીવનસાથી મળી જશે.

સાથે સાથે આપણા સમાજે એવો નિયમ કરવો જોઈએ કે જે પાત્રની પસંદગી 'જીવનસાથી પસંદગી મેળા'માં થાય તેમના માટે 'સમૂહ સગાઈ' કરવી જોઈએ. 'સમૂહ લગ્ન'ના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું જોઈએ. જ્ઞાતિજનોએ 'સમૂહ સગાઈ' અને 'સમૂહ લગ્ન'માં જ પ્રસંગો કરવા જોઈએ. જ્ઞાતિનાં આવા કાર્યક્રમો સતત ચાલુ રહેવાથી જ્ઞાતિજનો સંગઠિત થશે અને થવા જ જોઈએ.

● રાહત ભંડોળની રચના :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા જ્ઞાતિનાં કાર્યકરો દ્વારા 'રાહત ભંડોળ' ઊભું કરવું જોઈએ. જેમાં પુત્ર-પુત્રીનાં લગ્ન પ્રસંગે ખર્ચમાં થોડો કાપ મૂકીને થોડી ધન રાશિ 'રાહત-ભંડોળ'માં આપવી જોઈએ. થોડી થોડી ધનરાશિ સાથે મળીને સારી એવી રકમ જમા થઈ જશે. આપણી જ્ઞાતિનાં નબળા જ્ઞાતિજનોને દવા માટે કે બીજા સંજોગોવશાત્ ક્યારેક મોટી રકમની જરૂર ઊભી થાય તો 'રાહત ભંડોળ'માંથી આપી શકાય. આના પરિણામે આપણી સંગઠન ભાવનામાં વધારો થશે.

● 'આફત નિવારણ સમિતિ' :

જ્ઞાતિને સંગઠિત રાખવા 'આફત નિવારણ સમિતિ' બનાવવી જોઈએ. જે ધરતીકંપ, વાવાઝોડું, અતિવૃષ્ટિ, પૂર, આગ જેવી આફતો સામે લોકોને મદદરૂપ થઈ શકે. 'આગ લાગે ત્યારે કૂવો ખોદીએ' તેમ ન કરતાં અગાઉથી જ જ્ઞાતિજનોને આવી મુશ્કેલી વિશે માહિતગાર કરીએ. મોટી મુશ્કેલી આવે ત્યારે સૌ જ્ઞાતિજન એક જગ્યાએ સંગઠિત થઈ જઈએ. સંગઠિતતાને કારણે આપણે ઝડપથી મુશ્કેલીઓ નિવારી શકીએ. જેમકે કચ્છમાં ધરતીકંપ સમયે આપણી જ્ઞાતિના કેમ્પ (છાવણી) શરૂ થયા, બધા જ જ્ઞાતિજનોનો તેમાં સહારો મળ્યો. આપણા સોની ભાઈઓને કામ કરવા માટે 'કીટ' આપવામાં આવી. જેથી કારીગરો કામ કરી રોજીરોટી મેળવી શક્યા.

● માતાજીનાં પાટોત્સવ નિમિત્તે મહા આરતીનું આયોજન :

આપણી જ્ઞાતિની પરંપરા મુજબ 'માતાજીના પાટોત્સવ નિમિત્તે મહા આરતી'નું આયોજન અવશ્ય કરવું જોઈએ. તે દિવસે 'રવાડી' કાઢવી જોઈએ. 'સમૂહ ભોજન'નું પણ આયોજન કરવું જોઈએ. જેથી સૌ જ્ઞાતિજનો એક વાડીમાં સાથે ભોજન માટે સંગઠિત થાય છે. જેમાં જુદા જુદા ગામના જ્ઞાતિજનો એકબીજાને મળે છે. નવી નવી ઓળખાણ થાય

છે. જ્ઞાતિજનો એકબીજાના પરિચયમાં આવે છે. જેમાં ક્યારેક સગપણનું કાર્ય શક્ય બની જાય છે.

જ્ઞાતિને સંગઠીત રાખવા ‘માતાજીના પાટોત્સવ’ નિમિત્તે યુવાનો માટે સાઈકલ રેસ, દોડ જેવી સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરી શકાય. બહેનો માટે સંગીત સ્પર્ધા રાખી શકાય. આવી હરીફાઈઓ જ્ઞાતિને સંગઠીત રાખવા મહત્ત્વનું યોગદાન આપે છે. તે જ દિવસે સારી એવી ડુંગરની તળેટીમાં જ્ઞાતિજનો પૂરતો ‘મેળો’ રાખી શકાય. જેમાં યુવાનો, બહેનો, બાળકો તેમજ સૌ જ્ઞાતિજનો તેમાં ભાગ લે. આખો દિવસ એક પછી એક આયોજન કરી જ્ઞાતિજનોને સતત સંગઠનમાં રાખી શકાય.

● ‘સમાજવાડી’ :

જ્ઞાતિને સંગઠીત રાખવા જ્ઞાતિની સમાજવાડી હોવી જોઈએ. જ્ઞાતિજનોએ પ્રસંગો અન્ય વાડીમાં ન કરતાં જ્ઞાતિની વાડીમાં જ કરવા જોઈએ એવો કડક નિયમ બનાવવો જોઈએ. જ્ઞાતિનો પૈસો જ્ઞાતિમાં જ આવે. જ્ઞાતિની એક બોર્ડિંગ હોવી જોઈએ. જેમાં નબળા બાળકો અને બહારગામથી અભ્યાસ માટે આવતા વિદ્યાર્થીઓ તેમાં રહીને અભ્યાસ કરી શકે.

● શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ નગરની રચના :

જ્ઞાતિને સંગઠીત રાખવા “શ્રી માડૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિનગર” દરેક ગામમાં બનાવવું જોઈએ. તેના માટે જ્ઞાતિનાં આગેવાનોએ સસ્તી અને સારી જગ્યા પસંદ કરવી જોઈએ. તેમાં નાના-મોટા બજેટના મકાનો બનાવવા જોઈએ. મધ્યમ જ્ઞાતિજનો માટે લોનની વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ. શક્ય હોય ત્યાં સુધી બાંધકામ માટે જ્ઞાતિના જ કોન્ટ્રાક્ટર, એન્જીનીયર આદી રાખવા જોઈએ. જેથી બાંધકામ અર્થે જ્ઞાતિજનો સંગઠીત થાય.

જ્ઞાતિના નગરના નિર્માણથી સૌ જ્ઞાતિજનો એકીસાથે રહેશે. જ્ઞાતિનું જૂથ બનશે. જ્ઞાતિજનો એકબીજાને સતત મળ્યા કરશે. સાથે ભોજનનો આનંદ લેશે. સાથે તહેવારોની ઉજવણી કરશે. સાથે મળીને એકબીજાના સુખ-દુઃખમાં સાથ આપશે અને જ્ઞાતિની ભાઈચારાની ભાવનામાં વધારો થશે. જેથી જ્ઞાતિનું નગર આદર્શ નગર બની જશે. એવી આશા કરીએ આ કાર્ય ઝડપથી પૂર્ણ થાય તેમજ આ કાર્યમાં જ્ઞાતિજનો પોતાનું યોગદાન આપે.

● “જ્ઞાતિનું દવાખાનું” :

શક્ય હોય તો શહેરમાં કે કસ્બામાં જ્યાં આપણા પરિવારો વધુ હોય ત્યાં ‘જ્ઞાતિનું દવાખાનું’ ચાલું કરવું જોઈએ. તેમજ રાહત દરે દવાઓ આપવાનું આયોજન કરવું જોઈએ.

● પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા :

જ્ઞાતિની સંગઠીતતા માટે વરસમાં એક વખત ‘પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા’ રાખી શકાય. તેમાં અગાઉથી નામ નોંધણી કરવી જોઈએ. તેની જવાબદારી જ્ઞાતિના ડોક્ટર, વકીલ કે સી.એ.

થયેલા અનુભવીને સોંપી શકાય. તેમના દ્વારા સ્પર્ધકને જ્ઞાતિના વિકાસને લગતા પ્રશ્નો પૂછી શકાય. ઝડપી, સારા અને સાચા જવાબ આપનાર સ્પર્ધકને જ્ઞાતિમાં આગેવાનો દ્વારા ઈનામ આપી બહુમાન કરી શકાય. આવું નાનકડું આયોજન જ્ઞાતિજનોને સજાગ રાખે છે. તેમને જ્ઞાતિ પ્રત્યેની જવાબદારી સમજાય છે. જ્ઞાતિજનોને પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધાના હેતુસર સંપ અને સંગઠીતતાની ભાવના સાથે બાંધી શકાય.

● યોગ શિબિરનું આયોજન :

‘યોગ ભગાડે રોગ’ જ્ઞાતિજનોને સંગઠીત રાખવા યોગ શિબિરનું આયોજન કરવું જોઈએ. આ કાર્યક્રમમાં યોગ ગુરુને શીખવાડવા માટે આમંત્રણ આપી શકાય. જ્ઞાતિજનો યોગ શીખવાના હેતુસર સંગઠીત થશે. આવું આયોજન દરેક ગામ કે શહેરોમાં થવું જોઈએ.

● સમાધાન પંચનું નિર્માણ :

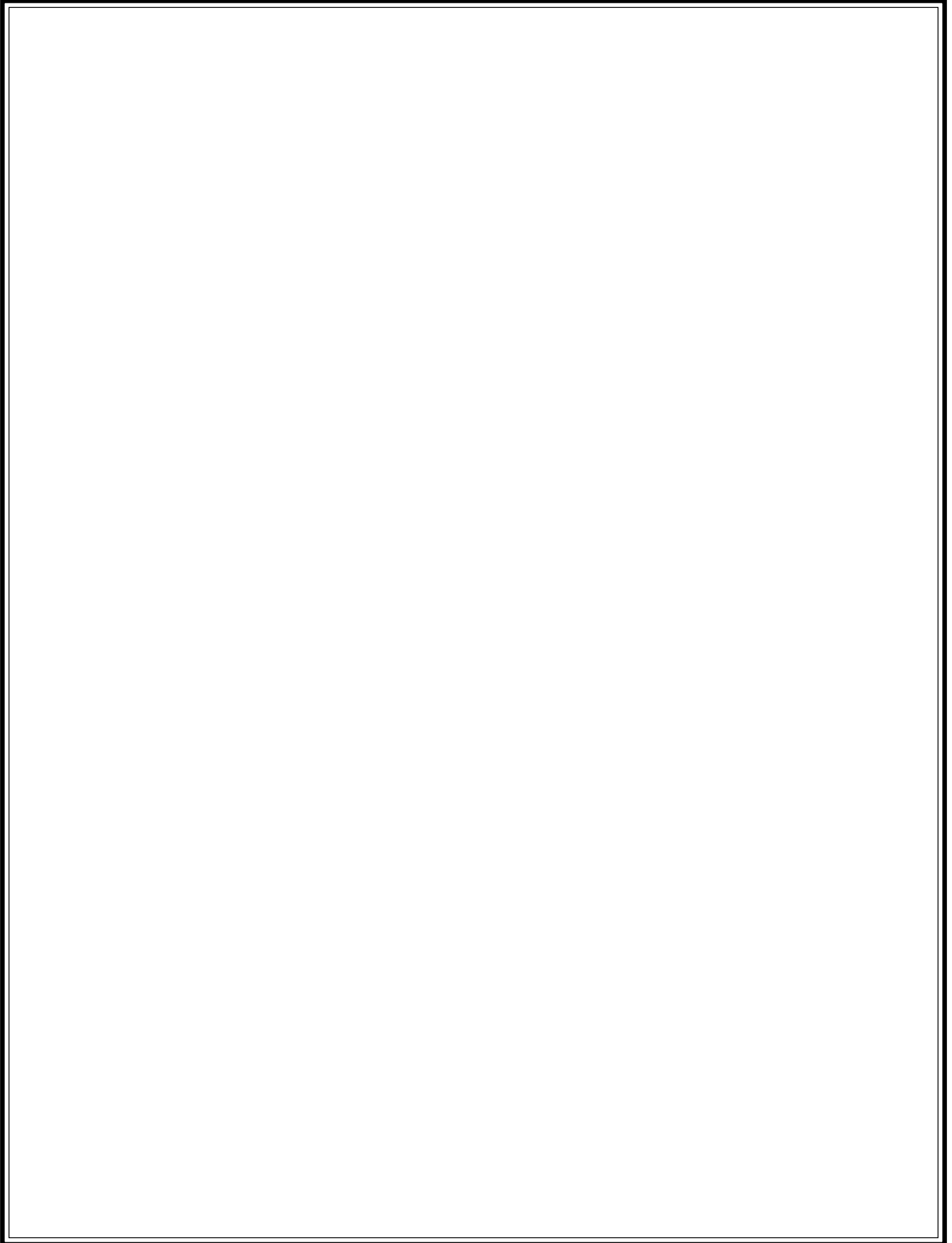
“કલ કરે સો આજ, આજ કરે સો અભી” — જ્ઞાતિને સંગઠીત રાખવા સમાધાન પંચનું નિર્માણ કરવું જોઈએ. સગપણ, લગ્ન, મકાન, પૈસો વગેરે બાબતોને લઈને જ્ઞાતિજનોમાં વિવાદ થાય છે, ઘરમાં કંકાસ થાય છે. લગ્ન બાદ છોકરીનું ઘરે બેસવું, છુટાછેડા, દહેજ વગેરે બાબતોથી જ્ઞાતિજનો હેરાન પરેશાન થાય છે. એક પ્રમુખ આવા પ્રશ્નોનું નિવારણ કરી શકતો નથી. સમય વધારે ને વધારે નીકળતો જાય છે. બંને પક્ષોમાં ખેંચતાણ અને તનાવમાં વધારો થાય છે. કોઈ નિર્ણય આવતો નથી. ત્યારે ‘સમાધાન પંચ’ બંને પક્ષને સામસામે બેસાડીને સાચો ન્યાય કરે. અને એ નિર્ણય જ્ઞાતિને મંજૂર રાખવો જોઈએ. એવો કડક નિયમ બનાવવો જોઈએ. ‘સમાધાન પંચ’ના નિર્માણથી જ્ઞાતિજનોને ન્યાય માટે કોર્ટમાં ન જવું પડે. પોલીસ ફરિયાદ ન કરવી પડે. અરે! વિચાર કરો. કોર્ટમાં કેસ કરીએ, કેસ ચાલે, તારીખો ચાલે અને છેવટે તો સમાધાન કરવું જ પડે. અને અહીં પૈસા અને સમયની બરબાદી થાય છે અને તેનું પરિણામ ભાઈ-બહેનોને ભોગવવું પડે છે. તેથી આવું ન બને એટલા માટે ન્યાય લેવા જ્ઞાતિમાં આવવું પડે. ઘરના પ્રશ્નો ઘરમાં જ ઉકેલાઈ જાય. ખર્ચ વગર, સમયસર અને સાચો ન્યાય મળે - જે જ્ઞાતિજનોના હિતમાં જ હોય.

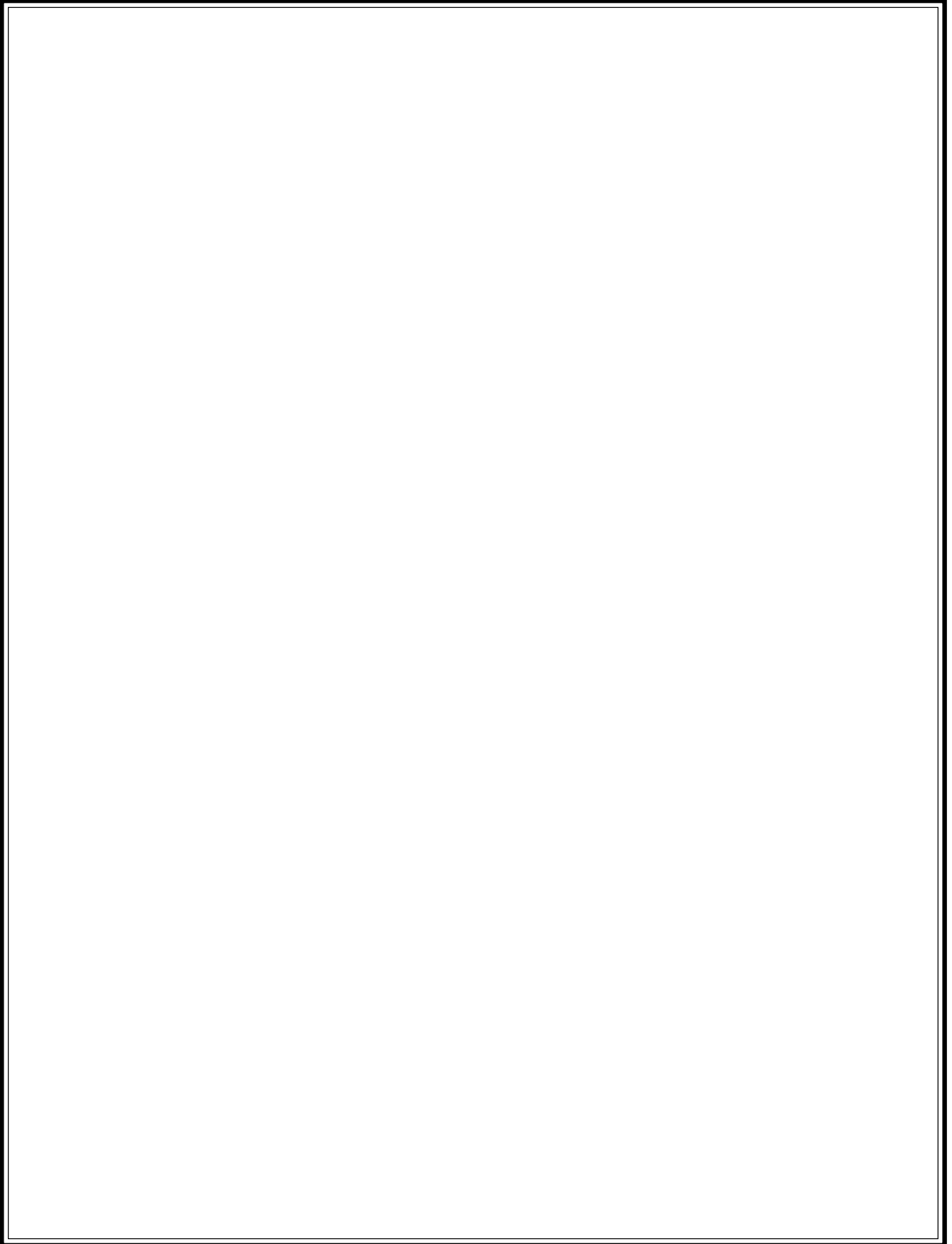
ટૂંકમાં, જ્ઞાતિજનોને સંગઠીત રાખવા જ્ઞાતિજનોએ, કાર્યકરોએ અને પ્રમુખે સાથે મળીને થોડા થોડા દિવસે નવા નવા કાર્યક્રમો યોજવા જોઈએ. જેથી જ્ઞાતિજનોમાં સહાય, જ્ઞાતિ પ્રત્યે પ્રેમ, સદ્ભાવના અને સહકારની ભાવના રહેશે.

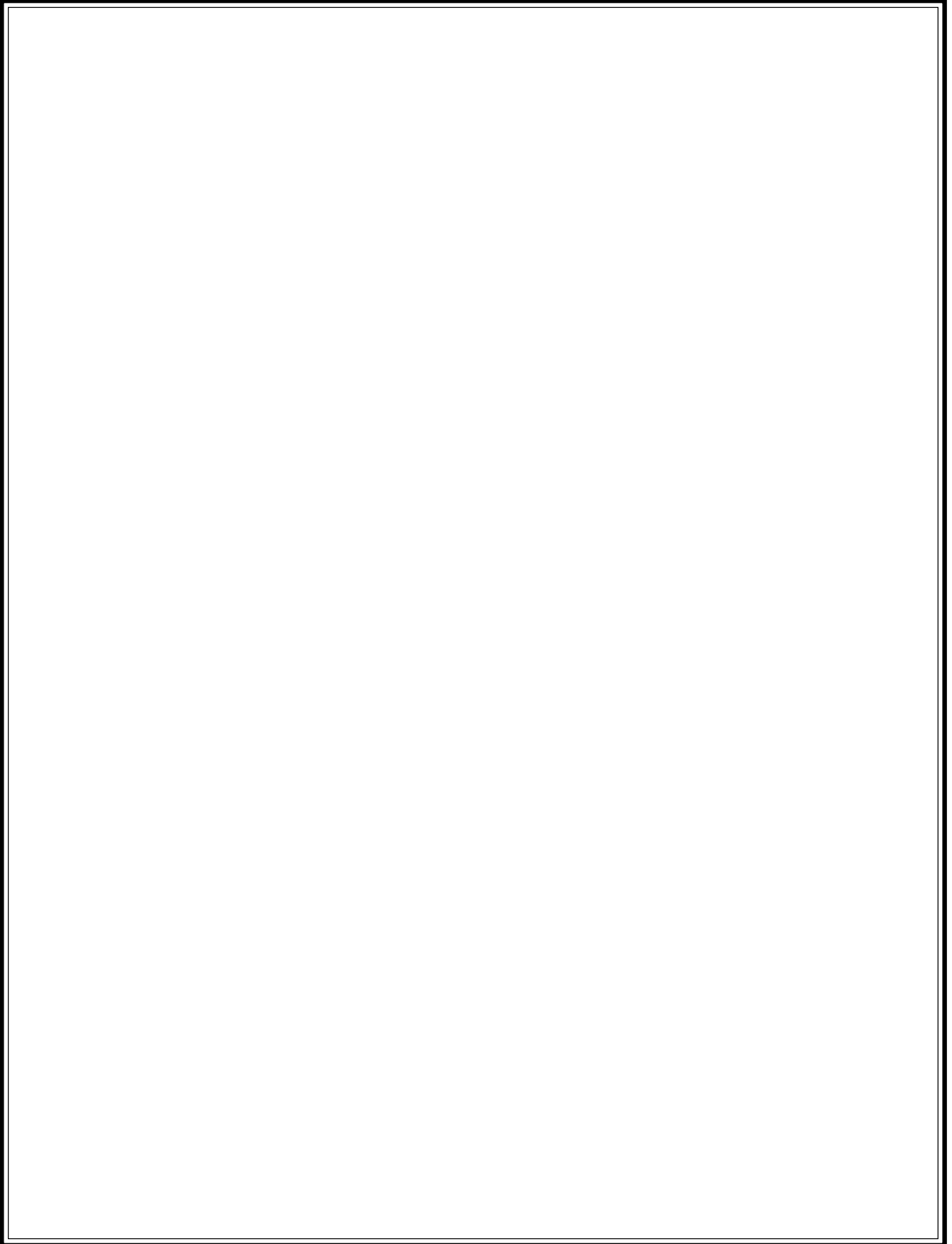
સરનામું : તેલીયા શેરી, ‘ગોકુલ’, મચ્છી પીઠ, મંજરાવાણી બાજુમાં, અંબર, કચ્છ. મો. ૯૯૨૫૩ ૧૭૬૦૮

શ્રી મહેશકુમારના આ લેખમાં વ્યક્ત વિચારો મહત્ત્વના છે. વાંચકોના પ્રતિભાવ અપેક્ષિત છે.

— મુખ્ય તંત્રી

આપણી અવિચ્છિન્ન પરંપરા

“સોલંકી (દૂધઈવાળા) પરિવારનાં નૈવેદ્ય

• કુ. એકતા કટ્ટા - અંબાર •

“આપણી અવિચ્છિન્ન પરંપરા : નૈવેદ્ય” અંતર્ગત આ અથવા શીરો લઈ તથા એક શ્રીફળ વધેરી નૈવેદ્ય કરવા.

અંકમાં આપણી જ્ઞાતિના ‘સોલંકી’ (દૂધઈવાળા) પરિવારનાં વાર્ષિક તથા પ્રસંગોપાત થતા નૈવેદ્યની માહિતીનું સંકલન પ્રસ્તુત છે. ‘સોલંકી’ પરિવારનાં કુળદેવી શ્રી વારાહી માતાજી છે. આપણી જ્ઞાતિનાં અન્ય પરિવારો મુજબ જ ‘સોલંકી’ પરિવારમાં પણ વિભાગો છે. એક જ પરિવારના હોવા છતાં દૂધઈ, વિરાણી, ભુજ વગેરે મધ્યે દેવસ્થાનની વિભિન્નતાનાં પરિણામે દૂધઈવાળા પરિવાર, વિરાણીવાળા પરિવાર જેવા વિભાગો છે.

શ્રી મારુ કંસારા સોની સોલંકીના કુળદેવી વારાહી માતાજી, દૂધઈ, તા. અંબાર

મહા સુદ આઠમના દિવસે સમસ્ત સોલંકી પરિવારો દ્વારા તેઓના કુળદેવી શ્રી વારાહી માતાજીનો વાર્ષિક પાટોત્સવ, દૂધઈ મધ્યે ઉજવવામાં આવે છે. આ પાટોત્સવ અંતર્ગત સોલંકી પરિવારનાં બધા જ વિભાગોના અંદાજે ૩૦૦થી ૩૫૦ જેટલા પરિવારજનો અમદાવાદ, વડોદરા, રાજકોટ, મુંબઈ, રાયપુર, ભુજ, અંબાર, ગાંધીધામ, ભચાઉ, માધાપર, નખત્રાણા, માનકૂવા, કેરા, તેમજ વિરાણીથી આવે છે. નૈવેદ્ય, હવન તથા સમૂહ પ્રસાદનાં આયોજનના માધ્યમે સમગ્ર સોલંકી પરિવાર એકઠો થાય છે.

વાર્ષિક નૈવેદ્ય

• આસો સુદ આઠમ :

આ દિવસે બપોરના સમયે કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં લાપસી તથા પૂરી બનાવી, તેના પાંચ કોર મૂકી, શ્રીફળ વધેરી, ધૂપ-દીપ કરી નૈવેદ્ય કરવા. નૈવેદ્યની ચડતર નિયાણીને આપવી.

• આસો વદ ચૌદસ (કાળી ચૌદસ) (ખેતરપાળ દાદાના નૈવેદ્ય) :

આ દિવસે સાંજના સમયે કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં કાળા તલ તથા કાળા ગોળનું તલવટ કરી, શ્રીફળ વધેરીને નૈવેદ્ય કરવા.

• આસો વદ અમાસ (દિવાળી) :

આ દિવસે સાંજના સમયે કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં લાપસી

• કારતક સુદ ચૌદસ (પુરસાદાદાના નૈવેદ્ય) :

આ દિવસે બપોરના સમયે કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં મીઠી ભાત તથા શ્રીફળ વધેરી નૈવેદ્ય કરવા.

• ફાગણ સુદ પૂનમ (હોળી) :

આ દિવસે સાંજના સમયે કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં લાપસી અથવા શીરો તથા શ્રીફળ વધેરી નૈવેદ્ય કરવા.

• ચૈત્ર સુદ આઠમ :

આ દિવસે બપોરના સમયે, કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં લાપસી, પુરી અને શ્રીફળ વધેરી નૈવેદ્ય કરવા.

પ્રસંગોપાત થતા નૈવેદ્ય

• લગ્ન પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય :

કોઈ પણ સવાઈ માત્રામાં ગોળ તથા ઘી દ્વારા ગણપતિજીનાં નૈવેદ્ય બાદ માઈ બેસાડતી વેળાએ કોઈપણ સવાઈ માત્રામાં મોળા ભાત, લાપસી, પૂરી તથા શ્રીફળ વધેરી, સામાન્યતઃ લગ્ન પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય મુજબ નૈવેદ્ય કરવા. જ્યારે ‘માંડવા’ની વેળાએ પડાઈ માટે બે સૂકા શ્રીફળ, કોઈપણ સવાઈ માપનું કેસરી અને સફેદ રંગનું કાપડ તથા યથાશક્તિ સોનાના બે ચાંદલા કુળદેવી સમક્ષ મૂકી, કોઈ પણ સવાઈ માત્રામાં જુવાર બાફી તેના ઠોઠા, લાપસી, કાળા તલ અને શ્રીફળ વધેરી નૈવેદ્ય કરવા.

• શ્રીમંત પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય :

લગ્ન પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય મુજબ જ શ્રીમંત પ્રસંગે નૈવેદ્ય કરવા.

• ઝંડા (બાલ મુવારા) પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય :

આ પ્રસંગે પણ લગ્ન પ્રસંગે થતા નૈવેદ્ય મુજબ જ નૈવેદ્ય કરવા.

નૈવેદ્ય તથા પાટોત્સવ અંગે માહિતી માટે :
શ્રી ચંદુભાઈ રતિલાલ સોની, દૂધઈ (કચ્છ) ફોન : ૨૮૭૨૮૨

માહિતી સહકાર :
શ્રી ગીરીશભાઈ હરિલાલ સોની (દૂધઈવાળા), અંબાર (કચ્છ).

ભાવતાં ભોજન

• સુધા એ. બુધ્ધભટ્ટી - ભુજ •

સરપ્રાઈઝ ટીક્કી

સામગ્રી : ૧ કિલો બટેટા, મીઠું, ૧ ટી સ્પૂન મરી પાવડર, ૧ ટી સ્પૂન જીરૂ, ૬ સ્લાઈસ બ્રેડ, તળવા માટે તેલ.

સ્ટફીંગ માટે : ૨ કપ બાફેલી તુવેરદાળ, ૨ ટે.સ્પૂન આદુ મરચા, કોથમીરની પેસ્ટ, ગરમ મસાલો (તજ, લવીંગ, મરી), લીંબુ, ખાંડ, ૧ ટી સ્પૂન કોપરાનું ખમણ, ૧ ટી સ્પૂન ઝીણા સમારેલા સીંગદાણા, કિસમીસ.

બનાવવાની રીત : સૌપ્રથમ બટેટાને બાફી તેમાં મીઠું, મરી પાવડર, જીરૂ તેમજ બ્રેડને પલાળી તેમાં નાખી, હલાવીને મિક્સ કરી લૂઆ પાડી સાઈડમાં રાખો.

ત્યારબાદ બાફેલી તુવેરદાળને ખૂબ હલાવી તેમાં આદુ-મરચા, કોથમીરની પેસ્ટ, ગરમ મસાલો, કોપરાનું ખમણ, મીઠું, લીંબુ, ખાંડ, પીસેલા સીંગદાણા, કિસમીસ નાખી ખૂબ હલાવવું. ત્યારબાદ બટેટાના લૂઆમાં તુવેરદાળનું મિશ્રણ ભરી યોગ્ય આકાર આપી તેલમાં ગુલાબી રંગની ટીક્કી તળવી. સર્વ કરતી વખતે તેના પર તીખી મીઠી ચટણી તેમજ ખમણેલું ચીઝ ભભરાવી પીરસવું. આ ટીક્કી સ્વાદમાં તેમજ દેખાવમાં ખૂબ જ આકર્ષક લાગે છે.

અનેરી સેન્ડવીચ

સામગ્રી : ૬ નંગ બન (ગોળ પાઉં), ૧ કપ મસાલેદાર બટેટાનો માવો, ૩ નંગ ઝીણી સમારેલી ડુંગળી, ૧/૨ કપ ઝીણા સમારેલા કેપ્સીકમ, ૧ કપ ઝીણા સમારેલા ટામેટા, પ્રમાણસર લસણ, ટોમેટો ગ્રેવી, ૨ ક્યુબ ઝીણી સમારેલી ચીઝ, ૧/૨ કપ ચીઝના ટુકડા, બટર, તેલ, મીઠું, ૧૧ ટી સ્પૂન ઓરેગાનો, ટોમેટો કેચપ, ગ્રીન ચટણી.

બનાવવાની રીત : ડુંગળી, મરચા, ટમેટા, ચીઝના ટુકડા, ટોમેટો ગ્રેવી, ઓરેગાનો મીઠું, લસણ, મરી પાવડર, તેલ આ બધું મિક્સ કરી લો. બટેટાના માવામાં મીઠું, લાલ મરચું, લીંબુ, ખાંડ, ગરમ મસાલો નાંખી મસાલેદાર માવો બનાવવો. ગ્રીન ચટણી બનાવવી. બનને વચ્ચેથી કાપી તેની બે સ્લાઈસ કરો. બંને સ્લાઈસ પર પ્રથમ બટર, ગ્રીન ચટણી તેમજ મસાલેદાર બટેટાનો માવો લગાવવો. ત્યારબાદ એક સ્લાઈસ પર તૈયાર કરેલું ફિલીંગ પાથરી તેના પર બીજી સ્લાઈસ મૂકી ગ્રીલ ટોસ્ટ કરો. આ ગ્રીલ ટોસ્ટ પર ટોમેટો કેચપ તેમજ છીણેલી ચીઝ ભભરાવી ચાર પીસ કાપી સર્વ કરવા. ઓરેગાનો એ મેક્સિકન ડિશમાં વપરાતી મુખ્ય આઈટમ છે, જે બજારમાં ઉપલબ્ધ છે.

અનેરી સેન્ડવીચને વેફર સાથે સર્વ કરવાથી સ્નેક્સને અનેરો ઓપ આપી શકાય છે.

ચીલ્લા રોલ્સ

સામગ્રી : ૧ કપ મોગરદાળ, ૧ નંગ ડુંગળી, ૨૦૦ ગ્રામ ખમણેલું પનીર, ૧ ક્યુબ ચીઝ, ૧ ટે.સ્પૂન નાળીયેરનું ખમણ, ૧ ટે.સ્પૂન ઝીણા સમારેલા આદુ મરચા, ૨ ટે.સ્પૂન કોથમીર, ૧૧ ટી સ્પૂન ચાટ મસાલો, ૧ ટે.સ્પૂન આદુ મરચા પીસેલા, પ્રમાણસર લાલ મરચું, મીઠું, તેલ, ખાટી-મીઠી ચટણી, ગ્રીન ચટણી.

બનાવવાની રીત : મોગરદાળને ૩ થી ૪ કલાક પલાળી, સાથે ડુંગળી, આદુ મરચા તેમજ કોથમીર નાંખી બારીક પીસવા. મીઠું નાખી ખીરું તૈયાર કરવું.

ત્યારબાદ પનીરમાં સહેજ મીઠું, ચાટ મસાલો, નાળીયેરનું ખમણ, ખમણેલું ચીઝ, લાલ મરચું, કોથમીર, ઝીણા સમારેલા આદુ મરચા, ઝીણી સમારેલી કોથમીર નાખી મિશ્રણ તૈયાર કરવું. ત્યારબાદ નોન સ્ટીક તવા પર ખીરું પાથરી પાતળો મોટો પુડલો બનાવવો. (જો યોગ્ય લાગે તો ખીરામાં થોડો ચણાનો લોટ મિક્સ કરવો) અને તેલથી શેકવું. તેના પર મસાલાવાળું પનીરનું મિશ્રણ દબાવીને એકસરખો પાથરવો અને તે ગરમ હોય ત્યારે જ રોલ વાળવો. આ રોલના ૨ ઈંચના ટુકડા કરી ટુથપીક ભરાવી ગ્રીન - ખાટી મીઠી ચટણી સાથે ગરમાગરમ સર્વ કરો.

વેજ દહીંવડા

સામગ્રી : ૬ સ્લાઈસ બ્રેડ, ૩ નંગ બાફેલા ટામેટા, ૧/૨ કપ બાફેલા લીલા વટાણા, ૧ ગાજર, ૧ ટે.સ્પૂન આદુ મરચાની પેસ્ટ, ૧ ટે.સ્પૂન કોથમીર, મીઠું પ્રમાણસર, ૧ કિલો મોળું દહીં, ૧/૨ કપ મસાલેદાર સીંગદાણા, લીંબુ, ગરમ મસાલો (તજ લવીંગ મરી બારીક પીસેલા), તેલ, મીઠું.

ડેકોરેશન માટે : દાડમના દાણા, સમારેલી કોથમીર, મરી પાવડર, જીરૂ પાવડર, તીખી મીઠી ચટણી, મસાલેદાર સીંગદાણા.

બનાવવાની રીત : બટેટા, વટાણા, ગાજરને બાફી, માવો કરી તેમાં આદુ-મરચા, કોથમીર, મીઠું, ગરમ મસાલો, લીંબુ, ખાંડ નાંખી તેના બોલ બનાવો.

ત્યારબાદ બ્રેડની સ્લાઈસને પાણીમાં ભીંજવી, દબાવી, પાણી કાઢી, તેના પર બટેટાનો બોલ મૂકી બ્રેડને બંધ કરી યોગ્ય આકાર આપવો અને તેલમાં ગુલાબી રંગના તળી ઠંડા થવા દો. ત્યારબાદ ઊંડી પ્લેટમાં વડા મૂકી તેના પર દહીં, મીઠું, જીરૂ, મરી બંને ચટણી, દાડમ, સીંગદાણા તેમજ કોથમીર છાંટી સર્વ કરો.

સ્વાસ્થ્ય સેતુ

• સં. શ્રીમતી પૂર્ણિમા કાંતિભાઈ કંસારા - રાજકોટ •

આપણી સામાન્ય ફરિયાદ “થાક” અને તેના ઉપાય

આજકાલ મોટાભાગના લોકોને “થાકી જઈ છું”, “નિયમિત અને નક્કી કરેલા કામો થઈ શકતા નથી”, “Uneasyness લાગે છે”.... તેવું કહેવાની ટેવ થતી જાય છે. સામાન્ય રીતે આખો દિવસ કામ કરીએ અને મોડી સાંજે કે રાત્રે થાક લાગે એ સામાન્ય બાબત છે. પરંતુ આવો થાક રાત્રિની ઊંઘ બાદ સવારે ઉતરી જાય અને સવારે તાજા-માજા ફીલ કરીએ એ એક શારીરિક ક્રિયા છે. પરંતુ પૂરતી ઊંઘ પછી બીજા દિવસે અને આમ સતત દિવસો સુધી થાકનો અનુભવ થયા કરે તો “કીંક રોલો આય” (કંઈક ગરબડ છે) એવું માની શકાય. લગભગ ૭૫%થી વધુ લોકોને આવા “રોલા”ની ફરિયાદ હોય છે. થાક લાગવાનાં કારણો શોધી કાઢી, તેના ઉપાયો કરવાથી આ ફરિયાદ ૧૦૦% દૂર થશે.

• થાક લાગવાનાં કારણો :

શારીરિક :

૧. અપૂરતી ઊંઘ
૨. વધુ પડતો શ્રમ
૩. ડાયાબિટીસ
૪. દવાઓના આડઅસર
૫. વ્યસન (દારૂ કે વ્યસનકારક ચીજવસ્તુઓનું સેવન)
૬. મોનોપોઝ અથવા વધતી ઉંમરને કારણે ઊભા થતાં ફેરફારો
૭. હૃદયને લગતી બીમારી વગેરે...

માનસિક :

૧. સતત ચિંતા
૨. હતાશા
૩. માનસિક તાણ
૪. ગુસ્સો
૫. ઈર્ષ્યા, તેજોદ્વેષ વગેરે.

સ્વભાવ સાથે સંકળાયેલ બાબતો આપણી શક્તિઓનો નાશ કરે છે.

• ઉપાયો :

સામાન્ય રીત ઉપર્યુક્ત કારણોને લઈને આપણા શરીરમાં ઉત્પન્ન થતી ઊર્જા કરતાં તેનો વપરાશ વધી જાય છે અને જો આ વપરાશનું પ્રમાણ નિયમિત રીતે વધારે રહેતું હોય એટલે કે શરીરમાં ઉત્પન્ન થતી ઊર્જાના પ્રમાણમાં તેનો વપરાશ કાયમી

રીતે વધારે રહેતો હોય તો રોજ સતત થાક / Uneasynessનો અનુભવ થાય છે. આપણા શરીરમાં ઊર્જા ઉત્પન્ન કરવાના મુખ્ય સાધનો હવા, પાણી અને ખોરાક છે. આ સાધનો શરીરને યોગ્ય રીતે મળી રહે તેની કાળજી લેવી જરૂરી બને છે. વધારે ખાવાથી શક્તિમાન બનાવ તેવું નથી. આહારનું સમતોલન રાખવું જરૂરી છે. શરીરની જરૂરિયાત મુજબ યોગ્ય માત્રામાં કાર્બોહાઈડ્રેટ્સ, પ્રોટીન, ફેટ, વિટામિન્સ અને મિનરલ્સ આ બધા જ જરૂરી તત્ત્વો પ્રાપ્ત થાય તેવો ખોરાક લેવાથી શરીરને જરૂરી ઊર્જા પ્રાપ્ત થાય છે.

યોગ્ય આહાર છતાં જો થાકની ફરિયાદ દૂર ન થાય તો માનવું કે કોઈ શારીરિક રોગને કારણે આવું થાય છે. આવા સંજોગોમાં યોગ્ય તબીબી સારવાર લેવી જોઈએ.

સામાન્ય રીતે ખોરાકની પાચન ક્રિયા દ્વારા મેળવાતા જરૂરી તત્ત્વો સિવાય લેવામાં આવતા વિટામિન્સ / મિનરલ્સથી શરીરને સ્પેશ્યલ / કાયમી ફાયદો થતો નથી. જેમકે ખાંડ, ગોળ, મધ અને મીઠી વસ્તુઓ, SUGAR શરીરને ઝડપી શક્તિ પૂરી પાડી શકે છે પરંતુ તે ટેમ્પરરી છે. શરીર આવી SUGAR તુરંત જ વાપરી નાખે છે અને થોડા સમયમાં ફરી થાક નબળાઈ અનુભવાય છે. જ્યારે અનાજ, ફળો અને શાકભાજીમાં રહેલા કાર્બોહાઈડ્રેટ્સ પાચન ક્રિયા દ્વારા ધીરે ધીરે રૂપાંતરીત થાય છે અને લાંબાગાળા સુધી શક્તિ આપતા રહે છે.

આ ઉપરાંત ખોરાકના પ્રમાણનું યોગ્ય આયોજન પણ મહત્ત્વનું છે. એક સાથે ખાવાની ટેવ દૂર કરી ખોરાકનાં આ જ જથ્થાનું અલગ અલગ સમયમાં વિભાજન કરવામાં આવે તો શરીરને સતત સરખા પ્રમાણમાં ઊર્જા મળતી રહે છે. આમ સામાન્ય રીતે ત્રણ ટાઈમ લેવામાં આવતાં ભોજન / નાસ્તાનાં પ્રમાણનું પાંચ ટાઈમમાં વિભાજન કરવામાં આવે તો ખૂબજ ઉપયોગી સાબિત થાય છે.

માનસિક કારણોને લઈને ઉદ્ભવ પામતાં થાકમાં માનસિક અને સ્વભાવને લગતી બાબતો ક્રોધ, ચિંતા, હતાશા, ટેન્શન, વાત વાતમાં ખોટું લાગી જવું જેવી બાબતો આપણા શરીરમાં ઉત્પન્ન થતી ઊર્જાનો મોટો ભાગ ખાઈ જાય છે. આથી આવા કારણોને દૂર કરવાનાં પ્રયત્નો સતત ચાલુ રાખવા જોઈએ અને હંમેશા આનંદમાં રહેવું જોઈએ. આવી સ્થિતિ ઉત્પન્ન કરવામાં ‘અધ્યાત્મ’ અને ‘સત્ય’નું આચરણ એ મહત્ત્વનો ભાગ ભજવે છે. જે દરેકની અંગત ઈચ્છાઓ

પર આધારિત હોય છે. આમ છતાં હાલમાં 'માનસિક તાણ'ની ફરિયાદ સર્વસામાન્ય જોવા મળતી હોય છે.

માનસિક તાણને દૂર કરવાની અનેક ટેકનિક્સ છે પરંતુ સૌથી સહેલી બાબત શ્વસનક્રિયા છે. ધીમા / ઊંડા શ્વાસ લેવાની ક્રિયા આશરે ૧૦ મિનિટ સુધી કરવાથી અને સાથે સાથે મનમાં આવતાં વિચારોને ક્રમશઃ બંધ કરવાથી માનસિક હળવાશ અનુભવાય છે અને શારીરિક સ્ફુર્તિનો અનુભવ થાય છે. આ ક્રિયાને નિયમિત રીતે અને specially વહેલી સવારે કરવાની ટેવ પાડવામાં આવે તો ખૂબ જ ફાયદાકારક ન ધારેલા પરિણામો લાવી આપે છે. બીજી સાદી ટેકનીકમાં Progressive Muscles Relaxationની છે. જેમાં પગથી માથા સુધીનાં સ્નાયુઓને ખેંચાણ આપીને તરત જ ઢીલા મૂકી દેવાના હોય છે. જાણકાર પાસેથી આ રીત સરળતાથી શીખી શકાય છે.

આ ઉપરાંત તનાવ મુક્તિની સાવ સહેલી રીતોમાં કામ અથવા જે પ્રવૃત્તિ કરતાં હોઈએ તે બંધ કરી થોડા સમય માટે આપણને ગમતા વિચારો કરવા જોઈએ અથવા મનપસંદ પ્રવૃત્તિ, ગમતું સંગીત સાંભળવું વગેરે બાબતોથી પણ Stress દૂર થાય છે.

ઉપર દર્શાવેલ શારીરિક અને માનસિક કારણોનાં ઉપાયો અજમાવવા છતાં પણ જો થાક દૂર ન થાય તો તબીબી સલાહ, ચિકિત્સા અને સારવાર ચાલુ કરવા જોઈએ.

● “સેતુ”ની હળવી કોલમ :

ઉપરોક્ત લેખ પરથી જણાઈ આવે છે કે “માનસિક તનાવ” એ સામાજિક દૂષણ છે અને તનાવ દૂર કરવામાં સારી વસ્તુઓ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. તો આપણે સારા બનીએ અને / અથવા તો Atleast આપણું પોતાનું મુખારવિંદ હસતું રાખી, અન્યોના ‘માનસિક તનાવ’ દૂર કરીએ તેને સારી સમાજસેવા ન કરી ગણાય?

ડિપ્રેશનનો દુશ્મન - કેળાની છાલ

કેળા ખાઈ, તેની છાલ ફેંકી દેવાનો રીવાજ છે પરંતુ તાજેતરમાં થયેલ સંશોધન અનુસાર કેળાની છાલ ખાવાથી ડિપ્રેશન દૂર થાય છે તેવું જાણવા મળેલ છે.

થાઈ છુંગની એક યુનિવર્સિટીમાં ચાલેલા લાંબા સંશોધનમાં એવું જાણવા મળેલ છે કે આ છાલમાં સેરોટોમીન રહેલ છે જે આપણા સ્વભાવને હળવો રાખે છે. આપણા મગજમાં સેરોટોમીનની માત્રા ઓછી થઈ જવાથી ડિપ્રેશન થાય છે જે કેળાની છાલથી સમતોલ કરી શકાય છે. દિવસમાં એક વખત કેળાની છાલને બાફીને અથવા તો તેનો જ્યુસ કરી પી શકાય.

આ ઉપરાંત સંશોધન એવું પણ જણાવે છે કે કેળાની છાલમાં રહેલ તત્ત્વો રેટીના સેલ્સ બનાવવામાં ઉપયોગી છે અને છાલમાં રહેલ એન્ટી ઓક્સિડન્ટ લ્યુટીન આંખો માટે પોષક છે.

સં. શ્રીમતી પૂર્ણિમા કાંતિભાઈ કંસારા - રાજકોટ

કાવ્ય

મારા જીવનના સફરમાં
તું રસ્તે મળી ગઈ
બાકી બધા કરતાં તું
જરા વધારે ગમી ગઈ
મારી ઢળકતી સાંજમાં
તું નવલી પ્રભાત બની ગઈ
પ્રેમ કરી તારાથી
આખી આ સૃષ્ટિ શમી ગઈ
બાકી કંઈ નહિ ‘જીનલ’
તું જિંદગીમાં પ્રેમના હીરા જડી ગઈ
તેથી જો ને! હું એક ‘શાયર’ ને
મારી જિંદગી એક ‘શાયરી’ બની ગઈ.
કુ. જીનલ પી. સોની, નાગલપુર, માંડવી (કચ્છ)

બાળગીત

ચાંચ છે રાતી કાંઠલો કાળો પાંખ છે મારી લીલી
લીમડા ડાળે મારો માળો ખાવાને લીંબોળી.
મારું નામ છે પોપટભાઈ.... (૨)
કઢીક બોરને કઢીક જાંબુ કઢીક દાડમ કળી
કઢીક કાચી પાકી કેરી ખાવા મને મળે
મારું નામ છે પોપટભાઈ..... (૨)
સીતા-રામનું નામ જ મારે લેવું સાંજ સવાર
પુરશો ના મને પીંજરે બાપુ પગે લાગી કહું
હો તમને પગે લાગી કહું

મારું નામ છે પોપટભાઈ.
પોમલ દિનલ પ્રકાશભાઈ - ગંબાર

ગઝલ

પરસ્પર બે દિલ મળે તો બસ
પ્યારા પંથે મંજીલ મળે તો બસ
પી જવા માંગુ છું સમન્દર આખો
મુજ પ્યાસાને સાહિલ મળે તો બસ
ખરીદી લેવા છે હજુ દર્દ ઘણા
ઘાયલોની મહેફીલ મળે તો બસ
નથી અપેક્ષા ધન દોલતની
કોઈ લાગણીશીલ મળે તો બસ
શોકેસમાં
તસ્વીર શા.....

મૈયા યોગેશ ગોરઘનદાસ - માઘાપર જુનાવાસ

ઘર

● શ્રીમતી જયાબેન કાકુભાઈ બુધ્ધભટ્ટી - અંબાર ●

ઈશ્વરની આ સૃષ્ટીનું સર્વોત્તમ સર્જન માણસ અને આ માણસનું સર્વોત્તમ સર્જન એટલે “ઘર”. આ સર્વોત્તમ સર્જનની વ્યાખ્યાનું વિસ્તાર જ તેની સર્વોત્તમ હોવાની સાથે સાથે તેની મહત્તા પણ ઉજાગર કરે છે. માણસનું સર્વોત્તમ સર્જન ઘર એટલે? ધરતી માતાની ગોદ કે ખોળો તે ઘર છે. ધરતી તો સૌની માતા છે પણ તેનું સીમાંકન કરી માનવીએ ‘ઘર’ નામ આપ્યું. આત્માની શાંતિ, સ્થિરતા, નિર્ભયતા અને ઉન્નતિનું સ્થાન એટલે ઘર. આત્મ સંશોધન તથા પ્રેરણાપૂરક સ્થાન એટલે ઘર. પ્રેમના પ્રતિબિંબ સમું, પરસ્પર પ્રેમની આપ-લે કરવાનું સ્થાન એટલે ઘર. વંશવૃદ્ધિના વડલાનું મૂળ તે ઘર. કહેવતો પણ છે કે “દુનિયાનો છોડો એટલે ઘર” અને “જેમ આસન વિના શાસન નથી તેમ ઘર વિના થર નથી.” અર્થાત્ ઘર એટલે શાંતિ, સંતોષ અને સ્થિરતાનું સ્થાન. તો વળી ઘર એક મંદિર પણ છે.

‘ઘર’ એ જીવનનું જરૂરી આધારસ્તંભ છે. રોજી, રોટી અને કપડાની જેમ જ ઘર એ જીવનની જરૂરીયાત છે. માણસ માત્રને જ નહીં તમામ સજીવમાત્ર - પ્રાણી, પશુ, પંખી, જીવજંતુ તમામને આસન - પડાવ - બેઠક કે આશ્રય સ્થાનની જરૂરત હોય છે. પંખી માળો, કરોળીયો જાળું, જંગલી પ્રાણીઓ બોડ કે બખોલ; તો ગાય, ભેંસ, ઘોડા, હાથી માટે ભલે માણસ નિર્મિત તબેલો, ગમાણ કે છાપરું જેવા આશ્રય સ્થાનની નૈસર્ગિક જરૂરિયાત છે.

માણસ જ્યારથી વાનરમાંથી માનવ બન્યો ત્યારથી તેણે પ્રથમ તો એક નિયત નિમિત્ત સ્થળે જીવમાં રહેવાનું પસંદ કર્યું. અગાઉ કહ્યું તેમ સૃષ્ટીનો સર્વોત્તમ પ્રાણી મનુષ્ય પોતાની બુદ્ધિથી જરૂરત, કાર્યક્ષમતા અને શોષ પ્રમાણે ઘર બનાવી રહેવા લાગ્યો. આપણા ઋષિમુનિઓ કે સાધુ સંતો પણ કુટીર, ઝુંપડી જેવી ભલે વાંસની, ઘાસની કે કંતાનની ચાર દીવાલો ઊભી કરી, શાંતિનું સ્થાન સમજી, નિર્ભય થઈ નિશ્ચિત આત્મસંશોધન કરતા.

માણસમાત્રની વંશવૃદ્ધિનો વડલો જેમ જેમ ફુલ્યો ફાલ્યો તેમ તેમ ધરતીમાતાનો ખોળો પણ મોટો થતો ગયો. તે જરૂરિયાતોની સમજ અને વૃદ્ધિનાં કારણે આ ઘર માટે નવી નવી શોધો કરી તેની ઝુંપડી, ઓરડી, ચાલી, મઢુલી, મકાન, બંગલો, મહેલ જેવા નામો આપતો ગયો. પરંતુ અંતે કહેવાય તો ઘર. આધુનિક યુગમાં માણસ વધુને વધુ વિકાસના પંથે જઈ રહ્યો છે તો પણ તે સંગ જીવમાં રહેવાનું જ પસંદ કરે છે. માટે જ આધુનિક યુગમાં સ્વતંત્રતા અને સહકાર બંનેને ધ્યાનમાં રાખીને ઘર બનાવે છે. ઘર એ એવું સ્થળ કે જેમાં રહેનાર દરેક વ્યક્તિ વ્યવસ્થા, સ્વતંત્રતા અને સહકાર બંનેને

ધ્યાનમાં રાખીને તે ઘર બનાવે છે. ઘર એ એવું સ્થળ કે જેમાં રહેનાર દરેક વ્યક્તિ વ્યવસ્થા, સ્વતંત્રતા અને મુક્તિનો અનુભવ કરી વિચારોની ખુલ્લા મનથી આપ-લે કરી શકે. સુખમાં આનંદ અને દુઃખમાં એકબીજાનો સાથ સહકાર અનુભવી શકે. સારા-નરસા પ્રસંગોએ એકબીજાની હુંફ મેળવી શકે. વાર-તહેવાર ઉજવણીના પ્રસંગોમાં સૌ સાથે મળી આનંદ માણી શકે. આપણા તહેવારોમાં મુખ્ય દિવાળી - દીપોત્સવી જેવા તહેવારમાં તો ઘરનો આનંદ, માન-મર્યાદા, આશા - અભિલાષા ઘરની સજાવટમાં વ્યક્ત થતો હોય છે. તેથી ઘર કેમ વધુને વધુ સુંદર લાગે તેવું સૌ પ્રયત્ન કરતા હોય છે. અને લક્ષ્મીપૂજનના અતિ આનંદના સમયે ઘરનાં વડીલોને પ્રણામ કરીને જે સંતોષ મળે તેનું આખા વર્ષ દરમ્યાન બહુ ઓછા પ્રમાણમાં અનુભવ થતો હોય છે. દીપોત્સવીની રાત્રે દીવડાઓનું ઝગમગતું તેજ ઘરને પ્રકુલિત કરે તે વાતાવરણ ઘરનાં પાડોશીને પણ પ્રેરણા આપે છે.

જેમ ઈશ્વરે સર્જેલી આ દુનિયામાં દરેક વસ્તુને, દરેક વ્યક્તિને નામ અને નિશાન આપ્યું છે તેમ માનવી પોતાની ઓળખ માટે ઘરનું, નિવાસ સ્થાનનું નિશાન બતાવે છે. કુટુંબ વ્યવસ્થામાં, પડોશમાં, સમાજમાં પ્રેમ, શાંતિ અને સહકારની આપ-લે કરવામાં ઘરનું સ્થાન સૌથી ઊંચું, અનેરું અને મુખ્ય છે.

આમ તો કાના-માત્રા વિનાના નાના - નાજુકડાં શબ્દ ઘરની વ્યાખ્યા તો પૂરી કરી શકાય તેમ નથી પણ તેની જરૂરત જીવમાત્રને છે. હવા, પાણી, અનાજ, કપડા અને ઘર મેળવવું તે માણસ માત્ર માટે જરૂરી છે.

માતા-પિતા

- ★ જે દિકરાના જન્મ વખતે મા-બાપે પેડા વહેંચ્યા એજ દિકરાઓએ મોટા થઈને મા-બાપને વહેંચ્યા. આ કેવું?
- ★ મા બાપની આંખોમાં બે વખત આંસુ આવે છે. - દીકરી ઘર છોડે છે ત્યારે અને દીકરો તરછોડે છે ત્યારે.
- ★ બચપણમાં જેણે તમને પાળ્યા ઘડપણમાં ભાંગ્યાં હૈયાં તેમના, તો યાદ રાખજો તમારા ભાગ્ય પરવાર્યા.
- ★ ચાર વર્ષનો તારો બાબલો જો તારો પ્રેમ ઈચ્છે છે, તો ૮૦ વર્ષના મા-બાપ તારો પ્રેમ કેમ ન ઈચ્છે.
- ★ બચપણમાં જે દીકરાને માં-બાપે બોલતા શીખવાડ્યું, એ દીકરા ઘડપણમાં મા-બાપને ચુપ રહેવાનું શીખવાડે છે.
- ★ જે દિવસે મા-બાપ તમારા કારણે રડે છે, ત્યારે તમારા કરેલા ધર્મ એ આંસુમાં વહી જાય છે.
- ★ બચપણમાં ગોદ દેનારને ઘડપણમાં દગો દેનાર ના બનો.

કહા દહી કમલેશ કુમાર - નખગ્રાણા

ભુજ ગામગઢ પરિક્રમા

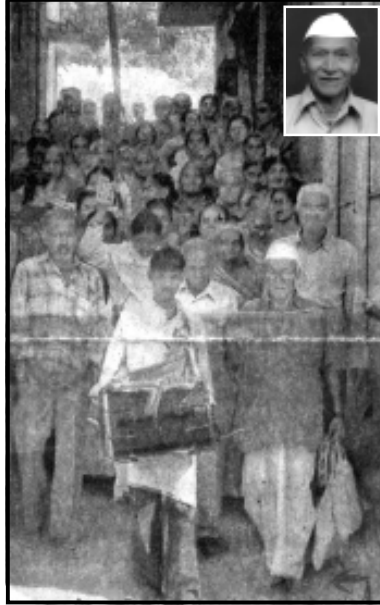
આપણું કચ્છ અનેક દષ્ટિએ અનોખું છે. ઇતિહાસ, સંસ્કૃતિ અને આધુનિકતાના ત્રિવેણી સંગમ સાથે ભુજની ભુજઓનો ભલે વિસ્તાર થાય પરંતુ ભુજનું હૃદય તો આ નગરના પાંચ નાકા અને છઠ્ઠી બારીની ભીતર સતત ધબકતું રહે છે. આવા આ ભુજમાં છેલ્લા ૮૦ વર્ષથી ગામગઢ પરિક્રમાની પરંપરા, ભુજવાસીઓની ભુજ ભક્તિનો નાદ સંભળાવે છે. ઓછા સાલ, કારતક સુદ નોમને સેજ આયોજીત આ પરિક્રમાનો કચ્છના દૈનિક અખબાર 'કચ્છ મિત્ર'માં પ્રકાશિત, સર્વશ્રી અભિલેશ અંતાણી અને નવીન બાપટ લિખિત આંખે દેખ્યા અહેવાલનો સંક્ષેપ અત્રે પ્રસ્તુત છે. સાથેની તસવીરમાં પ્રથમ હરોળમાં સફેદ ટોપીધારી મહાનુભાવ, આપણી જ્ઞાતિના વડીલ શ્રી હરીભાઈ કંસારા છે. તેઓશ્રી સારા ભજનીક છે. વરસોથી તેઓ આ પરિક્રમામાં ભક્તિભાવથી ભાગ લે છે. ઇન્સેટમાં એમની તસવીર છે.

— મુખ્ય તંત્રી

સોમવાર, કારતક સુદ નવમના દિવસે શિયાળાના પૂર્વાગમન જેવા નરમ-ગરમ વાતાવરણ વચ્ચે, નવ વાગ્યાના સુમારે આશાપુરા માતાજીનાં મંદિરના પ્રાંગણમાં પીપળાના વૃક્ષની નીચેથી લગભગ ૩૫ જેટલા ભાઈ-બહેનોએ ગામગઢ યાત્રા શરૂ કરી. આ યાત્રાના મોવડી અને પ્રેરક દિલીપભાઈ મોરારજી ઠક્કર અને બુઝુર્ગ અગ્રણી કંસારા હરિભાઈ કે જેમની ઉંમર ૭૦થી ઉપર છે તેઓ આ ગામગઢ યાત્રાના અનુભવી વડીલ અને સારા ભજનીક છે. ગઢશીશામાં હનુમાનજીની સેવામાં પ્રવૃત્ત એવા ધવલ વચ્છધારી સાધ્વી સુધાદેવી પણ આ યાત્રામાં ભાગ લેવા આવ્યા હતા. ભજનોની રમઝટ વચ્ચે આશાપુરા મંદિરેથી પાટવાડીના નાકા તરફ યાત્રાનું પ્રસ્થાન થયું.

મોટાભાગના યાત્રીઓ અનેક વર્ષોથી આ યાત્રામાં સહભાગી થનાર અનુભવી મહાનુભાવો હતા. આ નાકાનું વિધિવત્ પૂજન કર્યું અને પાટેશ્વર મહાદેવની ધૂન બોલાવી આગળ વધ્યા. પોલીસ રસાલમાં બિરાજમાન કષ્ટભંજન હનુમાનજીનાં દર્શન કરી મંદિરના પૂજારી વાલજી મહારાજને યાદ કરી સરપટ નાકા તરફથી યાત્રીઓએ જરા ડાબી તરફ ફેંટાઈને રાજગોર જ્ઞાતિની વાડીમાં રાજગોરોના આરાધ્યદેવ ત્ર્યંબકેશ્વર મહાદેવના દર્શન કર્યા. ત્યારબાદ ખોડિયાર મંદિરમાં ૬૪ જોગણીનાં મંદિરમાં સર્વે ભક્ત બહેનો પહોંચી. માતાજીના ગરબા સાથે રાસડાનો અનન્ય ભક્તિભર્યો સંગમ થયો. ભાવવિભોર માતાજી સુધાદેવીજીએ પણ ગરબાની રમઝટ બોલાવી.

મનસુખભાઈ શિવજી સોની અને જયંતગર ગુંસાઈ — જેઓ આ પ્રદક્ષિણાના ૩૦થી ૩૫ વર્ષોના અનુભવી છે, તેઓના જણાવ્યા મુજબ તેઓ ૭ વર્ષના હતા ત્યારથી પોતાની દાદીમાંની આંગળી પકડીને આ પવિત્ર યાત્રામાં ભાગ લેતા.

પરિક્રમા દરમ્યાન ગઢરાંગની બહાર આવેલા બહુ ઓછા જાણીતા કેટલાક મંદિરો જેવા કે ભીડમાં આવેલ દાંડીવાળા હનુમાનજી મંદિર, શિવરામંડપમાં આવેલું નિષ્કલંકી ભગવાનનું મંદિર જેવા દેવસ્થાનો આખા શહેરમાં અનન્ય છે. આ યાત્રા દરમ્યાન લોકોમાં ગામની યાત્રા પ્રત્યેનો આદર અને અહોભાવ પણ જોવા મળ્યો હતો. યાત્રાળુઓની સગવડ નાસ્તા પાણી આપવાની વ્યવસ્થા પણ કેટલીક જગ્યાએ કરવામાં આવે છે. જેમાં રાજુભાઈ પુરોહિતનાં કુટુંબીજનો ઉપરાંત હસમુખરાય વોરા તરફથી દર વર્ષે યથાયોગ્ય સ્વાગત કરવામાં આવે છે.

મમીબાઈને આશીર્વાદ આપી સંતાન પ્રાપ્તિ માટે માર્ગ દર્શાવનાર ઓલિયા પીર સાંઈ-રામની ઢેરી ઘનશ્યામનગરની પછવાડે આવેલી છે. અહીં સર્વે યાત્રિકો ભજન ધ્યાન કરી સાંઈને ભાવપૂર્ણ અંજલિ અર્પણ કરે છે. ત્યારબાદ નરસિંહજીના મંદિરમાં કથાશ્રવણ કરી કલ્યાણેશ્વર, ધીંગેશ્વર, રામકુંડની

મુલાકાત લઈ સત્યનારાયણ મંદિર થઈ હમીરસરમાં સ્નાન કરી સ્વામિનારાયણ મંદિરની ફૂલવાડી થઈને છેલ્લે પાટવાડી પાસે આવેલ ત્ર્યંબકેશ્વરનાં દર્શન કરી યાત્રાનું સમાપન કરવામાં આવ્યું હતું.

ગામગઢના નામે ઓળખાતી આ ધાર્મિક પરંપરાગત યાત્રા દરમ્યાન લગભગ ૫૦ જેટલા મંદિરોનાં દર્શનનો લાભ મળે છે. આ મંદિરોની આર્થિક સ્થિતિ બહુ સારી નહોતાં, જાળવણી મુશ્કેલ બને છે તે યાત્રા દરમ્યાન જાણવા મળ્યું. આ આપણી ધર્મ પ્રત્યેની શ્રદ્ધા હોવા છતાં તેનાં પરીપાલન માટે આપણે કેટલા ઉદાસીન છીએ તે જોવા મળે છે. આ મંદિરોની જાળવણી અને વ્યવસ્થા માટે આપણા સમાજે જાગૃત થવું જોઈએ તેનો અહેસાસ આ ગામગઢ યાત્રાની ફળશ્રુતિ કહી શકાય.

હોળી

હોળીનો તહેવાર ભારતના લગભગ બધા પ્રદેશોમાં ઉત્સાહભેર ઉજવાય છે. ગુજરાતમાં હોળીના તહેવાર વિષે તો આપણે સહુ જાણીએ જ છીએ. આવો આજે ભારતના અન્ય પ્રદેશોમાં હોળી કેમ ઉજવાય છે તે જોઈએ.

રાજસ્થાન : અહીં હોળી પર્વ વસંતની વધામણીરૂપે ભારે મોજમજા, ઠંડા મશ્કરી અને આનંદ પ્રમોદથી મનાવાય છે. અહીંના આદિવાસીઓ પણ આગવી રીતે આ ઉત્સવ મનાવે છે. 'ઈલોજી'નું પૂજન થાય છે, ઢોલક લઈ લોકો ફાગ ગાય છે. ગુલાલ ઉડાડાય છે અને 'ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે અંબર' ગુલાલ ઉડવાથી સમગ્ર આસમાન લાલ બની જાય છે.

મહારાષ્ટ્ર કોંકણ ગોવા : અહીં હોળી 'ઉશમરા', 'શિમગા', 'હુતાશની' વિ. નામે ઓળખાય છે અને સર્વત્ર મનાવાય છે. તે જ પ્રમાણે અહીં પણ હોળી મનાવાય છે.

બંગાળ : અહીં આજના દિવસે ઘાસનું પૂતળું જલાવવામાં આવે છે અને મોટેરા ઉપવાસ કરે છે. આજે બંગાળના નવાબ સિરાજુદૌલા તેમનાં સરદારોને મજાક ભરેલા ખોટાં સંદેશાઓ પાઠવતાં, તેની યાદ તાજી થાય છે.

ઓરીસ્સા : અહીં હોળી પ્રગટાવવામાં નથી આવતી પરંતુ શ્રીકૃષ્ણની મૂર્તિને પાલખીમાં બેસાડી યાત્રા કાઢવામાં આવે છે.

ચેન્નાઈ (તામિલનાડુ) : અહીં શિવ મંદિરની સન્મુખ હોળી પ્રગટાવવાની પરંપરા છે.

હોળી ઉત્તર ભારતમાં દોલયાત્રા અને દક્ષિણ ભારતમાં કામદહન પર્વ તરીકે મનાવાય છે. સંગીત સમ્રાટ તાનસેને જ્યારે અકબરનાં દરબારમાં રાગ દીપક ગાયો તે દરમ્યાન તે તપસથી બળવા લાગ્યો ત્યારે ત્યાં હાજર બન્નો નામની ધોબણ ગાયીકાએ મલ્હાર રાગ ગાઈને તેમને શાંત કર્યાં. તેમની યાદમાં હોળીનાં પર્વે જ્યાં બન્નોની સમાધિ છે ત્યાં બનૂડ ગામે પંજાબમાં જબરદસ્ત લોકમેળા ભરાય છે તથા ગુરૂ ગોવિંદસિંહજી દ્વારા આરંભ કરાયેલ આનંદપુર સાહીબનો વિશાળ મેળો ભરાય છે

અને ભવ્ય જુલુસ કાઢવામાં આવે છે.

બુંદેલખંડ : અહીં આજે જગજગનની માં દુર્ગાનું પૂજન થાય છે. સમાજનાં દરેક વર્ગના સ્ત્રી-પુરૂષો દ્વારા સમ્મિલિત રૂપે જવારા વાવવામાં આવે છે અને ઉલ્લાસપૂર્ણ વાતાવરણમાં ઉત્સાહ અને આનંદ સાથે આ પર્વ મનાવાય છે.

મણિપુર : અહીં લોકો ધોતી, કૂર્તા અને વાસંતી રંગથી રંગાયેલ પાઘડી પહેરી ગોવિંદજી મહારાજના મંદિરમાં એકત્ર થાય છે અને વિશાળ રાસમંડપમાં મૃદંગો, પખાવજ, ઢોલ તથા ઢાલથી વાતાવરણ ગજવી નાંખે છે અને અબીલ ગુલાલની છોળો ઉડે છે. વિક્રમ સંવત ૧૫૪૨ની પૂર્ણિમાએ હોળીનાં દિવસે નવદ્વીપ ગામે ચૈતન્ય મહાપ્રભુજી અવતરીત થયાં હોવાથી અહીં હોળીની સાથે ચૈતન્ય જયંતી પણ મનાવાય છે. ગામેગામ ચૈતન્ય મહાપ્રભુજીની મૂર્તિની સ્થાપના કરી તેમની પૂજા થાય છે તથા ચૈતન્ય મહાપ્રભુજી તથા જયદેવના ગીતો ગૂંજે છે. અહીંની આદિવાસી મહિલાઓ નાયતી ગાતી આગંતુકોનો રસ્તો રોકી લે છે અને જ્યાં સુધી શ્રીફળ કે ગોળ ન મળે ત્યાં સુધી રસ્તો રોકી રાખે છે. હોળી દહન પશ્ચાત લોકો દ્વારા રંગબેરંગી પોષાક પહેરી હાથમાં છડી સાથે ઘેર (એક પ્રકારનું વિશેષ નૃત્ય) ખેલાય છે.

હિમાલયની ગોદમાં ઉત્તરાંચલમાં કુમાઉ પ્રદેશમાં લોકો આજે હર્યાભર્યા વૃક્ષોની ડાળીએ, ઘેરથી સાથે લાવેલ ચુંદડી બાંધે છે અને વૃક્ષની છાયામાં હોલારો હોળીના વિશેષ ગાયકો દ્વારા ગીતો ગવાય છે અને હોળી દહનનાં બીજા દિવસે લોકો ગોપીઓનાં વ્રત રૂપે તે ચુંદડીનો સ્વીકાર કરી ઘેર લઈ જાય છે.

સ્વ. પ્રાણગીરી ગોસ્વામી - માધાપર લિખિત આ લેખ ગત વર્ષે હોળી-ઉત્સવ બાદ મળેલો. જે લેખકશ્રીની યાદ સાથે આ વર્ષે પ્રકાશિત કરેલ છે.
- મુખ્યતંત્રી

રંગો માટેનો ઉત્સવ

એકવાર ફરાય અગ્નિ જેવા દેવતાને ફેરા,
જ્યાં હોમાવી સત્યુણી શ્રીફળ ને
બાદમાં અનેક ઉડાડી જાતજાતના રંગોને
ફરી એક એક રંગો સાથે ગમતાનો ગુલાલ,
ગોરૂથી થાળી એકમાં ફૂલો અને
મૂકી જાતજાતની પ્રસાદીની વાનગીઓ
રંગી જાણે લોકો એકમેકને એકબીજાથી
ભૂલી જઈ સૌ ભેદભાવને
બનાવતા જાય છે એ જ રંગોથી તેમના હર્ષોલ્લાસને
અને સૌ કરતા જાય ને મનાવી જાણે છે કે
એ જ અનેક રંગો માટેનો ઉત્સવ.

બાનકી ઘનશ્યામભાઈ બારમેડા - ભુજ

ઉપકાર છે મુજ પર આ બધાનો....

માતા પિતા - જેણે મને આ જીવન અર્પ્યું
ગુરૂ - જેણે મને મા સરસ્વતીનું જ્ઞાન અર્પ્યું
પત્ની - જેણે મને સુખ દુઃખમાં સાથ આપ્યો
નીર - જેણે મારી સદાય તરસ છીપાવી
અનાજ - જેણે મારી પેટની ભૂખ મિટાવી
મારૂ તન - જેણે મારા જીવન માટે સંઘર્ષ કર્યો
આ દરેકનો મુજ પર ઉપકાર હોવા છતાં હું દુઃખી કેમ છું? આ બધું હોવા છતાં મારી પાસે એક વસ્તુ ખૂટે છે 'સંતોષ'. માટે હે પ્રભુ, મને સંતોષ આપજે. જે વ્યક્તિને સંતોષ હોય છે એ પ્રભુ પાસે માત્ર ભક્તિ માટે શક્તિની માગણી કરે છે. કારણ એની બીજી દરેક માંગણી પ્રભુએ માત્ર ત્રણ શબ્દોમાં પુરી કરી હોય છે. 'સંતોષ'

ભરતભાઈ રતિલાલ ભુદ્ધભટ્ટી - મુંબઈ

ઊર્જા... સીમ... સીમ...

• રીટા જે. બુદ્ધભટ્ટી - ભુજ •

ઊર્જા બચાવનાર નંબર-૧ કોણ?

પ્રિય ઊર્જા સલાહકાર,

કેમ છો? મજામાં ને? બિલને કંટ્રોલ કરો ચાર.....શું?

વીજળી બિલ અને અન્ય ઈધણ કેવી રીતે ઘટાડવું તે અત્રે વાંચશો ને સમજશો એટલે તમે પણ એ શીખી જશો....

ઘરમાં અને શાળામાં ઊર્જાના ઉપયોગના સંચાલનનું કામ ઉપાડી લેવા જેટલી આવડત તમે મેળવી લીધી છે. તમારા ઊર્જા રક્ષક તરીકેના મિશનની સફળતાની ગુરૂચાવી આજ છે કે તમે ઊર્જા ઉપયોગનું સરળ, સફળ સંચાલન કરી શકો.

સૌથી પહેલા એક સમસ્યા જોઈએ. ઊર્જા સલાહકાર તરીકે તમારી સામે આ પડકાર છે. આ સમસ્યા છે તો કાલ્પનિક પણ... એનો ઉકેલ તો તમારે શોધવાનો જ છે.

તમારા જૂથના કયા સભ્યના ઘરમાં ઊર્જાનો ઉપયોગ સૌથી વધુ કાર્યદક્ષ થાય છે, તમે તે કઈ રીતે નક્કી કરશો? ઊર્જા બચાવનારાઓમાં પહેલા નંબરે કોણ આવે? તમે તુક્કો લડાવી ગમે તે એકને પસંદ કરો.

તમારા જીવનનો દોસ્તના ઘરે જ ઊર્જા કાર્યદક્ષ રીતે વપરાય છે એમ માની લો. કારણકે તેના પપ્પા બેંકમાં છે. ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ છે. હિસાબ-કિતાબ સમજે છે. એટલે

હિસાબમાં ધ્યાન રાખતા જ હોય, ઊર્જા ઉપયોગ પણ હિસાબની વાત છે. શું બિલ નથી ભરવું પડતું? હવે, તમારા જુથમાં પેલી બચત, અરે.... પેલા બચીબેન નથી? એ અને એના ઘરના બધા ચિંગૂસ છે, કે લાઈટ, પંખો ચલાવવામાંય કંજુસી કરે. પરસેવે રેબજેબ ન થાય ત્યાં સુધી પંખાની સ્વિચ ઓન કરતા નથી. અને એના કંજૂસ બા અને નાના ભાઈઓ ટી.વી. જોવાય બીજાના ઘરે જઈને બેસે છે. નથી ખબર?

કે પછી દરેક સભ્ય ઊર્જા કાર્યદક્ષતાની કિંવજમાં ભાગ લે. અને જે વધારે જાણતું હોય તે ઊર્જા કાર્યદક્ષ સમજી લેવું જો જીતા વહી સિકંદર.... ઊર્જા સિકંદર ખરૂને?

બધા સભ્યના ઘરના વીજળી બિલ જુઓ. સરખામણી કરો. ઓછામાં ઓછું લાઈટબિલ હોય તે ઘર ઊર્જા કાર્યદક્ષ પૈસા વસૂલ બરાબર? વીજળી વાપરવાની ટેવોનો અભ્યાસ કરવાનો અને નક્કી કરવાનું કે કોણ કરકસર કરે છે કોણ નહિ. દેખો મગર પ્યાર સે અરે....અરે.... નહીં ધ્યાન સે.

આવા મહત્વના નિર્ણય માટે તો કોઈ નિષ્ણાત જોઈએ જઈબીમાંથી કોઈને બોલાવાય ખરૂ? “જો એક્ષપર્ટ કી હો બાત, સબ કો હોગા એતબાર”. દરેક ઘરના સભ્યોને ઊર્જા કાર્યદક્ષતાના પ્રમાણ વિષે સ્વમૂલ્યાંકન કરવાનું કહો અને એના પરથી નિર્ણય કરો.

(ક્રમશઃ)

“માનવ શરીરનું ભૌતિક સૃષ્ટિના વૃક્ષનું ઉદાહરણ”

આ વૃક્ષને સુખ અને દુઃખ એમ બે પ્રકારનાં ફળ છે. જેઓ આ શરીરરૂપી વૃક્ષ પર રહે છે તેઓ બે પંખીઓ જેવાં છે. એક પંખી પરમાત્મા તરીકે જાણીતું કૃષ્ણનું અંતર્યામી સ્વરૂપ છે અને બીજું પંખી જીવાત્મા છે. જીવાત્મા આ ભૌતિક સૃષ્ટિનાં ફળ આરોગે છે. ક્યારેક તે સુખનું અને ક્યારેક દુઃખનું ફળ ખાય છે. પણ બીજા પંખીને સુખ કે દુઃખના ફળ ખાવામાં રસ નથી. કારણકે તે આત્મારામ છે. આ દેહરૂપી વૃક્ષ પર રહેલું એક પંખી ફળો ખાય છે અને બીજું પંખી કેવળ નિરીક્ષણ કરે છે. આ વૃક્ષનાં મૂળ ત્રણ દિશાઓમાં પ્રસર્યા છે. એનો અર્થ એ કે વૃક્ષનું મૂળ સત્વ, રજસ અને તમસ એમ ત્રણ ગુણોવાળા ભૌતિક પ્રકૃતિ છે જેમ વૃક્ષનું મૂળ વિસ્તાર પામે છે તેમ સત્વ, રજસ અને તમસથી બનેલી ભૌતિક પ્રકૃતિના સંસર્ગથી વ્યક્તિ પોતાના ભૌતિક અસ્તિત્વનો વિસ્તાર કરે છે. આ ફળના સ્વાદ ચાર પ્રકારના છે - ધર્મ, અર્થ, કામ અને અંતે મોક્ષ. ત્રિગુણાત્મક ભૌતિક પ્રકૃતિના જુદા જુદા પ્રકારના સંસર્ગને લીધે જીવાત્માઓ વિવિધ પ્રકારની ધાર્મિક, આર્થિક, ઈન્દ્રિય તૃપ્તિ

અને મુક્તિ માટેની પ્રવૃત્તિઓ કરે છે. વાસ્તવમાં, લગભગ સર્વ પ્રકારનું ભૌતિક કાર્ય તમો ગુણમાં આવી જાય છે, પણ ગુણો ત્રણ પ્રકારના હોવાથી ઘણીવાર તમોગુણમાં સત્વગુણ કે રજોગુણ ભળે છે. પાંચ ઈન્દ્રિયો દ્વારા આવા ભૌતિક ફળ ચખાય છે. જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવામાં સહાયક થતી પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો, છ પ્રકારની યાતનાઓ- શોક, મોહ, અનિશ્ચિતતા, મૃત્યુ, ક્ષુધા અને તૃષ્ણા આધીન છે. આ ભૌતિક શરીર અથવા ભૌતિક સૃષ્ટિના સાત આવરણો - ત્વચા, સ્નાયુઓ, માંસ-મજ્જા, હાડકાં, મેદ અને વીર્યની બનેલી છે. વૃક્ષની ડાળીઓ આઠ પ્રકારની છે : પૃથ્વી, જળ, અગ્નિ, વાયુ, આકાશ, મન, બુદ્ધિ અને અહંકાર. આ શરીરના નવ દરવાજા છે : બે આંખ, બે નસકોરા, બે કાન, એક મુખ, એક ગુહ્યેન્દ્રિય અને એક ગુદા. શરીરમાં દસ પ્રકારના આંતરિક વાયુઓની ગતિ થાય છે : પ્રાણ, અપાન, ઉદાન, વ્યાન, સમાન વગેરે.

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે આ વૃક્ષમાં બેઠેલાં બે પંખીઓમાંથી એક જીવાત્મા અને બીજું અંતર્યામી પરમાત્મા પૂર્ણ પુરુષોત્તમ પરમેશ્વર છે.

પ્રજ્ઞેશ કે. બારમેડા - નડિયાદ

માનસી બાળ 'શબ્દ કસોટી'

ગત અંકના સાચા જવાબો આ મુજબ છે : ● ઊભી ચાવીઓ : (૧) રાખ, (૨) જરા, (૪) પાલવ, (૫) પોરબંદર, (૬) જતન, (૮) વાનર, (૧૦) નાક, (૧૧) મણ. ● આડી ચાવીઓ : (૧) રાજ, (૩) કૃપા, (૫) પોખરાજ, (૭) તળાવ, (૮) બંદીવાન, (૧૦) નામ, (૧૨) રજકણ.

સાચા જવાબ આપનારા મિત્રો છે : (૧) તન્વી બારમેડા - જામજોધપુર, (૨) હેન્સી સાકરીયા - ગાંધીધામ, (૩) દીપ્તિ ગુજરાતી - ભુજ, (૪) આદિત્ય સોની - નડિયાદ, (૫) જાગૃતિ બુધ્ધભટ્ટી - ભુજ, (૬) આદર્શ સોની - જડોદર કોટડા, (૭) માનસી કોટડીયા - માંડવી, (૮) રોહિણી બુધ્ધભટ્ટી - ભુજ, (૯) મહેક બારમેડા - જામજોધપુર, (૧૦) દામિની છત્રાળા - અંજાર, (૧૧) જલ્પા સોની - માંડવી, (૧૨) મીનાક્ષી સોની - અંજાર, (૧૩) મોનાલી બુધ્ધભટ્ટી - અંજાર, (૧૪) રીટા બુધ્ધભટ્ટી - ભુજ. જે પૈકી હેન્સી સાકરીયા - ગાંધીધામ ભાગ્યશાળી વિજેતા જાહેર થયા છે. તેમને રૂ. ૧૦૧/-નું ઈનામ મની ઓર્ડરથી મોકલવામાં આવશે. હવે આ અંકની કસોટી.

૧	૨		૩		૪
૫			૬	૭	
		૮			
	૯			૧૦	૧૧
	૧૨				
૧૩				૧૪	

ઉપરોક્ત શબ્દ ચોકઠા અને આડી-ઊભી ચાવીઓના આધારે યોગ્ય શબ્દો શોધી આપનો જવાબ **દિ. ૩૧-૩-૨૦૦૮** સુધીમાં 'જ્ઞાતિસેતુ' કાર્યાલયમાં મોકલાવી આપશો. આગામી અંકમાં પ્રકાશિત ઉકેલ સાથે જેમના જવાબ મળતા હશે તેમના નામ 'સેતુ'માં પ્રકાશિત થશે. ભાગ્યશાળી વિજેતાને સ્વ. માનસીની સ્મૃતિમાં રૂ. ૧૦૧/-નું ઈનામ પણ આપવામાં આવશે. તો થાવ તૈયાર....

આડી ચાવીઓ

૧. ખાનગી મંત્રણા (૪) ૫. ચહેરાનો એક ભાગ (૨)
 ૬. કથા, કહાની (૩) ૮. હિંદુસ્તાન... (૩)
 ૯. પદચિહ્નનો જાણકાર (૨) ૧૦. ટેવ, આદત (૨)
 ૧૨. અંતરનું એક માપ (૨) ૧૩. રથ ચલાવનાર (૩)
 ૧૪. અચાનક છવાયેલી શાંતિ (૨)

ઊભી ચાવીઓ

૧. સાથ, સથવારો (૩) ૨. એક તેલીબીયા (૨)
 ૩. પ્રભાત (૩) ૪. દાન આપનાર (૨)
 ૭. વજનનું એક માપ (૩) ૮. ગંગા (૪)
 ૯. કેન્દ્રીય મંત્રી અને ક્રિકેટ બોર્ડના વડાની અટક (૩)
 ૧૧. નાની હોડી (૩)

પ્રભુકૃપા ક્વીઝ કોર્નર

ગત અંકમાં પૂછાયેલ પ્રશ્નોના જવાબ નીચે મુજબ છે : (૧) **કર્કવૃત, (૨) ઓરીસ્સા, (૩) ચીન.**

સાચા જવાબો આપનાર મિત્રો છે : (૧) સોની કૃપાલી ગોરધનદાસ-માધાપર, (૨) દીપ્તિ ગુજરાતી - ભુજ, (૩) આદર્શ સોની - જડોદર કોટડા, (૪) માનસી કોટડીયા - માંડવી, (૫) રોહિણી બુધ્ધભટ્ટી - ભુજ, (૬) મિલીંદ કંસારા - ભચાઉ, (૭) રોહિત કટ્ટા - ભુજ, (૮) મહેક બારમેડા - જામજોધપુર, (૯) છત્રાળા દામિની - અંજાર, (૧૦) જલ્પા સોની - માંડવી, (૧૧) મીનાક્ષી સોની - અંજાર.

જે પૈકી ભાગ્યશાળી વિજેતા છે : **મીનાક્ષી સોની - અંજાર.** તેમને રૂ. ૧૦૧/-નું ઈનામ **પ્રભુકૃપા જવેલર્સ - અંજાર** તરફથી આપવામાં આવે છે. અભિનંદન.

હવે આ અંકના પ્રશ્નો નીચે મુજબ છે :

- ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિ કોણ છે?
 (A) ભૈરોસિંહ શેખાવત, (B) ડો. નજમા હેપતુલ્લા, (C) ડો. હમીદ અન્સારી, (D) સોમનાથ ચેટરજી.
- નીચેના પૈકી કોને ભારત રત્ન એનાયત નથી થયું?
 (A) રાજીવ ગાંધી, (B) સરદાર પટેલ, (C) મહાત્મા ગાંધી, (D) ડો. અબ્દુલ કલામ.
- સુપ્રસિધ્ધ 'ચાર મિનાર' કયા રાજ્યમાં આવેલ છે?
 (A) મહારાષ્ટ્ર, (B) આંધ્ર પ્રદેશ, (C) તામિલનાડુ, (D) કર્ણાટક.

ઉપરોક્ત સવાલોના જવાબ **દિ. ૩૧-૩-૨૦૦૮** સુધીમાં 'જ્ઞાતિસેતુ' કાર્યાલયને સરનામે લખી જણાવશો. સાચો જવાબ આપનાર ભાગ્યશાળી વિજેતાને **પ્રભુકૃપા જવેલર્સ - અંજાર** તરફથી રૂ. ૧૦૧/-નું રોકડ ઈનામ મળશે. તો થાવ તૈયાર... બેસ્ટ ઓફ લક.

કિશોર કિશોરીઓ માટે ખુશ ખબર

ચતુર ચોકડી

'સેતુ'નો આગામી અંક આરંભ કરે છે - રમૂજ, રોમાંચ અને રહસ્યમય વાર્તાશ્રેણી. આ શ્રેણીનો દરેક એપિસોડ બે કિશોર અને બે કિશોરીના ચતુરાઈ અને સાહસભર્યા પરાક્રમોની વાર્તા કહેશે. એની વિશિષ્ટતા એ હશે કે વાંચકો પણ એમાં ભાગ લઈ શકશે. વાર્ષિક પરીક્ષા પછીની હળવી પળોને માણવા 'સેતુ'નો આગામી અંક મેળવવા થાવ સાબદા.

- મુખ્ય તંત્રી

હાર્દિક અભિનંદન

પ્રા.રસીકભાઈ રવજી મહીચ્છા અને **શ્રીમતી ઈંદુબેન રસીકલાલ - આદિપુરના** સુપુત્ર **ચિ. નિશાંત** ન્યુયોર્ક અમેરિકામાં વિપ્રો કંપનીમાં બિઝનેસ એનાલીસ્ટ મેનેજર તરીકે નિયુક્ત થયા છે.

નિશાંતે લખધીરજી એન્જિનિયરીંગ કોલેજ - મોરબીથી B.E. (Mech.) ડિસ્ટીકશન સાથે પાસ કરી છે. ત્યારબાદ મુંબઈ યુનિવર્સિટીની દાલમિયા કોલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટમાંથી માસ્ટર ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ - સીસ્ટમમાં ફર્સ્ટ ક્લાસ સાથે ઉત્તીર્ણ થયા છે. CMC Ltd., Reliance Infocomc, Iflex Solutions Ltd. જેવી સુવિખ્યાત કંપનીમાં મેનેજર કક્ષાએ સેવા આપીને છેલ્લા દોઢ વર્ષથી અમેરિકા ખાતે સેવા આપી રહ્યા છે. તેઓશ્રી ફેબ્રુ.-૨૦૦૮થી વિપ્રો કંપનીમાં જોડાયા છે.

મિતુલ હર્ષદકુમાર બુદ્ધભટ્ટી
ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ થયા

ચિ. મિતુલ આ વર્ષે ૨૦૦૭ની સી.એ.ની ફાઈનલ પરીક્ષા (બંને ગ્રુપ) પ્રથમ પ્રયત્ને પાસ કરી આપણા સમસ્ત સમાજનું અને અમદાવાદ જ્ઞાતિ મંડળનું ગૌરવ વધાર્યું છે. ચિ. મિતુલના દાદાશ્રી સ્વ. મોહનભાઈ, નિવૃત્ત ન્યાયાધીશ ઠાકરશીભાઈના જમાઈ થાય. ચિ. મિતુલના પિતા શ્રી હર્ષદભાઈ ગાંધીનગર ખાતે સી.સી. ગુજરાત ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોર્પોરેશનમાં લીગલ આસિસ્ટન્ટ તરીકે કાર્યરત છે.

પ્રતિભાવ

“હિમાલયની ગોદમાં દિવ્ય દર્શન” શ્રી શૈલેષભાઈ કંસારાનો લેખ ખૂબ જ રસપ્રદ અને માહિતીપ્રદ રહ્યો. કુદરતી સૌંદર્યનો ખજાનો મેળવવો હોય તો હિમાલય જવું અવશ્ય છે. હિમાચ્છાદિત પર્વતો, લીલાછમ પર્વતીય ઢોળાવો, ખળખળ વહેતા ઝરણાઓ, ઊંચાઈથી પડતા પાણીના ધોધ સાથે વચ્ચે વચ્ચે આવતા મંદિરો અને તીર્થસ્થાનો મનને ખૂબ જ શાંતિ અને સંતોષ આપે છે. શ્રી શૈલેષભાઈએ મંદિરો વિશે સુંદર લખ્યું છે. દિલ્હીથી ધર્મશાળા જતા માર્ગમાં ચામુંડેશ્વરી, જવાલાજી અને કાંગડા દેવીના સુંદર મંદિરો આવેલ છે. મેકલોઈડ ગંજમાં દલાઈ લામાની બૌદ્ધ મોના સ્ટ્રીટ પણ સુંદર છે. હિમાલય ખરેખર દેવભૂમિ છે.

રસીકભાઈ રવજી મહીચ્છા - આદિપુર, કચ્છ

“જ્ઞાતિસેતુ એ ખરેખર આપણને એકબીજા સાથે જોડવાનું કામ કર્યું છે. એની સફળતા કાયમી અને વધતી રહે તેવી મારી અંતરની શુભકામના.

આર.પી. પોમલ - અંજાર (કચ્છ)

કોટડા (જ.)માં રહેતા લાયચા **સોની જયંતીલાલ ખીમજીની** સુપુત્રી **ચિ. ફાલ્ગુની**એ ભુજમાં I.T.I.માં Steno cum Computer Operatorમાં ૮૦.૭૫ ટકા સાથે ઉત્તીર્ણ થઈ સાથે G.C.C. સર્ટિફિકેટ મેળવી આપણી જ્ઞાતિનું ગૌરવ વધારેલ છે તેમનું શ્રી પશ્ચિમ કચ્છ મારૂ કંસારા જ્ઞાતિ તથા કોટડા (જ.) શ્રી વિશ્વકર્મા પંચ કલ્યાણ મંડળ તરફથી જાહેર સન્માન કરવામાં આવેલ છે.

પોમલ નંદનકુમાર ચમનલાલ (અંજાર)એ T.Y.B.Sc.માં ૬૮.૭૦%

મેળવી પ્રથમ સ્થાન મેળવ્યું હતું. કચ્છ જલ્લામાં પ્રથમ વખત તા. ૧૯-૮-૦૭ના શ્રી અખિલ કચ્છ સમસ્ત મારૂ કંસારા સોની સમાજ ઉત્કર્ષ મંડળ - ગાંધીધામ દ્વારા તેમજ અંજાર જ્ઞાતિ દ્વારા સન્માન થયું હતું. અંજાર તાલુકાના ૪૦મા યુવક મહોત્સવ તા. ૨૫-૯-૦૭ના રોજ પાદપૂર્તિ સ્પર્ધામાં તાલુકામાં પ્રથમ સ્થાન મેળવેલ. આગામી યુવક મહોત્સવ માટે તાલુકાના પાદપૂર્તિ વિભાગનું પ્રતિનિધિત્વ કરશે. આ વર્ષે તેમણે કચ્છ યુનિવર્સિટીમાં M.Sc. (Chemistry)માં એડમિશન લીધું છે. કચ્છ યુનિવર્સિટી દ્વારા યોજાયેલ ૪થા યુવક મહોત્સવ તા. ૨૮/૨૯-૯-૦૭ના રોજ તેમણે મોનો એક્ટીંગ (અભિમન્યુ) સ્પર્ધામાં દ્વિતીય સ્થાન મેળવ્યું છે. સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસ દરમ્યાન કોલેજ આયોજીત ‘એકાંકી’ સ્પર્ધામાં તેમની કૃતિને પ્રથમ પુરસ્કાર મળ્યો હતો. અને ‘ચાર્ટ ડિસ્પ્લે’ માટે દ્વિતીય પુરસ્કાર મેળવ્યો હતો.

આભારપત્ર

પ્રમુખશ્રી,

ગત તા. ૨૮-૧૧-૦૭ના મારા પિતાશ્રી ગીરીશભાઈ લક્ષ્મીદાસ બારમેડાનું અમદાવાદ ખાતે કેન્સર ઓપરેશન થયેલ તેમાં અમોને આર્થિક સહાય આપવા બદલ અમો સમગ્ર પરિવાર અમદાવાદ જ્ઞાતિમંડળનો હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ. આવા કપરા સમયમાં અમોને જ્ઞાતિનો ખરા અર્થમાં સહાય આપીને જ્ઞાતિએ પોતાની સાચી સેવા બજાવી છે અને જ્ઞાતિનું નામ ઊંચું કર્યું છે. ભવિષ્યમાં પણ જ્ઞાતિ આવા સારા સેવાકીય કાર્યો કરીને જરૂરીયાતવાળાને મદદ કરે તેવી શુભેચ્છા. પ્રભુની ઈચ્છા હશે તો અમો ભવિષ્યમાં જ્ઞાતિનું આ ઋણ ચૂકવી તમામ સાથ સહકાર આપી મદદ કરીશું.

આભાર.

પ્રશાંત બારમેડા, ગીરીશભાઈ બારમેડા તથા સમસ્ત બારમેડા પરિવાર.

ટ્રેકીંગનો આનંદ

● રસીકભાઈ આર. મહીચ્છા - આદિપુર, કચ્છ ●

ટ્રેકીંગ એટલે પરિભ્રમણ. સાદી ભાષામાં કહીએ તો ટ્રેકીંગ એટલે પગદંડી પર પગપાળા પ્રવાસ કરવો. જેઓ ટ્રેકીંગમાં ગયા હશે તેઓને ટ્રેકીંગના આનંદની અનુભૂતિ જરૂર થઈ હશે. ઉનાળાના વેકેશનમાં હિમાલયના હિમાચ્છાદિત પર્વતમાળામાં ટ્રેકીંગ કરવું એ જીવનનો અદ્ભૂત લહાવો છે. ઘણી સંસ્થાઓ અને નેચર ક્લબો સમર ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમો એપ્રિલથી જુન માસ દરમ્યાન આયોજન કરતી હોય છે.

યુથ હોસ્ટેલ્સ ઓફ ઈન્ડિયા, એસોસિએશન ઓફ એડવેન્ચર પ્રોમોશન-ન્યુ દિલ્હી, ક્લાઈમ્બર્સ એન્ડ એક્સપ્લોરર્સ ક્લબ-દિલ્હી અને કચ્છની નેચર એન્ડ એડવેન્ચર ક્લબ જેવી સંસ્થાઓ નિયમિત રીતે મે-જુન મહિનામાં હિમાલય વિસ્તારમાં ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરે છે. તેઓ દિલ્હીથી ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમના બેઝ કેમ્પ સુધી બસમાં લઈ જાય છે અને ટ્રેકીંગ કર્યા બાદ પાછા દિલ્હી બસમાં મૂકી જાય છે. ત્રીસથી પચાસ વ્યક્તિઓનું ગ્રુપ લગભગ દરરોજ મે-જુન માસના ગાળામાં ટ્રેકીંગ માટે જતું હોય છે. આવી રીતે યોજાતા સંસ્થાકીય ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમમાં ચા-પાણી ખાવા પીવાની તેમજ ધાબળા-સ્લીપીંગ બેકની તમામ વ્યવસ્થા ખર્ચની સાથે સામેલ થઈ જતી હોય છે.

કેટલાક સાહસિક યુવાનો બે થી દશેક જણાના ગ્રુપમાં સ્વતંત્ર રીતે જાતે સામાન ઉચકીને ટ્રેકીંગ કરવા નિકળી પડે છે. તેમના બેક પેકમાં ટેન્ટ, સ્લીપીંગ બેગ્સ, ધાબળા રાશન પાણી અને અન્ય સામાન પણ જાતે ઉપાડતા હોય છે અથવા તો તેઓ ખચ્ચર કે મજૂર કરીને જતા હોય છે. પ્રથમ વખત જતા મિત્રોએ સંસ્થાકીય ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમમાં જોડાવું હિતાવહ છે. ટ્રેકીંગ રૂટ પણ વિવિધ પ્રકારના હોય છે. હળવા ટ્રેકીંગ ટૂર દર્શક હજાર ફીટની ઉંચાઈ સુધી જતા હોય છે. જ્યારે હાઈ ઓલ્ટીટ્યુડ ટ્રેકીંગ ૧૨૦૦૦ ફુટથી વધુ ઉંચાઈ સુધી જતા હોય છે. સંસ્થાકીય રીતે યોજાતા ટ્રેકીંગ કાર્યક્રમમાં જોડાવાથી ઘણા ફાયદા છે. તેમાં બેઝ કેમ્પ અને હાયર કેમ્પ્સ પર બધી સગવડતા હોય છે. વળી મોટી સંખ્યામાં ગ્રુપો જોડાતા હોવાથી સારી ફેન્ડશીપ કરવાની તક મળે છે. ટ્રેકીંગ દરમ્યાન બીમારી કે અકસ્માતના સંજોગોમાં ઝડપથી મદદ મળી શકે છે. તેમાં અલગથી કોઈ ગાઈડ રાખવાની જરૂર પડતી નથી.

● ટ્રેકીંગ કરવાના ફાયદાઓ :

પ્રકૃતિનું સાન્નિધ્ય માણવું હોય તો ટ્રેકિંગ સિવાય અન્ય વિકલ્પ નથી. હિમાચલ અને ઉત્તરાંચલ પ્રદેશના હિમાચ્છાદિત પર્વતીય ઢોળાવો, બરફ, ગ્રાસલેન્ડ, નદી અને ઝરણા જંગલોમાં ટ્રેકિંગ કરવાથી માનસિક અને અધ્યાત્મિક આનંદ

મળે છે. જે આજના ઝડપભેર થઈ રહેલા શહેરીકરણના વાતાવરણમાં મેળવવું મુશ્કેલ છે. પાંચથી સાત જણાના ગ્રુપમાં પીઠ પર બેકપેક બાંધીને પર્વતીય વિસ્તારોમાં કલાકો સુધી સતત પરિભ્રમણ કરવાથી આપણી વિચારશ્રુષ્ટિ ચેતનવંતી બને છે. કુદરત શું છે તેનો એક અહેસાસ થાય છે. વિચાર શ્રંખલાઓ અધ્યાત્મ તરફ વળે છે અને જીવન જીવવાનું પોઝીટીવ અને પ્રેરક બળ આપે છે. પરિણામ સ્વરૂપ આપણે કર્તવ્યાભિમુખ બનીએ છીએ. વર્ષમાં એક વખત આ પ્રકારનો વ્યાયામ કરવો જોઈએ.

આ ઉપરાંત શારીરિક ફાયદાઓ તો ઘણા છે. પર્વતારોહણ કરવાથી શારીરિક ક્ષમતા અને ખાસ કરીને આપણા હૃદય અને ફેફસાની કાર્યક્ષમતા વિસ્તૃત થાય છે. પેટ અને આંતરડાને કસરત મળવાથી કબજીયાત અને અજીર્ણ દૂર થાય છે. હાઈબલડ પ્રેશરની તકલીફ દૂર થાય છે. ડાયાબિટીસવાળાને ચાલવાની કસરતથી ફાયદો થાય છે.

વિવિધ પ્રાંતોમાંથી આવેલા ભાઈ બહેનો સાથે ફેન્ડશીપ કરવાની તક મળે છે અને સાથે આપણા દેશની વૈવિધ્યસભર સંસ્કૃતિ, રીત રિવાજ અને રહેણીકરણની જાણકારી પ્રાપ્ત થાય છે. દશ-બાર દિવસો સાથે રહીને ટ્રેકીંગ કર્યા બાદ જ્યારે એકબીજાથી વિદાય લેવાની ક્ષણ આવે ત્યારે લાગણીશીલ બનીને ફરી પાછા મળવાના કોલ-કરારો પણ થતા હોય છે. ટ્રેકીંગના કાર્યક્રમ દરમ્યાન નેતૃત્વના ગુણો વિકાસ પામે છે અને માનવીય સંબંધોની ઓળખ પ્રાપ્ત થાય છે.

● કેટલાક સુંદર ટ્રેક માર્ગો :

હિમાલયમાં સેંકડો ટ્રેક માર્ગો આવેલા છે અને કોઈપણ ટ્રેક માર્ગ પસંદ કરીને ટ્રેકીંગ કરવાની મજા આવે છે છતાં કેટલાક બહુ પ્રચલિત ટ્રેક માર્ગની જાણકારી મેળવીએ.

૧. પીન્ડારી-ગ્લેશિયર ટ્રેક :

કુમાઉન વિસ્તારમાં આવેલ આ ટ્રેક અલમોડાથી બાગેશ્વર, દ્વાલી, લોહારખેત થઈને જવાય છે. હિમાલયની વર્ષોથી પડેલી હિમશીલાઓ અહીં જોવા મળે છે.

૨. ચંદ્રખાની અને ખોલી પાસ :

યુથ હોસ્ટેલ્સ દ્વારા યોજાતા ટ્રેક કુલુ-મનાલી વિસ્તારમાં આવેલ છે તેનું રાયસન બેઝ કેમ્પ છે. ત્યાંથી જાના, કસોલ, મણિકર્ણ, રસોલ જો થઈને આ ટ્રેક ખુબજ સુંદર છે. અહીં મણિકર્ણ પાસે શિખ ગુરૂદ્વારા અને ગરમ પાણીના ઝરણાઓ જોવાનો લહાવો મળે છે.

૩. કરેટી સરોવર ટ્રેક :

ધર્મશાલાના નદી વિસ્તારમાં આવેલ આ ટ્રેક પર સુંદર કરેટી સરોવર જોવા મળે છે. માર્ગમાં ચામુંડેશ્વરી, કાગળાદેવી અને જવાલા માતાજીના મંદિરો આવેલા છે. ધર્મશાળા નજીક મેકલોઈડ ગંજમાં બૌદ્ધ મોનાસ્ટ્રી આવેલી છે. જ્યાં દલાઈ લામાનું નિવાસ સ્થાન છે.

૪. વોલી ઓફ ફ્લાવર :

ઋષિકેશથી રૂદ્રપ્રયાગ જોશીમઠ સુધી બસમાં જવાનું હોય છે. જોશીમઠથી શરૂ થતા આ ટ્રેકમાં સુંદર વોલી ઓફ ફ્લાવર્સના દર્શન થાય છે તથા હેમકુંડ સાહિલ જવાય છે. વળતાં બદ્રીનાથના દર્શન કરવાની તક મળે છે. આ ટ્રેકમાં જુલાઈ-ઓગષ્ટમાં જવાય છે.

૫. ગંગોત્રી-ગોમુખ ટ્રેક :

ઉત્તરકાશીથી ગંગોત્રી બસમાં જવાનું હોય છે. અથવા ઋષિકેશથી સીધી ગંગોત્રીની બસ મળે છે. ગંગોત્રીથી શરૂ થતો આ ટ્રેક લગભગ ૨૨ કિ.મી.નો છે. માર્ગમાં ભેખડો ઘસી પડવાનો ખતરો હોય છે. ગોમુખ ગંગા નદીનું ઉદ્દગમ સ્થાન છે. અહીંથી ઋષિકેશ સુધી વહેતી ગંગાને ભાગીરથી કહે છે.

૬. ભૃગુ સરોવર ટ્રેક :

મનાલીથી લગભગ ૨૦ કિ.મી. દૂર સોલાંગનાલાથી શરૂ થતા આ ટ્રેક પર પુષ્કળ બરફ જોવા મળે છે. મહર્ષિ વેદ વ્યાસે જ્યોતિષ શાસ્ત્રની ભૃગુ સંહિતાની અહીં ભૃગુ સરવર પર રચના કરી હતી એમ કહેવાય છે.

૭. ડોડીતાલ ટ્રેક :

ઉત્તરકાશીથી ડોડીતાલ-યમુનોત્રી ટ્રેક પર જવાય છે જ્યાં યમુના નદીના ઉદ્દગમ સુધી પહોંચી શકાય છે.

૮. ડેલહાઉસી ચંબા ટ્રેક :

આ પણ ખૂબજ મનોરમ્ય ટ્રેક છે. ડિસેમ્બર-જાન્યુઆરી માસમાં અહીં બરફથી થીજેલા મનોરમ્ય ખજીહાર સરોવર જોવા મળે છે.

આ સિવાય હિમાલયમાં હર કિ દૂન, ખીલીંગ ગ્લેશીયર, લડીખ-લેહ અને નૈનીતાલમાં તેમજ સિક્કીમ દાર્જીલીંગ વિસ્તારમાં અનેક ટ્રેકિંગ માર્ગો આવેલા છે. ગોવાના સમુદ્ર કિનારે કોસ્ટલ ટ્રેકિંગ અને કોડાઈકેનાલના જંગલોમાં પણ ટ્રેકિંગ કરવા માટે સુંદર ટ્રેક્સ આવેલા છે.

● ટ્રેકિંગ માટે કેટલીક આવશ્યક સાવધાની અને સૂચનાઓ :

૧. હૃદય રોગવાળા ભાઈ-બહેનોએ ટ્રેકિંગ કરવું નહિં.

૨. ટ્રેકિંગ દરમ્યાન સામાન ઊંચકવા હંમેશા બેક પેક અથવા રક્ષકનો ઉપયોગ કરવો. બંને હાથ મુક્તપણે હલનચલન માટે રાખવા.
૩. બને ત્યાં સુધી રક્ષકમાં ખૂબજ ઓછું વજન લેવું.
૪. બેકપેકમાં પાણીની બોટલ અને બિસ્કીટ, થેપલા કે ભાખરી જેવું થોડું ખાવાનું રાખવું.
૫. ટ્રેકિંગ કરતી વખતે હંમેશા કેપ બાલાકલાવા પહેરી રાખવા.
૬. ટ્રેકિંગ કરતાં થાક લાગે તો ટૂંકો વિરામ કરવો. પગ ઊંચા રહે અને માથું ઢળતું રહે એવા ઢોળાવ પર પાંચ મિનિટ આરામ કરવો. બહુ લાંબો સમય આરામ કરવો નહિ.
૭. ટ્રેકિંગ કરતી વખતે હંમેશા ચુપમાં રહેવું. આગળ અથવા પાછળ એકલા ન રહેવું.
૮. ટ્રેકિંગ દરમ્યાન માર્ગ પર જોવા મળતી પ્રકૃતિ, નદી, જંગલોનું નિરીક્ષણ કરતા રહેવું. ટ્રેકિંગ એ લક્ષ્ય પર પહોંચવાની કવાયત નથી પ્રકૃતિ સાથે આધ્યાત્મિક આનંદ મેળવવાની પ્રવૃત્તિ છે જે ચાલવા દરમ્યાન જ થાય છે.

રસીકભાઈ આર. મહીચા - આદિપુર, કચ્છ

ક્યારેક લાગે છે

જીંદગીમાં આદુ જેવા તુરા તુરાનો સ્વાદ
ક્યારેક લાગે છે
માંથે છાંટી પૂર્ણ રીતની હળદર,
જે ક્યારેક તો કલર પૂરતી જ લાગે છે.
ભૂરીયા જેવા છાંટીને ધાણા,
બે સ્વાદીલા જેવા લાગે છે.
કલર હોય લાલ અને લાગે જાણે કે તીખો,
એવો જીંદગીનો તમતમાતો ચમચા જેવો સ્વાદ લાગે છે.
હોય રૂડો, રૂપાળો અને વધુ છાંટતા પડી જાય
ત્યારે એ બને કે જાણે મીઠો ઝેર જેવો જ આકરો.
રાખોડી જેવો કલર ને સ્વાદમાં છે તીખો,
તેલમાં બળબળાવીને વાપરી જાણે છે કાંઈ એ જ જીરું
રેતી જેવી સરકતી રાઈ ને લાગે છે જ્યારે,
સ્વાદ પૂરતી નાખી રસોઈને બનાવતી ચમકાટવાળી.
ત્યારે લાગે છે આ જીંદગી તો છે ક્યારેક
હર એક એક રંગોના જ મસાલાવાળી.

બાલકી ઘનશ્યામભાઈ બારમેડા - ભુજ

કોમ્પ્યુટરનો કક્કો - ૨

• ટી. એલ. કંસારા - અમદાવાદ •

ટેકનોલોજી મુજબ કમ્પ્યુટરનો ટુંકો ઇતિહાસ

• ૧૯૪૫થી ૧૯૫૫ - વેક્યુમ ટ્યુબ :

પહેલી જનરેશન કે પેઢીના કમ્પ્યુટરો હજારોની સંખ્યામાં વેક્યુમ ટ્યુબ (હવા વગરની ટ્યુબ)નો ઉપયોગ કરીને બનાવવામાં આવેલ હતા. જે ઘણી જ મોટી જગ્યા રોકતા હતા. ખૂબ જ ગરમી પેદા કરતા તેમજ ગરમીને કારણે ટ્યુબની અને એ રીતે આવા કમ્પ્યુટરોની જીંદગી ટૂંકી રહેતી હતી. આવા કમ્પ્યુટરોને પ્રથમ પેઢીના કહેવામાં આવે છે. આનો એક દાખલો એટલે ૧૯૪૬માં યુનિવર્સિટી ઓફ પેનીસેલ્વિનીયામાં બનાવવામાં આવેલ ઇલેક્ટ્રોનિક ન્યુમરીકલ ઇન્ટીગ્રેટર એન્ડ કેલ્ક્યુલેટર (ENIAC) (એનીઆક)નો છે. જે અંદરની સર્કિટો માટે ૧૮૦૦ જેટલી વેક્યુમ ટ્યુબોનો સ્વીચો તરીકે વપરાશ કરતું હતું. જેની ગરમીને કારણે તેમની જીંદગી ટૂંકી રહેતી ને તે વારંવાર ઊભું રહી જતું હતું. બહુ જ મોટી કાયા ધરાવતા આ મશીનની સંગ્રાહક શક્તિ આજના પ્રમાણમાં ખૂબ જ ઓછી હતી કહો કે નહિવત્ હતી.

• ૧૯૫૫થી ૧૯૬૫ - ટ્રાન્ઝીસ્ટર્સ :

બીજી પેઢીના કહી શકાય એવા કમ્પ્યુટરની શોધ ૧૯૪૬માં શરૂ થઈ. જેમાં ટ્રાન્ઝીસ્ટર્સનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલ અને નાની સાઈઝના પૂર્જો કે ભાગોને સેમી કન્ડક્ટર મટીરીયલમાંથી બનાવવામાં આવેલ. પ્રમાણમાં તેઓ વેક્યુમ ટ્યુબ કરતાં ઓછી ગરમી પેદા કરતા હતા અને નાના ટ્રાન્ઝીસ્ટર્સનું કાર્ય પણ ઝડપી હતું. તેથી વધારે વિશ્વસનીય હતા અને જગ્યા પણ ઓછી રોકતા હતા. આ કમ્પ્યુટરો ૧૯૬૫ સુધી વપરાશમાં રહ્યા.

• ૧૯૬૫થી ૧૯૮૦ - આઈ.સી. (ઈન્ટીગ્રેટેડ સર્કિટ):

ત્રીજી જનરેશન કે ત્રીજી પેઢીના કોમ્પ્યુટરોનો સમય ૧૯૬૫થી ૧૯૮૦ સુધીનો કહી શકાય. આ સમય દરમ્યાન ઇન્ટીગ્રેટેડ સર્કિટ (આઈ.સી.)ની શોધ થઈ ગયેલ હોવાથી રીસર્ચ કરતા ઈજનેરોએ આઈ.સી. એટલે કે ખૂબ જ સંખ્યામાં સર્કિટોના પૂર્જો કે ભાગો - જેવા કે ડાયોડ્સ, ટ્રાન્ઝીસ્ટર્સ, કેપેસિટર્સ, રેસીસ્ટર્સ વિ.નું સંયોજન કરીને સેમી કન્ડક્ટર્સ મટીરીયલમાં એક નાની જગ્યામાં ગોઠવ્યું. આ કારણે જ એને ચીપ કહેવામાં આવેલ. જેમાં વાયર દ્વારા જુદા જુદા પૂર્જો વચ્ચેના જોડાણને તિલાંજલી આપવામાં આવેલ. આ કમ્પ્યુટરો વધારે નાના, ઝડપી અને ભરોસાપાત્ર બન્યા.

• ઇન્ટીગ્રેટેડ સર્કિટ (આઈ.સી.) :

ટેકનોલોજીની ઝડપી પ્રગતિને કારણે શરૂઆતમાં જે ચીપ ૧૦ ભાગો કે પૂર્જોને ગોઠવવામાં વપરાતી હતી તે જ ચીપમાં હવે ૧૦૦ જેટલા ભાગોને સમાવવામાં આવ્યા. જેને સ્મોલ સ્કેલ ઇન્ટીગ્રેશન (SSI) કહેવામાં આવ્યું અને ત્યારબાદ લાર્જ સ્કેલ ઇન્ટીગ્રેશનમાં હજારોની સંખ્યામાં પૂર્જો તેટલી જ ચીપમાં ગોઠવાયા અને આવા કમ્પ્યુટરોને લાર્જ સ્કેલ ઇન્ટીગ્રેશન (LSI) કહેવાયા.

• ૧૯૮૦ પછીનો સમય - માઈક્રોપ્રોસેસર કે ચીપ:

આનાથી પણ સંતોષ ના થતાં, લાખોની સંખ્યા માટે તેટલી જ સાઈઝની ચીપનો ઉપયોગ કરીને વેરી લાર્જ સ્કેલ ઇન્ટીગ્રેશન (VLSI) કરવામાં આવ્યું. આ બધું ૧૯૮૦ સુધી ચાલ્યું અને પૂર્જો નાના ને નાના થતા ગયા. તેથી હવે આવી ચીપને માઈક્રો પ્રોસેસર (Micro Processor) કહેવામાં આવે છે. આ ચીપ ખૂબ જ શક્તિશાળી, ઝડપી અને ઓછામાં ઓછી જગ્યા રોકી વધારેમાં વધારે કામ આપનાર બની છે.

હવે ઈજનેરો એવી ડિઝાઈનનો વિકાસ કરવા મથી રહ્યા છે કે જેને પાંચમી પેઢીના કમ્પ્યુટરો કહી શકાય. કહેવાય છે કે કમ્પ્યુટરોમાં ઇન્ટેલીજન્સ કે બુદ્ધિ જેવું કંઈક હશે, જે આપણી સામાન્ય ભાષા સમજી શકે અને આ રીતે તેઓ આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સનો ઉપયોગ કરશે.

• ૨૧મી સદી - આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સ :

આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સ એટલે કમ્પ્યુટરની એ શાખા છે જે કમ્પ્યુટર માનવની જેમ વર્તી શકે તેનો અભ્યાસ કરે છે. આ શબ્દ કે ટર્મ ૧૯૫૬માં જોન મેક્કાર્થી (મેસેચ્યુસેટ્સ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી)એ શોધી હતી.

તેની વ્યાખ્યા કરતા તેઓ કહે છે કે આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સ એટલે ઇન્ટેલીજન્ટ મશીન બનાવવાનું સાયન્સ અને એન્જનીયરીંગ. આધુનિક વ્યાખ્યા પ્રમાણે ઇન્ટેલીજન્ટનો એક એવો અભ્યાસ અને ડિઝાઈન કે જે તેના વાતાવરણના સંવેદનો ઝીલી શકે અને એ મુજબ એકશન્સ લે કે જેથી તેના સફળતાના ચાન્સીસ વધારેમાં વધારે રહે. આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સને અન્ય નામો પણ આપવામાં આવેલ છે. જેવા કે કમ્પ્યુટેશનલ ઇન્ટેલીજન્સ, સિન્થેટીક ઇન્ટેલીજન્સ, કમ્પ્યુટેશનલ રેશનાલીટી ઇત્યાદિ.

આર્ટિફિસીયલ ઇન્ટેલીજન્સમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

ગેમ્સ : કમ્પ્યુટર ઉપર રમાતી રમતો જેમાં કમ્પ્યુટરને

એવી રીતે પ્રોગ્રામ કરવામાં આવે છે કે ચેસ કે ચેકર્સ જેવી રમતો એ તમારી સાથે રમી શકે અને તમારી ચાલોના જવાબમાં એવી ચાલો ચાલે કે તમે હારી પણ જાઓ. ૧૯૭૭ના મે મહિનામાં આઈ.બી.એમ.ના સુપર કમ્પ્યુટર જેનું નામ ડીપ બ્લ્યુ રાખવામાં આવેલ તેણે દુનિયાના ચેસ ચેમ્પિયન ગેરી કાર્પારોવને એક મેચમાં મહાત કરી દીધેલ.

નિષ્ણાતો માટેની સિસ્ટમ : આમાં કમ્પ્યુટરને એવી રીતે પ્રોગ્રામ કરવામાં આવે છે કે વાસ્તવિક જગતમાં બનતી ઘટનાઓ બાબતમાં નિર્ણયો લેવામાં તે મદદરૂપ થાય. દા.ત. કેટલીક વિશિષ્ટ સિસ્ટમ્સ ડોક્ટર્સન દર્દનું નિદાન કરવામાં ઉપયોગી સાબિત થયેલ છે.

રોબોટીક્સ : કોમ્પ્યુટર્સ જોઈ શકે તેમજ સાંભળી શકે તેમજ સંવેદના જગાડતી હરકતો સામે રીએક્શન કે પ્રતિભાવ આપી શકે તેવી રીતે પ્રોગ્રામ કરેલા કમ્પ્યુટરને રોબોટીક્સ કહેવામાં આવે છે. આવા કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ મોટા કારખાનાઓના એસેમ્બલી પ્લાન્ટ્સમાં કરવામાં આવે છે. હજુ સુધી આમાં જોઈએ તેવી સફળતા મળેલ નથી કારણકે રોબોટ્સને દેખાવ તેમજ સ્પર્શ થકી વસ્તુઓને ઓળખવામાં તકલીફ પડે છે. તેથી તેઓ આવી વસ્તુઓને ખસેડવામાં ગફલતો કરતા જણાયા છે.

અ. ટી. ડી. સી. ય. લ. ઈન્ટેલીજન્સને રોબોટીક, કન્ટ્રોલ સિસ્ટમ, શીડ્યુલીંગ, ડાટા માઈનીંગ, લોજીસ્ટીક, સ્પીચ રીકોગ્નિશન, ફેસિયલ રીકોગ્નિશન વગેરે ટર્મ સાથે જોડવામાં આવે છે. પરંતુ તે બધાથી કેવી રીતે અલગ પડે છે તે આપણે ફરી ક્યારેક જોઈશું.

● કમ્પ્યુટરની ક્ષમતા માપતા શબ્દો :

મારો “અંગત મિત્ર” ફરી ફરતા ફરતા મારી ઓફિસે આવી ચઢ્યો અને કહે, “યાર, આ બીટ અને બાઈટ વિશે તું લખે છે તે સમજાતું નથી.” પછી પાછું તુરત જ બોલ્યો કે, “પણ ગણિતમાં હું કાચો હતો. તેથી જરા આગળ સમજાય ને.”

મારો જવાબ :

ક્રિકેટની રમતમાં જેમ ક્રિકેટરની ઓળખ તેની રન કરવાની સ્પીડ અને વિકેટ પર ટકી રહેવાની ક્ષમતા ઉપરથી થાય છે તેમ કમ્પ્યુટરની ઓળખ તેની સ્પીડ અને સંગ્રહ શક્તિ પર આધારિત છે. સામાન્ય રીતે આપણે બજારમાં કોઈ કોમ્પ્યુટર કે નેનો જેવું સંગીત સાંભળવા માટેનું સાધન લઈએ તો ત્યારે તેની ક્ષમતા જાણવા માટે એમ.બી. અને જી.બી.થી વાત કરવાની રહે છે. જેમકે આ કમ્પ્યુટરમાં હાર્ડ ડિસ્ક કેટલા

જી.બી.ની છે? જો જવાબ ૨૦ જીબી હોય તો એનો મતબલ એ કે તે 2 x 1024 x 1024 x 1024 બાઈટની સંગ્રહ શક્તિ ધરાવે છે. એટલે કે તે ૨૧૪,૭૪,૮૩,૬૪૮ બાઈટની વર્ડ અથવા બાઈટની ક્ષમતા ધરાવે છે. તો આ બાઈટની ડિજિટ સૌપ્રથમ જાણવા જેવું છે.

● બીટ અને બાઈટ :

અને જો અંગત, આ બાઈટની એટલે કે ‘૦’ અને ‘૧’ વિશે જ આપણે થોડી ચર્ચા ગયા વખતે કરેલી. જેના દ્વારા આપણને ખ્યાલ આવ્યો કે આ બીટ, બાઈટ, વિ. કમ્પ્યુટરની યાદ રાખવાની ક્ષમતા કે સંગ્રહ શક્તિ (Storage Capacity) સ્ટોરેજ કેપેસિટી માટે વપરાતા માપદંડ છે. તો હવે બીટ અને બાઈટ વચ્ચે તફાવત. ગયા હપ્તામાં ૮ બીટ બરોબર ૧ બાઈટ એવું જણાવેલ. તો ચાલ, આજે આપણે હાર્ટબીટ નહીં પણ માત્ર બીટ રેઈટ વિશે જાણીએ.

● બીટ રેઈટ :

બે ડિવાઈસ વચ્ચે જ્યારા ડાટાની ફેરબદલી કે ટ્રાન્સફર કરવાની હોય દા.ત. ઈન્ટરનેટ ઉપરથી મારા કમ્પ્યુટરમાં, તો જે ઝડપથી એ માહિતીનો ખજાનો મારા કમ્પ્યુટરમાં ઠલવાય તે ઝડપ માપવા માટેનો શબ્દ છે બીટ રેઈટ. અહીં ઝડપ ચોક્કસ સમયમાં માપવાની હોય છે, જે સાધારણ રીતે એક સેકન્ડ હોય છે. તો એક સેકન્ડમાં જેટલા બીટ ફેરબદલ થાય તેટલા રેઈટની તેની ઝડપ કહેવાય. બીટ રેઈટને ડાટા રેઈટ કે ડાટા ટ્રાન્સફર રેઈટ પણ કહેવામાં આવે છે. અર્થ બંનેનો એક જ છે.

● હર્ટઝ Hertz (Hz) :

આવો જ એક બીજો શબ્દ છે હર્ટઝ. જે અંગ્રેજી અક્ષર Hz તરીકે ટુંકમાં ઓળખાય છે જેનો સંબંધ ઈલેક્ટ્રીક કરંટ સાથે છે. એક સેકન્ડમાં ઈલેક્ટ્રીક કરંટના જેટલા વાઈબ્રેશન કે ધબકારા પસાર થાય જેને ફ્રીક્વન્સી કહેવાય છે, તેની સંખ્યાનું એક યુનીટ ગણીને તેને એક Hz સાઈકલ કહેવામાં આવે છે. હેઈનરીચ હર્ટઝે પહેલી વખત ઈલેક્ટ્રો મેગ્નેટીક મોજાઓ પકડ્યા, શોધ્યા તેથી તેમના નામ સાથે આ ઈલેક્ટ્રીક કરંટને માપવાની પદ્ધતિને સાંકળી લેવાઈ છે.

● બીટ, બાઈટ, કેબી, જીબી વિરોધાભાસ :

કમ્પ્યુટરની માહિતીને સંગ્રહવા માટેના મૂળભૂત એકમને બીટ કહેવામાં આવે છે જે ૧ અથવા ૦ માં લખવામાં આવે છે અને આમ માત્ર બે જ અંકનો ઉપયોગ થતો હોવાથી તેને બાઈટની ડિજિટ કહેવામાં આવે છે તે આપણે ગયે વખતે જોયું. અહીં એક વિરોધાભાસ એ છે કે બાઈટની વર્ડમાં આઠ બીટનો સમૂહ હોય

છે પરંતુ એમને ઓળખવામાં આવે છે મેટ્રીક પદ્ધતિના અક્ષરોથી જેમ કે કિલો બાઈટ, મેગા બાઈટ, ગીગા બાઈટ વિ.

ડિસેમ્બર ૧૯૯૮માં ધી ઈન્ટરનેશનલ ઈલેક્ટ્રોટેકનીકલ કમિશને (IEC) નવું ઈન્ટરનેશનલ સ્ટાન્ડર્ડ દાખલ કર્યું જેમાં બાઈનરી કોડમાં મેટ્રીક પદ્ધતિના પ્રિફિક્સીસને બદલે IEC સ્ટાન્ડર્ડ માટે નક્કી કરવામાં આવેલ પ્રિફિક્સીસ - પૂર્વજોડાણો વાપરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. આ પૂર્વ જોડાણોના પ્રથમ બે અક્ષરો મેટ્રીક પદ્ધતિના લેવામાં આવેલ છે અને પછીનો અક્ષર બાઈનરીનો B લેવામાં આવેલ છે. દા.ત. Kilobyte માટે KB ને બદલે KiB અને Gigabyte માટે GBને બદલે GiB. કેટલાક હાર્ડડ્રાઈવ મેન્યુફેક્ચરર્સ સ્ટોરેજ કેપેસિટી દર્શાવવા માટે મેટ્રીક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે. દા.ત. ૩૦ ગીગાબાઈટ ડ્રાઈવ જે સાધારણ રીતે ૩૦,૦૦૦,૦૦૦,૦૦૦ બાઈટ (૩સીમલ) પ્રમાણેની હોવાની અને નહીં કે ૩૨,૨૧૨,૨૫૪,૭૨૦ બાઈનરી બાઈટની. અહીં નીચે એક IEC International Standard મુજબનું કોષ્ટક આપેલ છે જેની પર નજર ફેરવવાથી આ બંને વચ્ચે પડતો તફાવત ખ્યાલમાં આવશે અને કમ્પ્યુટરમાં કેપેસિટી માપવા માટે વપરાતા શબ્દોની ઓળખ થશે.

NEW IEC STANDARD

bit	bit	0 or 1
byte	B	8 bits
Kibibit	Kibit	1024 bits
kilobit	Kbit	1000 bits
kibibyte (binary)	KiB	1024 bytes
kilobyte (decimal)	kB	1000 bytes
megabit	Mbit	1000 kilobits
mebibyte (binary)	MiB	1024 kibibytes
megabyte (decimal)	MB	1000 kilobytes
gigabit	Gbit	1000 megabits
gibibyte (binary)	GiB	1024 mebibytes
gigabyte (decimal)	GB	1000 mgabytes
terabit	Tbit	1000 gigabits
tebibyte (binary)	TiB	1024 gibibytes
terabyte (demical)	TB	1000 gigabytes
petabit	Pbit	1000 terabits
pebibyte (binary)	PiB	1024 tebibytes
petabyte (decimal)	PB	1000 terabytes
exabit	Ebit	1000 petabits
exbibyte (binary)	EiB	1024 pebibytes
exabyte (decimal)	EB	1000 petabytes

ઈન્ટરનેટની અફલાતુન દુનિયામાં, આવતા અંકે.

પહેલું સુખ તે જાતે નર્ચા :

આ ત્રણથી દૂર રહેશો અને દારૂ તો કદી ના પીશો : (૧) સીગારેટ, બીડી કે ચીરૂટ પીવાથી. (૨) પાન કે ગુટકા મારફતે તમાકુના સેવનથી. (૩) નાક વાટે છીંકણી સુંઘવાથી.

“જ્ઞાતિ-સેતુ” પરિવારમાં નવા જોડાયેલા સભ્યોની યાદી

૧. વેલુબેન જી. બુધ્ધભટ્ટી	ભુજ
૨. ચિત્તરંજન ડી. પરમાર	ભુજ
૩. સરસ્વતીબેન કે. સોલંકી	ભુજ
૪. જગદીશ શામજી સોની	માધાપર
૫. કીર્તિભાઈ ધનજી સોની	માધાપર
૬. જગદીશ કાનજી સોની	ભુજ
૭. હરીશ જેઠાલાલ સોલંકી	ભુજ
૮. નીતિન અમૃતલાલ હેડાઉ	ભુજ

“મંગલ મંદિર” : “અમદાવાદ-ગાંધીનગર વિશેષાંક”

“મંગલ મંદિર” શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદનું મુખપત્ર, જે અમદાવાદ ઉપરાંત કચ્છ તેમજ ભારતના અનેક શહેરોમાં વિતરીત થાય છે તેમજ ઈ-મેઈલ પર પણ ઉપલબ્ધ છે. તેનો આ વર્ષનો જુલાઈ અંક અષાઢી બીજ અંક “અમદાવાદ ગાંધીનગર વિશેષાંક” તરીકે પ્રકાશિત થશે.

આ અંકમાં મુખ્યત્વે નીચેની માહિતી પ્રસ્તુત થશે. અમદાવાદ - ગાંધીનગર સ્થિત વિવિધ કચ્છ ઘટક સમાજો, સંસ્થાઓ, કચ્છી ઉદ્યોગગૃહો, કચ્છી વ્યાપારગૃહો, કચ્છી ડેવલોપર - બિલ્ડર - કોન્ટ્રાક્ટર, કચ્છી વર્તમાનપત્રો / મુખપત્રો / સામયિકો વિગેરે. તદુપરાંત અમદાવાદ ગાંધીનગર વિસ્તારમાં પ્રવૃત્ત વિવિધ કચ્છી પ્રોફેશનલ્સ (દા.ત. ડોક્ટર્સ, વકીલ, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, વિવિધ પ્રકારના કન્સલ્ટન્ટ, આર્કિટેક્ટ્સ, એન્જિનિયર્સ તેમજ કચ્છી સરકારી કર્મચારીઓ / અધિકારીશ્રીઓ અને વર્ષ ૨૦૦૭-૨૦૦૮ દરમ્યાન અમદાવાદ - ગાંધીનગર વિસ્તારમાં હોસ્ટેલમાં રહેતા અથવા અલગથી રહેણાંકના મકાનોમાં વસવાટ કરતા અથવા પેઈંગ ગેસ્ટ તરીકે રહેતા વિવિધ વિદ્યાર્થી - વિદ્યાર્થીનીઓની માહિતીનો સમાવેશ થશે.

આ દળદાર ક્રમાં અમદાવાદ - ગાંધીનગર સ્થિત કચ્છીઓના વિકાસને લગતી અનેકવિધ માહિતીનો સમાવેશ કરવામાં આવનાર છે. આ અંક દરેક વ્યક્તિને પોતાના ઘરની લાઈબ્રેરીમાં સંગ્રહવાલાયક અંક બની રહેશે. અમદાવાદ - ગાંધીનગર તથા તે વિસ્તારની બહાર વસવાટ કરતા કચ્છીઓના દરેક ઘટક સમાજોને તે ખૂબ જ ઉપયોગી સાબિત થઈ રહેશે.

ઉપરોક્ત સંદર્ભે વાંચકોને જે કંઈ માહિતી મોકલવાની હોય તો નીચેના સરનામે સંપર્ક કરવો.

શ્રી કચ્છી જૈન સેવા સમાજ - અમદાવાદ

શ્રી કચ્છી જૈન ભવન,

૪૩-૪૪, બ્રાહ્મણ મિત્રમંડળ સોસાયટી,

નવચેતન હાઈસ્કૂલની સામે, પાલડી - એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૮૮૨, ૨૬૫૭૭૪૬૮

કૌન બનેગા કોમ્પ્યુટર વિઝાર્ડ? - ૧

આપેલ જવાબોમાંથી કોઈપણ એક ચોરસ ખાનામાં (✓) ટીક કરો. (એકથી વધારે ટીક હશે તો જવાબ ખોટો ઠરશે.)

૧. માર્ચ ૨૦૦૭ સુધીમાં દુનિયામાં ઈન્ટરનેટ વાપરનારાઓમાં સંખ્યાની દૃષ્ટિએ ત્રીજો નંબર નીચેના દેશોમાંથી કોનો આવતો હતો?

 (એ) અમેરિકા (બ) ભારત (ક) જાપાન (ડ) ચીન (ઈ) જર્મની
૨. મધરબોર્ડમાં નીચે આપેલ ભાગોમાંથી કયો એક ભાગ હોતો નથી?

 (એ) રેમ (બ) રોમ (ક) માઉસ (ડ) ઈન્ટીગ્રેટેડ સર્કિટ (ઈ) પંખો
૩. નીચે આપેલ ડીવાઈસોમાંથી માત્ર એક જ આઉટપુટ ડીવાઈસ છે. કઈ?

 (એ) કી-બોર્ડ (બ) પ્રિન્ટર (ક) મધરબોર્ડ (ડ) માઉસ (ઈ) પાવર સપ્લાય
૪. કમ્પ્યુટરની ભાષામાં “૦” એટલે શું?

 (એ) એક બાઈટ (બ) એક બીટ (ક) એક જીબી (ડ) એક કેબી (ઈ) એક ડિજિટ
૫. ઈ-મેઈલમાં @ સંજ્ઞાનો ઉપયોગ નીચે આપેલમાંથી કયા કારણસર કરવામાં આવેલ છે?

 (એ) કંપનીનું નામ ઓળખવા (બ) તમારું નામ જાણવા (ક) ઈ-મેઈલ ચોક્કસ સરનામે પહોંચાડવા

 (ડ) યાહુના ઈ-મેઈલની પહેચાન કરવા (ઈ) કોઈપણ ઈ-મેઈલની ઓળખ કરવા
૬. ઈ-મેઈલ પદ્ધતિને વિકસાવવામાં નીચે આપેલ કંપનીઓમાંથી કોનો ફાળો ૧૯૬૯માં મહત્વનો હતો?

 (એ) આઈ.બી.એમ. (બ) માઈક્રોસોફ્ટ (ક) એપલ (ડ) ઈન્ફોસીસ (ઈ) અર્પા નેટ
૭. નીચે આપેલ ડીવાઈસોમાંથી કઈ ડીવાઈસ ના હોય તો પણ કમ્પ્યુટર ઉપર કામ થઈ શકે?

 (એ) પાવર સપ્લાય (બ) ડિસ્ક ડ્રાઈવ (ક) હાર્ડ ડિસ્ક (ડ) મોનીટર (ઈ) રામ (RAM)

રજિસ્ટ્રેશન ઓફ ન્યુઝ પેપર્સ (સેન્ટ્રલ રૂલ્સ) ૧૯૫૬ અન્વયે
“જ્ઞાતિ સેતુ” અંગેની માહિતી ફોર્મ - ૪, રૂલ - ૮

૧. પ્રકાશનનું સ્થળ : અમદાવાદ
૨. પ્રકાશનનો ગણો : દ્વી-માસિક
૩. મુદ્રકનું નામ : મનુભાઈ વી. કોટડીયા
પ્રમુખ - શ્રી કચ્છી મારૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ
મંડળ - અમદાવાદ
- મુદ્રકની રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- મુદ્રણ સ્થાન : કનકેશ્વરી ઓફસેટ વર્ક્સ
ભૂતની આંબલી, રાયપુર દરવાજા બહાર,
અમદાવાદ.
૪. પ્રકાશકનું નામ : મનુભાઈ વી. કોટડીયા
પ્રમુખ - શ્રી કચ્છી મારૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ
મંડળ - અમદાવાદ
- પ્રકાશકની રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- પ્રકાશકનું સરનામું : શ્રી કચ્છી મારૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ મંડળ
C/o. ધવલ જવેલર્સ,
ચાંલલા ઓળ, માણેકચોક,

- અમદાવાદ.
૫. સંપાદકનું નામ : હંસરાજ ઠાકરશી કંસારા
 - સંપાદકની રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
 - સંપાદકનું સરનામું : ૧/૧/૪, સમૃધ્ધિ ફ્લેટ,
રામેશ્વરમ એપાર્ટમેન્ટ,
દેવ આશિષ સ્કુલ પાસે, રામદેવનગર,
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૧૫.
 ૬. અખબારની માલિકી : શ્રી કચ્છી મારૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ મંડળ
 - સરનામું : C/o. ધવલ જવેલર્સ,
ચાંલલા ઓળ, માણેકચોક,
અમદાવાદ.

હું, મનુભાઈ વી. કોટડીયા, શ્રી કચ્છી મારૂ કંસારા સોની જ્ઞાતિ મંડળ - અમદાવાદ વતી જાહેર કરું છું કે ઉપર જણાવેલી વિગતો મારી જાણ અને માન્યતા પ્રમાણે સાચી છે.

અમદાવાદ
તા. ૨૫-૨-૨૦૦૮

મનુભાઈ વી. કોટડીયા
પ્રકાશક અને મુદ્રક - “જ્ઞાતિ સેતુ”